

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของพาดหัวข่าวอาชญากรรม ที่มีผลกระทบต่อผู้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” ผู้ศึกษากำหนดแนวทางการรายงานผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษามุมมองด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

- 1.1 ด้านคุณลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม
- 1.2 ด้านการใช้ภาษาและใช้คำพาดหัวข่าวอาชญากรรม
- 1.3 ด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมกับหลักความรับผิดชอบต่อสังคม

ส่วนที่ 2 ผลกระทบของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีต่อผู้อ่าน

- 2.1 ผลกระทบที่เกิดขึ้นทันทีหลังอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม
- 2.2 ผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคม

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์

- 3.1 หลักการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่ง
- 3.2 ความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษามุมมองด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

ผลการศึกษา มุมมองของผู้อ่านที่มีต่อพาดหัวข่าวอาชญากรรม จากกลุ่มผู้อ่านทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาด้านภาษาไทย กลุ่มนักวิชาการด้านสังคม และกลุ่มจิตแพทย์และนักจิตวิทยา พบว่า กลุ่มผู้อ่านทั้งหมดมีมุมมองด้านลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ตรงกัน คือ พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งมุ่งนำเสนอการรายงานข่าวที่ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพหรือเกิดจินตนาการในเหตุการณ์ดังกล่าว โดย

เป็นการนำเสนอแง่มุมของความรุนแรง บรรยายเหตุการณ์เกินความเป็นจริง เพื่อต้องการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านมากกว่าการคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการรายงานข่าวสารนั้น

กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ก็มีส่วนที่ดี การนำเสนอพาดหัวข่าวในลักษณะนี้จะช่วยให้ผู้อ่านเกิดความระมัดระวังภัยอันตรายจากคนร้ายที่มีความหลากหลายในสังคมที่จะเกิดขึ้นกับพวกเขา อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์ไม่ควรพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยใช้คำหยาบคายและรุนแรงมากเกินไป

ส่วนกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ เห็นว่า หนังสือพิมพ์ของไทยมักพาดหัวข่าวและนำเสนอข่าวสารอย่างหวือหวาหรือเสนอภาพเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ในประเทศอย่างสิ้นเชิง ซึ่งมักจะไม่นำเสนอภาพความรุนแรงใด ๆ ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และไม่ให้ความสำคัญกับข่าวอาชญากรรมมากนัก นอกจากนี้ กลุ่มนักวิชาการดังกล่าวยังเสนอแนะให้หนังสือพิมพ์ควรจะระมัดระวังเรื่องการนำอัตลักษณ์และการเขียนบรรยายรายละเอียดพาดหัวข่าวโดยนำไปเชื่อมโยงกับคำที่มีความหมายในแง่ลบต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวเพื่อดึงดูดความสนใจในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

สำหรับกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตวิทยา เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมจะนำเสนอแต่เรื่องเพศ ความรุนแรงและความกลัว เพราะหนังสือพิมพ์มีอิสระมากเกินไปและไม่สามารถควบคุมได้ ตลอดจนการเรียกร้องให้หนังสือพิมพ์นำเสนอพาดหัวข่าวในด้านบวก เนื่องจากหนังสือพิมพ์สามารถเป็นจิตแพทย์และครูของคนไทยทั่วประเทศได้ พร้อมทั้งตั้งคำถามกับหนังสือพิมพ์ว่า ถ้าข่าวอาชญากรรมไม่ถูกนำเสนอในหน้าหนึ่ง จะเกิดผลร้ายต่อสังคมอย่างไร

ขณะที่กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยให้ความสำคัญกับลักษณะการใช้คำและภาษาพาดหัวข่าวอาชญากรรม เช่น การนำคำหยาบมาใช้ในที่สาธารณะ โดยมีทัศนะว่า หนังสือพิมพ์ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำหยาบ คำที่รุนแรงสะเทือนอารมณ์และประเด็นที่จะทำให้สังคมสนใจแต่เรื่องเลวร้าย ทั้งยังเสนอแนะว่า ระดับความหยาบของภาษาขึ้นอยู่กับกรอบบรรณสั่งสอน การเรียนรู้จริยธรรมและความเป็นผู้นำสังคม โดยได้เรียกร้องให้หนังสือพิมพ์มีบทบาทเป็นผู้นำสังคมมากกว่าการให้ความสำคัญกับการตลาด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านคุณลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม

ด้านคุณลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม เป็นมุมมองของกลุ่มผู้อ่านที่มีต่อพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้ง 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชนและแนวหน้า โดยได้ระบุถึงลักษณะของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้พบเห็นหลังจากอ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้เป็น 8 ลักษณะ ได้แก่

- 1.1.1 บรรยายเรื่องราวและเหตุการณ์ข่าวอย่างละเอียดเกินจากความเป็นจริง
- 1.1.2 มุ่งนำเสนอเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคม
- 1.1.3 มุ่งให้ความสำคัญกับเรื่องความก้าวร้าวรุนแรง เรื่องเพศ และความกลัว
- 1.1.4 การนำอัตลักษณ์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาเชื่อมโยงกับกริยาหรือการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง
- 1.1.5 การพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว
- 1.1.6 การตั้งคำถามกับเหยื่อหรือผู้ถูกกระทำและไม่ให้เกียรติกับผู้ตกเป็นข่าว
- 1.1.7 การเตือนภัยและนำเสนอวิธีการป้องกันตนเองให้กับผู้อ่านในสังคม
- 1.1.8 การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

โดยมีรายละเอียดด้านมุมมองของผู้อ่านดังต่อไปนี้

1.1.1 บรรยายเรื่องราวและเหตุการณ์ข่าวอย่างละเอียดเกินจากความเป็นจริง

มุ่งพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่บอกเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ผู้อ่านมีความเข้าใจอย่างชัดเจน โดยการใช้ถ้อยคำที่เพิ่มความรุนแรงเกินจากความเป็นจริง สามารถทำให้อ่านเห็นภาพและจินตนาการตามเหตุการณ์นั้นได้ ซึ่งสามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านให้เกิดขึ้นโดยทันที เช่น การบรรยายรายละเอียดของศพผู้เสียชีวิต วิธีการก่ออาชญากรรมและใช้ถ้อยคำที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านได้อย่างชัดเจน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้อ่านจำนวนครึ่งหนึ่งได้ระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีลักษณะบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียด จนทำให้อ่านเห็นภาพและจินตนาการตามเหตุการณ์นั้นได้ บ่อยครั้งมักใช้ถ้อยคำที่ตอกย้ำหรือเพิ่มอารมณ์ของความรุนแรงมากกว่าความเป็นจริงที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว ซึ่งผู้อ่านทุกกลุ่มได้กล่าวถึงลักษณะดังกล่าวสามารถแบ่งสัดส่วนได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ และกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย 2 คน

และกลุ่มนักศึกษาทั้งหมดได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียด ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกที่เกินกว่าความเป็นจริง ซึ่งมุมมองของผู้อ่านในแต่ละกลุ่มมีรายละเอียด ดังนี้

คมสันต์ แสงทอง (สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) เป็นผู้อ่านเพียงคนเดียวในกลุ่มค้าขายที่มองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งมีความโหดร้าย ด้วยการแสดงรายละเอียดของเหตุการณ์ให้ผู้อ่านเห็นภาพและจินตนาการตามมากเกินไป เนื่องจากการใช้คำบางคำสามารถส่งผลให้ข่าวพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงเกินกว่าความเป็นจริง ทั้งยังวิเคราะห์ถึงสาเหตุที่หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวนี้ เพื่อต้องการเพิ่มยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์นั่นเอง

การใช้ถ้อยคำที่รุนแรง ไม่ได้หมายถึงการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีคำหยาบคายหรือลามกอนาจารเสมอไป สำหรับในบางกรณีการตอกย้ำความรุนแรงในลักษณะทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ที่เป็นข่าวได้อย่างชัดเจน เสมือนกับการอยู่ในที่เกิดเหตุ นั้น ก็สามารถส่งผลให้ผู้อ่านซึมซับความรุนแรงของข่าวได้ ซึ่งพาดหัวข่าวนั้น ๆ ไม่ได้ปรากฏคำหยาบคายหรือลามกอนาจารแต่อย่างใด (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552) เช่น การอธิบายถึงสภาพศพของผู้เสียชีวิต ถือว่าเป็นการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่มีความเหมาะสมและหนังสือพิมพ์ไม่ควรนำมาเผยแพร่ เนื่องจากไม่ใช่สาระสำคัญที่จะเกิดประโยชน์กับผู้อ่าน (คณิตา สุริยาธานินทร์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552) ซึ่งในบางครั้งการเน้นบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมมากเกินไป สามารถส่งผลกระทบในทางร้ายแรงต่อผู้อ่านให้แพร่หลายออกไปได้ โดยเฉพาะวิธีการในการก่อเหตุอาชญากรรม หนังสือพิมพ์จึงควรหลีกเลี่ยงที่จะบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ดังกล่าวและควรคำนึงถึงผลกระทบที่สามารถเกิดขึ้นกับผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคม โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

ข่าวล่อลวงเด็กในไฮไฟร์ (เดลินิวส์, 1 กรกฎาคม 2551) ซึ่งอาจจะเป็นข้อเตือนใจเด็กได้ว่า เราระวัง แต่ก็ไม่ต้องนำเสนอให้ละเอียดถึงขนาดที่ว่าหลอกล่อไปที่ไหน ล่อลวงมาจากที่ไหน ซึ่งเด็กบางคนอาจไม่รู้จักรหัสไฟร์ก็จะมารู้จักตอนนี้แหละ เพราะเด็กก็จะอยากรองแล้วก็อยากเปิดดู (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552)

สอดคล้องกับกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ โดยให้ความสำคัญกับข่าวอาชญากรรมประเภทการฆ่าตัวตาย เช่น พาดหัวข่าวที่นำเสนอวิธีการฆ่าตัวตายในหน้าหนึ่ง มักเป็นการรื้ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านเกินกว่าความเป็นจริงปรากฏในรายละเอียดของหน้าที่เป็นเนื้อหาข่าวทั้งหมด จึงสามารถส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้อ่านที่พบเห็นหรืออ่านเพียงแค่พาดหัวข่าว

สั้น ๆ ได้ (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552) ด้าน รัชนาภรณ์ ทองน้อย (สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552) ระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ที่บรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นเพียงการนำเสนอข่าวสารเพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านให้เกินกว่าเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นและนำไปสู่การบิดเบือนความจริงในที่สุด เพราะผู้อ่านไม่ได้อยู่ในสถานที่เกิดเหตุจริง จึงต้องเชื่อในประเด็นที่หนังสือพิมพ์หยิบยกมานำเสนอในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง

กลุ่มนักวิชาการภาษาไทยกล่าวถึงการใช้ถ้อยคำที่แสดงอารมณ์ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์และสะท้อนอารมณ์ในทันที โดยที่ยังไม่ได้อ่านเนื้อหาข่าวแต่อย่างใด ซึ่งอธิบายได้ว่า หนังสือพิมพ์มักนำคำกริยาที่รุนแรงและคำวิเศษณ์มาขยายเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวให้มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว เหตุการณ์ดังกล่าวอาจเป็นเพียงเหตุการณ์ธรรมดาที่สามารถเกิดขึ้นได้ทุกวัน แต่หนังสือพิมพ์มักใส่คำขยายต่าง ๆ เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านให้เกิดความสนใจในเหตุการณ์นั้น ๆ (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) ทั้งยังชี้ให้เห็นถึงเหตุผลที่หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอพาดหัวข่าวที่ไม่เหมาะสมดังกล่าว ก็เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์หลักที่ต้องการจะขายหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หนังสือพิมพ์ลดทอนการนำเสนอข่าวโดยอยู่บนพื้นฐานแห่งความจริงลงไปและส่งผลให้ระดับความน่าเชื่อถือลดลงด้วยเช่นกัน

“หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวอาชญากรรมมีความจริงเท่าไรก็ไม่ว่า รู้ข้อเท็จจริงมันมีก็เปอร์เซ็นต์ รู้สึกว่ามันเกินจริง เราไม่เคยเชื่อพาดหัวข่าว เพราะการใช้ภาษาพวกนี้มันเป็นการทำให้เห็นภาพ ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน” (สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

กลุ่มผู้อ่านได้จำนวนครึ่งหนึ่งได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวบิดเบือนความเป็นจริง คือ การใช้ถ้อยคำที่เพิ่มความรุนแรงเกินจากความเป็นจริง ด้วยการบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียด จนทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์และสะท้อนอารมณ์อย่างทันทีทันใด ซึ่งกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มองว่า หนังสือพิมพ์มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นความสนใจและจำหน่ายหนังสือพิมพ์แก่ผู้อ่านที่พบเห็นพาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวได้ในทันที ซึ่งกลุ่มนักศึกษาทั้งหมดมุ่งสนใจในประเด็นการบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ที่ไม่มีความจำเป็นใด ๆ ต่อผู้อ่าน ด้านกลุ่มค้าขายเสนอมุมมองด้านการใช้ภาษาที่สร้างสีสัน เพื่อให้พาดหัวข่าวมีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ในขณะที่กลุ่มสังคมศาสตร์มองว่า การดึงดูดเด่นของบุคคลในลักษณะที่เกินความจริง สามารถก่อให้เกิดผลร้ายแรงต่อผู้อ่านได้ สำหรับนักวิชาการด้านภาษาไทยเสนอแนะเรื่องของ

การใช้คำวิเศษณ์มาขยายเหตุการณ์ อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านทุกกลุ่มได้มีความเห็นตรงกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้อ่านมีลักษณะบิดเบือนข้อมูลและระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ไม่ตรงตามเนื้อหาข่าวที่ปรากฏ เพื่อสร้างความสนใจและจำหน่ายหนังสือพิมพ์ให้แก่ผู้อ่าน

1.1.2 มุ่งนำเสนอเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคม

พาดหัวข่าวอาชญากรรมบางส่วนมุ่งให้ความสำคัญกับผลกระทบต่อความรู้สึกมากกว่าที่จะมุ่งความมีประโยชน์เชิงสร้างสรรค์ต่อสังคม กล่าวคือ มุ่งนำเสนอตัวอย่างแต่ในทางลบต่อสังคม ซึ่งผู้อ่านสามารถรับรู้และให้ความสนใจแต่เรื่องเลวร้ายและแบบอย่างที่ไม่ดี เช่น วิธีการก่ออาชญากรรม บรรยายลักษณะของเหยื่อที่ถูกกระทำมากกว่าการเสนอบทลงโทษทางกฎหมายหรือวิธีการเอาตัวรอดจากคดีอาชญากรรมต่าง ๆ

ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้อ่าน 3 ใน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน และกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย 2 คน ได้แสดงทัศนะที่สอดคล้องกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมนำเสนอเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคมเพียงด้านเดียว ผู้อ่านไม่สามารถรับรู้แบบอย่างที่ดีได้จากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้สังคมสนใจแต่เรื่องร้าย ๆ และสามารถทำลายผู้อ่านและทำลายสังคมได้ในที่สุด แต่หากพิจารณาถึงบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ควรจะสร้างสรรค์คนดีให้เกิดเป็นแบบอย่างให้แก่สังคมไทยมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกันก็มักนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในแนวทางที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน โดยเห็นว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ ก็สามารถมุ่งนำเสนอความรุนแรงต่อผู้อ่านได้ ดังนั้น จึงกลายเป็นวัฒนธรรมของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ต้องนำเสนอแต่ประเด็นความรุนแรงและตอกย้ำความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์เชิงปริมาณ เนื่องจากการคำนึงถึงผลกระทบด้านยอดขายการจำหน่ายเป็นสำคัญ เพราะหากหนังสือพิมพ์ฉบับใด พาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างเรียบง่ายตรงไปตรงมาและไม่หวือหวา ก็อาจทำให้ยอดขายการจำหน่ายหนังสือพิมพ์ลดลงได้ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์เชิงปริมาณส่วนใหญ่มุ่งนำเสนอเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคม (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) ทั้งนี้ พาดหัวข่าวอาชญากรรมยังสามารถถ่ายทอดวิธีคิดทุกรูปแบบไปสู่ผู้อ่านได้ จึงไม่ควรนำเสนอแต่มุมมองในแง่ร้ายเสมอไป เมื่อหนังสือพิมพ์ทุกฉบับมีแนวทางการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เหมือนกัน ผู้อ่านก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงพาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวได้ (พัฒน บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังนิยมพาดหัวข่าวอาชญากรรมในด้านลบมากกว่าด้านบวก ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ข่าวอาชญากรรมสามารถนำเสนอในเชิงบวกได้โดยนำหลักจิตวิทยาที่ดีมาใช้ในการพาดหัวข่าว ซึ่งมีประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์สังคมมากกว่า แต่อาจทำให้การกระตุ้นหรือเร้าอารมณ์ความรู้สึกจากผู้อ่านลดน้อยลง เช่น กรณีการนำเสนอพาดหัวข่าวการฆ่าตัวตาย มักคัดเลือกข่าวที่เกิดจากการผิดหวังด้านความรักและความล้มเหลวของธุรกิจหรือปัญหาหนี้สินต่าง ๆ จึงแก้ไขปัญหาด้วยการฆ่าตัวตาย ทั้งยังรายงานถึงวิธีหรือขั้นตอนการฆ่าตัวตาย ซึ่งถือเป็นการนำเสนอแต่มุมมองในแง่ร้ายต่อสังคม ในทางกลับกัน หากในสภาวะที่เศรษฐกิจถดถอย หนังสือพิมพ์ควรจะนำเสนอวิธีหรือทางรอดพ้นจากสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ โดยการมุ่งเน้นข่าวเกี่ยวกับธุรกิจเล็ก ๆ ที่สามารถประสบความสำเร็จและรอดพ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ จึงจะถือว่าเป็นการนำหลักจิตวิทยาที่ดีมาใช้ในการพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งสามารถก่อให้เกิดผลในทางที่ดีแก่ผู้อ่านในสังคมได้มากกว่าการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมแต่ในมุมมองที่เลวร้ายเพียงด้านเดียวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552)

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงลบ มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดความสนใจ ซึ่งถือเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะไม่สนใจเรื่องราวที่เป็นสิ่งดีงาม ในทางตรงกันข้ามจะให้ความสนใจกับเรื่องราวที่เลวร้าย กรณีพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ก็เพียงแค่นำหลักการดังกล่าวมาใช้เท่านั้นและอยู่ในระดับที่สังคมยอมรับได้ (กิจมาโนชญ์ โรจนทรัพย์, สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2552)

การพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะที่มุ่งนำเสนอเพียงแง่ลบที่เลวร้ายให้สังคมรับรู้เพียงด้านเดียวนั้น กลุ่มผู้อ่านที่มีทัศนคติเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการนำเสนอแบบอย่างที่ไม่เลวร้ายให้กับสังคมได้รับรู้มากจนเกินไป ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบในเชิงลบมากกว่าเกิดประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์สังคม

1.1.3 มุ่งให้ความสำคัญกับเรื่องความก้าวร้าวรุนแรง เรื่องเพศ และความกลัว

พาดหัวข่าวอาชญากรรมในคุณลักษณะที่เน้นประเด็นด้านความก้าวร้าวรุนแรงทุกรูปแบบ อาชญากรรมทางเพศ รวมถึงการนำเสนอพาดหัวข่าวในลักษณะสองแง่สองง่ามลามกอนาจารและการสร้างความหวาดกลัวให้กับผู้อ่าน เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านมักปรากฏอยู่ในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมาก

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม และกลุ่มตัวอย่างทุกคน ได้ตั้งข้อสังเกตถึงลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า หนังสือพิมพ์มุ่งนำเสนอเรื่องความก้าวร้าว

รุนแรง ได้แก่ การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย รวมถึงการเน้นย้ำและให้ความสำคัญเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศหรือเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศทั้งหมด เช่น ข่าวก่อนขึ้น การล่วงเกินทางเพศ เป็นต้น ตลอดจนลักษณะการนำเสนอที่สร้างความหวาดกลัวให้กับผู้อ่าน เช่น กรณีพาดหัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับเรื่องไสยศาสตร์ ฆ่าตัวตาย ล้วนแต่เป็นการนำเสนอตามหลักจิตวิทยา ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า มนุษย์มีสัญชาตญาณที่จะเรียนรู้และให้ความสนใจกับเรื่องเพศ ความรุนแรง และความกลัว โดยไม่ต้องกระตุ้นแต่อย่างใด ซึ่งหากนำหลักจิตวิทยาดังกล่าวไปใช้ในทางที่ดีก็จะเกิดประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเกิดผลในเชิงลบได้เช่นกัน

นอกจากนี้ สื่อหนังสือพิมพ์ก็ถือเป็นสื่อที่นำเสนอความรุนแรงอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง หากเปรียบเทียบกับสื่อโทรทัศน์และสื่อวิทยุ เนื่องจากระยะเวลาในการนำเสนอและคุณลักษณะของสื่อด้านความคงทนถาวรมีความแตกต่างกันอย่างมาก ซึ่งความรุนแรงที่ผ่านสื่อวิทยุและโทรทัศน์นั้น มักนำเสนอเพียงช่วงเวลาสั้น ๆ ผู้รับสารไม่สามารถจดจำความรุนแรงต่าง ๆ ได้ ในขณะที่ ผู้อ่านสามารถอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ที่มุ่งนำเสนอความก้าวร้าวและรุนแรงได้ตลอดเวลาและสถานที่ ตลอดระยะเวลาที่หนังสือพิมพ์ยังคงวางอยู่และไม่ถูกทำลาย ด้วยเหตุดังกล่าว ความก้าวร้าวและรุนแรงต่าง ๆ ก็สามารถตอกย้ำและเข้าไปในจิตสำนึกของผู้อ่านได้ตลอดเวลาด้วยเช่นกัน (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับ ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน (สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552) จิตแพทย์และผู้อำนวยการสำนักสุขภาพจิตสังคม กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า ความรุนแรงและเรื่องเพศ คือ สัญชาตญาณของมนุษย์โดยไม่ต้องสอนหรือเรียนรู้แต่อย่างใด ดังนั้น การพาดหัวข่าวอาชญากรรมจึงมักจะนำเรื่องดังกล่าวมานำเสนอ เพื่อจะได้รับความสนใจจากผู้อ่านโดยไม่ต้องกระตุ้นแต่อย่างใด ผู้อ่านก็ยังมีความต้องการที่จะอ่านข่าวดังกล่าว

ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่รุนแรงเพื่อต้องการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านและขายหนังสือพิมพ์ เนื่องจากช่องทางการจำหน่ายหนังสือพิมพ์จากเดิมที่มีการสั่งซื้อเป็นรายเดือนเริ่มลดน้อยลง ปัจจุบันผู้อ่านนิยมซื้อหนังสือพิมพ์ตามแผงหนังสือ หนังสือพิมพ์จึงต้องสร้างความโดดเด่น รวมถึงการมีอิสระและเสรีภาพมากเกินไปจนไม่สามารถควบคุมให้พาดหัวข่าวอาชญากรรมอยู่ในแนวทางที่มีความเหมาะสมได้ จึงส่งผลให้หลักความรับผิดชอบของหนังสือพิมพ์ถูกลดทอนลงไปด้วย (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552) สอดคล้องกับทัศนะของ ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช (สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) ที่กล่าวว่า ลักษณะของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ประชาชนมี 2

ลักษณะ คือ ความรุนแรงและเรื่องเพศ ทั้งยังเสนอแนะว่า ไม่ควรให้ความสำคัญกับพาดหัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงและเรื่องเพศมากเกินไป

โดยเห็นได้จากความถี่และปริมาณของการนำเสนอพาดหัวข่าวข่มขืนในหน้าหนึ่งนั้นเกิดขึ้นเป็นประจำทุกวันและมีระดับความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) รวมถึงการตอกย้ำความรุนแรงด้วยการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือเพื่อเพิ่มความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ตกเป็นข่าว (คณิดา สุริยาธานินทร์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552) ดังเช่น การใช้คำที่ใช้เรียกแทนอวัยวะเพศ ว่า จู้จุ่ม ซึ่งควรจะเป็นคำต้องห้ามในพาดหัวข่าว แต่หนังสือพิมพ์กลับนำคำเหล่านั้นมาพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสะท้อนถึงระดับความรุนแรงของพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้อีกประการหนึ่ง (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) ตลอดจนการใช้ขนาดของตัวอักษร ตำแหน่งที่พาดหัวข่าวและการคัดเลือกข่าวสารลงในหน้าหนึ่ง ซึ่งลักษณะดังกล่าวสามารถสร้างและเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านได้ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ก็ควรระมัดระวังและพิจารณาถึงความเหมาะสมในการนำเสนอด้วย เนื่องจากการพาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบต่อการศึกษาสังคมได้

ส่วนใหญ่เลยก็จะมีเรื่องของความรุนแรงเข้ามาเกี่ยวข้อง เราเห็นชัดก็คือ เรื่องอาชญากรรมทางเพศ หรือข่าวการฆ่าตัวตาย ตำแหน่งของพาดหัวข่าวฆ่าตัวตาย ก็ไม่ควรที่จะอยู่ในตำแหน่งที่ใหญ่มากนัก ควรจะอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เด่นชัดมากหรืออยู่ในข่าวหน้าในที่เป็นส่วนของเนื้อหาข่าวน่าจะมีความเหมาะสมมากกว่าที่จะนำข่าวมาอยู่หน้าหนึ่งและใช้อักษรตัวใหญ่ในพาดหัวข่าว (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

ด้วยเหตุดังกล่าว กลุ่มผู้อ่านส่วนหนึ่งจึงพยายามที่จะหลีกเลี่ยงการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยมองว่า พาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวไม่มีประโยชน์และไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะเปิดรับสื่อในลักษณะเช่นนั้น เนื่องจากเป็นเพียงวิธีการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่านให้หนังสือพิมพ์ขายข่าวได้เท่านั้น (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) รวมถึงการไม่เปิดรับข้อมูลที่มาจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยเฉพาะข่าวประเภทอาชญากรรมที่มักนำเสนอด้วยการเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงทุกรูปแบบ ซึ่งแตกต่างกับสื่อมวลชนในต่างประเทศอย่างสิ้นเชิงที่มักจะนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยคัดเลือกเฉพาะคดีที่พิพากษาแล้วมานำเสนอ เพื่อเตือนภัยและเป็นอุทาหรณ์แก่ผู้อ่านเท่านั้น (รัชนาภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552)

จากปรากฏการณ์ดังกล่าว ผู้อ่านได้ตั้งคำถามกับหนังสือพิมพ์ว่า หากหนังสือพิมพ์ไม่นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่รุนแรงเลยจะส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างไร ทั้งยังเสนอให้ความรุนแรงของข่าวอาชญากรรมควรจะไปอยู่ที่หน้าสองหรือหน้าในของหนังสือพิมพ์ เพื่อให้พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีความเหมาะสมมากขึ้น (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552) รวมถึงประเด็นด้านความรุนแรงของการนำเสนอข่าวระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยกับหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศนั้น พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีทัศนคติทางเดียวกัน โดยระบุว่า หนังสือพิมพ์ในต่างประเทศจะไม่พาดหัวข่าวด้วยถ้อยคำที่รุนแรงและไม่นำเสนอให้อยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน ซึ่งแตกต่างจากพาดหัวข่าวอาชญากรรมของไทยโดยสิ้นเชิง ทั้งยังได้วิเคราะห์เพิ่มเติมว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่ของประเทศยังไม่สามารถคัดเลือกข่าวสารที่ดีให้กับตนเองได้ เนื่องจากสังคมไทยมีสื่อมวลชนที่มีคุณภาพค่อนข้างน้อย จึงได้เสนอแนะให้หนังสือพิมพ์คำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดกับผู้อ่านด้วยการร่วมกันผลิตสื่อที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นทางเลือกที่ดีให้กับผู้อ่าน (ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

นอกจากนี้ สื่อมวลชนในต่างประเทศยังแสดงบทบาทหน้าที่เป็นผู้กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้อ่าน ซึ่งตรงกันข้ามกับสื่อมวลชนของไทยที่ยังคงพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะที่มีความรุนแรง อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านก็มีรสนิยมพาดหัวข่าวที่แสดงความรุนแรงด้วยเช่นกัน เนื่องจากความเคยชินจากการเสพย์สื่อที่นำเสนอในลักษณะดังกล่าวมาเป็นระยะเวลายาวนาน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงลักษณะของพาดหัวข่าว จึงเป็นข้อเรียกร้องที่ปฏิบัติได้ยาก ผู้อ่านจึงต้องปกป้องตนเองและรู้เท่าทันสื่อมวลชน โดยการคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและควรหลีกเลี่ยงข่าวสารที่แสดงความรุนแรง (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552)

ในขณะที่ ผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายเพียงคนเดียวที่สนับสนุนให้หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวต่อไป โดยมีมุมมองว่า หากหนังสือพิมพ์ไม่พาดหัวข่าวในแง่ลบที่รุนแรง สะใจ ก็จะไม่ได้รับความสนใจจากผู้อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านไม่ระมัดระวังภัยและไม่สามารถรับรู้ระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นจริงในสังคมได้

ต้องนำเสนอให้รุนแรง ต้องชัดเจน คนจะได้รู้ว่ามันเป็นอย่างนี้ เพราะสังคมมันเป็นอย่างนี้ พี่เห็นด้วยนะ ถ้าลงว่าฆ่าข่มขืน นิด ๆ หน่อย ๆ มันทำให้เราไม่กลัวและก็ไม่ระแวงระวังได้ และถ้าไม่พาดหัวแบบรุนแรง สะใจ แล้วจะมีใครอ่านมั๊ย คนจะสนใจรีบล่า คำก็ต้องเอาหน้าหนึ่งให้มันสะใจไว้ก่อน ยังไงก็ต้องดึงดูความสนใจของคนไว้ก่อน (อินอร ประทุม, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552)

กลุ่มผู้อ่านทั้งหมดร้อยเปอร์เซ็นต์ได้กล่าวถึงลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยว่า มีความก้าวร้าว รุนแรง โดยเฉพาะด้านอาชญากรรมทางเพศ รวมถึงการสร้างควมหวาดกลัวให้กับผู้อ่านในสังคม ตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกข่าวอาชญากรรมมาลงในหน้าหนึ่ง การจัดวางตำแหน่งของพาดหัวข่าวอาชญากรรม การใช้ขนาดตัวอักษร การเลือกใช้ถ้อยคำ ความถี่และปริมาณการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งการคัดเลือกองค์ประกอบดังกล่าวสามารถสะท้อนถึงระดับความรุนแรงของพาดหัวข่าวอาชญากรรมและการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านได้อีกด้วย

สรุปประเด็นความเหมาะสมของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะมุ่งให้ความสำคัญกับความก้าวร้าวรุนแรง อาชญากรรมทางเพศและการสร้างความหวาดกลัวนั้น กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับแนวทางดังกล่าว เนื่องจากมองว่า หนังสือพิมพ์ควรจะคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านและปัญหาสังคมต่าง ๆ มากกว่านำเสนอเพื่อการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเพียงเท่านั้น ซึ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการได้เรียกร้องหนังสือพิมพ์ผลิตสื่อที่มีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเสนอแนะให้หนังสือพิมพ์ได้แสดงบทบาทหน้าที่ด้านการเป็นผู้นำกระแสข่าวสารที่ดีและมีประโยชน์ในเชิงสร้างสรรค์ไปสู่ผู้อ่านในสังคมเช่นเดียวกับสื่อมวลชนในต่างประเทศ

1.1.4 การนำอัตลักษณ์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาเชื่อมโยงกับกริยาหรือการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง

การนำอัตลักษณ์ที่สำคัญของบุคคลที่ตกเป็นข่าว เช่น ชนชาติ เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์มาเชื่อมโยงกับกริยาที่ก้าวร้าว รวมถึงการสร้างจุดเด่นโดยใช้ชื่อสถาบันการศึกษา องค์กร และหน่วยงาน ซึ่งเป็นการพาดหัวข่าวในลักษณะเหมาวมทั้งอาชีพ สถาบัน องค์กร หรือหน่วยงานของบุคคลที่ตกเป็นข่าวสังกัดอยู่

ซึ่งพบว่า วิลาสินี พยานครทรัพย์ เป็นผู้อ่านเพียงคนเดียวที่ตั้งข้อสังเกตว่า ลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่พบเห็นได้บ่อยครั้งและค่อนข้างน่าวิตกกังวล คือ การนำจุดเด่นด้านอัตลักษณ์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อัตลักษณ์ด้านความเป็นเชื้อชาติ สัญชาติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลและเพิ่มส่วนขยายด้วยคำกริยาที่รุนแรง

ข่าว เขมรโหด (ไทยรัฐ, 3 สิงหาคม 2551) เวลาที่หนังสือพิมพ์ดึงดูดเด่นของคนมาสมมติว่าถ้าเป็นลูกจ้างไทยช่านายจ้างมันก็จะไม่ได้เน้นไปที่อัตลักษณ์ของความเป็นไทย แต่เมื่อใดที่คนกระทำผิดเป็นชาติอื่น อัตลักษณ์ของความเป็นเชื้อชาติจะถูกดึง

มาใช้ในพาดหัวข่าว เช่น เขมร พม่า แล้วก็ต้องใส่ส่วนขยายเพิ่มเข้ามาว่า เขมร โหด พม่าโหด คำเหล่านี้คือแสดงให้เห็นว่าไม่ใช่การฆ่าธรรมดา แต่ต้องโหด (วิลาลินี พยานครทรีพฟ์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2551)

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า หนังสือพิมพ์มักนำจุดเด่นของสถาบันการศึกษา องค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีชื่อเสียงและบุคคลที่ตกเป็นข่าวสังกัดอยู่ขึ้นมาพาดหัวข่าว เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ซึ่งอาจนำไปสู่ความแตกแยกและสามารถก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงควรตระหนักและระมัดระวังถึงความเหมาะสมในการนำเสนอ

ข่าวนี้เห็นชัดเลยว่า อจ.หนุ่มมธ. (มติชน, 24 เมษายน 2551) จุดเด่นของข่าวคือความเป็นธรรมศาสตร์กับความเป็นอาจารย์ แล้วมันมาคู่กับการเป็นนักศึกษา คือบทบาทที่มันชัดเจนบรรณาธิการเค้าต้องการเห็นบทบาทอย่างชัดเจนว่ากรณีนี้นอนาจารย์กับเด็กนักศึกษา เพราะฉะนั้นแน่นอนเค้าก็ต้องดึงจุดเด่นตรงนั้นออกมาว่ามันคือธรรมศาสตร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง นั่นคือ จุดเด่นที่เขาคิด แต่สิ่งที่คิดว่าพาดหัวข่าวควรจะปรับปรุงมากที่สุดก็คือ ส่วนของการพาดหัวข่าวที่นำเอาสัญญาติหรือเชื้อชาติเข้ามาเป็นจุดเน้นความสนใจของคนอ่าน อันนี้ต้องระวังและน่ากลัวมาก เพราะมันอาจจะเกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมาได้ (วิลาลินี พยานครทรีพฟ์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2551)

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าว สามารถส่งผลกระทบต่อทัศนคติของผู้อ่านที่มีต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวในด้านลบได้ ซึ่งถือเป็นการชี้นำหรือสร้างความเชื่อและทัศนคติต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคม ทั้งยังส่งผลกระทบและสร้างความเสียหายให้กับกลุ่มบุคคลที่มีอัตลักษณ์เหมือนกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวด้วย ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว บุคคลเหล่านั้นไม่ได้กระทำความผิดแต่อย่างใด แต่กลับได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวสารในหนังสือพิมพ์ไปด้วย

ด้านการนำอัตลักษณ์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาสร้างจุดเด่นให้กับพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น มีผู้อ่านเพียงคนเดียวในกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ที่ได้รับบุถึงลักษณะดังกล่าว ในขณะที่ผู้อ่านส่วนใหญ่ไม่ได้กล่าวถึงการนำเสนอในลักษณะนี้

1.1.5 การพิพากษามโนทัศน์ที่ตกเป็นข่าว

การพาดหัวข่าวในคุณลักษณะของการใส่ความคิดเห็นด้วยการใช้ถ้อยคำคำทอประณาม ประจาน เสียดสี ยั่วแหย่และทำทนายบุคคลที่ตกเป็นข่าวหรือการใช้ถ้อยคำที่นำมาซึ่งความ

ไม่สงบสุขในสังคมได้ รวมถึงการคาดเดาเหตุการณ์ให้ผู้อ่านเห็นด้วยและคล้อยตาม ตลอดจนการสรุปปัญหาและสาเหตุของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในข่าว ซึ่งถือเป็นการตัดสินหรือพิพากษาผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าว ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ศาลยังไม่มีคำพิพากษาลงโทษผู้ต้องหาแต่อย่างใดและคดียังไม่สิ้นสุด

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนหนึ่งมองว่า การพิพากษานุคคลที่ตกข่าว เป็นอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งสามารถพบเห็นได้บ่อยครั้งในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง ในขณะที่กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์เป็นเพียงกลุ่มเดียวที่ไม่ได้กล่าวถึงการนำเสนอในลักษณะดังกล่าว ซึ่งสามารถระบุจำนวนผู้อ่านที่ได้กล่าวถึงลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทนี้ตามกลุ่มที่ได้ทำการศึกษา คือ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย กลุ่มละ 1 คน สำหรับกลุ่มนักศึกษาและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ กลุ่มละ 2 คน

กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายกล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวข่มขืน มักใช้ถ้อยคำตำหนิผู้ต้องหาที่หนังสือพิมพ์คาดการณ์ว่าเป็นผู้ก่อเหตุข่มขืนจริง ส่งผลให้ผู้อ่านเชื่อและคล้อยตามพาดหัวข่าวนั้น ๆ ได้หากไม่ได้อ่านข้อเท็จจริงหรือรายละเอียดในเนื้อข่าว (เยาวลักษณ์ ศักดิธิบุญนนท์, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2552)

ด้านกลุ่มนักศึกษา 2 ใน 3 คน พบว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีลักษณะพิพากษาและประณามบุคคลที่ตกเป็นข่าวทั้งที่คดียังไม่สิ้นสุด (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552) ทั้งยังเสนอแนะว่า ปัญหาและข้อจำกัดของกฎหมายเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์ยังคงพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยการพิพากษานุคคลที่ตกเป็นข่าวต่อไป เนื่องจากการฟ้องร้องในคดีหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์นั้น หากถ้อยคำตำหนิและประณามบุคคลที่กระทำผิดที่ปรากฏในพาดหัวข่าวดังกล่าวนั้นเป็นเรื่องจริง ก็ไม่เข้าลักษณะของการหมิ่นประมาทและสื่อหนังสือพิมพ์ก็ไม่มี ความผิดฐานหมิ่นประมาท

เช่นพาดหัวที่ไปตำหนิว่า โจ้โหด แท้จีโหด เหมือนไปตัดสินเขาแล้ว ศาลก็ยังไม่ได้ตัดสิน จริง ๆ ข่าวต้องเสนอแค่ตรงนั้น อย่าไปตำว่า ตัดสินผิดไม่ผิด เราก็สามารถฟ้องสื่อได้ว่าเขาหมิ่นประมาทเรา แต่ว่าก็ต้องดูว่าการหมิ่นประมาทมันเข้าลักษณะการหมิ่นประมาทหรือเปล่า เช่น ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง ก็ถือว่าไม่หมิ่นประมาท โอเค ผู้ชายคนนี้ข่มขืน เอาชีวิตเค้าไปเผยแพร่ ทำไมต้องทำให้ชีวิตเค้าคนมองไม่ดี แต่ถ้าเมื่อไหร่ที่มันเป็นข้อเท็จจริง ก็ไม่ผิดหรอกที่หนังสือพิมพ์จะนำเสนอในสิ่งที่จะดำวาทหรือประณาม

เพราะเขาเอาผิดกับหนังสือพิมพ์ในทางกฎหมายไม่ได้ (คณิดา สุริยาธานินทร์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

เช่นเดียวกับกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยา และนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552) ที่มองว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมนำเสนอในลักษณะประจานผู้กระทำความผิดแทนที่จะเป็นช่องทางสำหรับการชี้แนะผู้อ่านในสังคมไม่ให้ปฏิบัติเหมือนกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเสนอแนะให้หนังสือพิมพ์ควรที่จะเพิ่มรายละเอียดของบทลงโทษหรือผลที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับจากการก่อเหตุอาชญากรรมมากกว่าการนำเสนอด้วยถ้อยคำด่าทอหรือวิธีการในการก่อเหตุอาชญากรรม ซึ่งไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ ต่อผู้อ่าน

นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านดังกล่าวยังให้ความสำคัญกับการพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยการสรุปปัญหาและสาเหตุของการเกิดเหตุการณ์ที่เป็นข่าว รวมถึงการใช้ถ้อยคำในลักษณะเสียดสี ยั่วแหย่และทำทนายบุคคลที่ตกเป็นข่าว นอกเหนือจากการใช้คำที่ตัดสินหรือพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยสะท้อนมุมมองของบรรณาธิการเป็นผู้ตัดสินเพียงคนเดียว ซึ่งต้องการให้ผู้อ่านเห็นด้วยและคล้อยตามกับมุมมองเหล่านั้น จึงเป็นการตัดสินผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าวผ่านช่องทางด้านสื่อสารมวลชนที่มีผู้รับสารจำนวนมาก ในขณะที่บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่ดีนั้น มีหน้าที่เพียงแค่นำเสนอข่าวอย่างตรงไปตรงมาเท่านั้น ทั้งยังไม่สอดแทรกความคิดเห็นใด ๆ ลงไปในข่าวสารที่นำเสนอต่อผู้อ่านในสังคม

กรรมสนองสองหนุ่ม (ไทยรัฐ, 2 มกราคม 2551) , พ่อโหดจับลูกฟาดกำแพง (แนวหน้า, 20 มกราคม 2551) โฉ่หื่น สาดกรด (ไทยรัฐ, 18 มกราคม 2551) เคนโจรจนรกสาล (ไทยรัฐ, 16 กุมภาพันธ์ 2551) ก็เป็นภาพที่นักข่าวเห็นแล้วก็เลยอยากให้คนอื่นเห็นตาม เช่น พาดหัวข่าว กรรมสนอง ใครจะเป็นคนเห็น เขาเคยทำอะไรมาก่อนหรือเปล่า ใครเป็นคนตัดสินใจว่าเขาควรที่จะโดนกรรมสนอง หรือการใส่คำว่า โฉ่โหด รักคุณจนสาวไม่รับรัก จุดไฟเผาทั้งเป็น (แนวหน้า, 30 ตุลาคม 2551) นี่คือการใช้คำที่พาดหัวข่าวสรุปจบเลยใช้มัยว่าคนนี้เป็นอาชญากร แล้วก็เรื่องสาวไม่รับรักนั้น เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่เลยใช้มัย เลย์ต้องจุดไฟเผา เขาเป็นอย่างอื่นด้วยหรือเปล่าก็ไม่รู้ เรามีปัญหาทางสมองหรือไม่ เขาอาจจะทะเลาะกับพ่อหรืออะไรก็ได้ คือการใส่เข้าไปอย่างทันทีทันใดอย่างนี้ พาดหัวข่าวของไทยคือ การไป Just หรือไปตัดสินคนโดยผ่านทางสื่อ ซึ่งสื่อมีหน้าที่เพียงแค่นำเสนอข่าวไม่ใช่ไปตัดสินคนที่ตกเป็นข่าว” (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ไม่ควรนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะ
ส่อเสียด ยั่วแหย่และทำทนายบุคคลที่ตกเป็นข่าวนั้น ซึ่งถือเป็นการนำเสนอข่าวสารที่ไม่มีความ
เหมาะสมและสามารถส่งผลกระทบต่อด้านปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมาได้อีกด้วย ดังนั้น หนังสือพิมพ์
จึงควรระมัดระวังการเขียนพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวให้มากขึ้น เพื่อลดปัญหา
ต่าง ๆ ในสังคมได้

“พาดหัวข่าว “โจรเชิงอ่อน” ต่อไปโจรคนนี้จะต้องพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น ถ้าเห็น
พาดหัวข่าวอย่างนี้แล้ว เพราะครั้งนี้ถูกจับได้ หนีไม่รอด ครั้งต่อไปต้องเอาข้อความไปแปะข้างฝาไว้
ว่า รอดแล้วนะ ไซ้มัยครับ จะเกิดอะไรขึ้นในครั้งต่อไป” (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม
2552)

สำหรับกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์,
27 ตุลาคม 2552) มีมุมมองว่า ลักษณะดังกล่าวเป็นการใช้อิทธิพลของภาษาพาดหัวข่าว
อาชญากรรม ซึ่งสามารถส่งผลให้ผู้ที่ตกเป็นข่าวได้รับการประณามจากสังคม ไม่ว่าบุคคลนั้นจะ
กระทำความผิดจริงหรือไม่ก็ตาม แต่ได้ถูกสังคมตัดสินไปแล้ว เนื่องจากผู้อ่านมีความคิดเห็นไปใน
ทิศทางเดียวกันกับที่สื่อมวลชนได้นำเสนอนั่นเอง

จากผลการศึกษา จะเห็นได้ว่า ผู้อ่านในแต่ละกลุ่มมีมุมมองเกี่ยวกับพาดหัว
ข่าวในลักษณะพิพากษานุคคลที่ตกเป็นข่าวไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์มักใส่
ความคิดเห็นลงในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยและคล้อยตาม ซึ่งสามารถสรุป
ได้ดังนี้ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายเสนอทัศนะว่า พาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวสามารถทำให้ผู้อ่าน
เห็นด้วยและคล้อยตามในประเด็นที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่ตรงกันกับกลุ่ม
นักวิชาการด้านภาษาไทยที่ได้ระบุถึงอิทธิพลของภาษาพาดหัวข่าว ด้านกลุ่มนักศึกษาได้เสนอ
มุมมองที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีหมิ่นประมาทกับหนังสือพิมพ์ ซึ่งข้อจำกัดที่ทำให้หนังสือพิมพ์
ยังคงพาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวต่อไป ในขณะที่ กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการ
ด้านจิตเวชศาสตร์ ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นของการสรุปสาเหตุจากเหตุการณ์ในข่าว ซึ่งเป็น
การสะท้อนความคิดเห็นจากบรรณาธิการข่าวเพียงคนเดียวและอาจไม่ใช่สาเหตุที่ทำให้เกิด
เหตุการณ์ในข่าวก็เป็นได้ อย่างไรก็ตาม พาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวก็สามารถทำ
ให้ผู้อ่านในสังคมเห็นด้วยและคล้อยตามได้ สำหรับกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึง
ลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในประเด็นนี้แต่ประการใด

1.1.6 การตั้งคำถามกับเหยื่อหรือผู้ถูกระทำและไม่ให้เกียรติกับผู้ตกเป็น ข่าว

การพาดหัวข่าวที่นำประเด็นจากการตั้งคำถามกับผู้ตกเป็นข่าวมาพาดเป็นหัวข่าว ซึ่งเป็นการเสนอข่าวโดยไม่คำนึงถึงหลักแห่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วยการเปิดเผยชื่อนามสกุลและตั้งคำถามหรือใช้ถ้อยคำที่ทำร้ายและซ้ำเติมเหยื่อผู้ถูกระทำ ตลอดจนการระบุถึงสาเหตุและการวิธีการถูกระทำอย่างละเอียด ซึ่งอาจเป็นอธิบายภาพที่น่าเกลียดของผู้เสียชีวิตหรือการกระทำที่โหดร้ายและทารุณของผู้ต้องหาที่กระทำความผิด โดยอาจส่งผลให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหยื่อและผู้กระทำความผิดได้รับความเสียหายจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม

ผลการศึกษา พบว่า มีกลุ่มผู้อ่านเพียงเล็กน้อยที่กล่าวถึงพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะตั้งคำถามกับเหยื่อหรือผู้ถูกระทำ ตลอดจนการไม่ให้เกียรติบุคคลที่ตกเป็นข่าว ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย กลุ่มละ 1 คน สำหรับกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ไม่ได้กล่าวถึงพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะนี้แต่อย่างใด

พบว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมักจะนำเสนอในแง่มุมที่ทำให้ผู้อ่านหรือสังคมตั้งคำถามกับเหยื่อที่ถูกกระทำมากกว่าการตั้งคำถามกับบุคคลที่กระทำความผิด ด้วยเหตุนี้ผู้อ่านอาจจะตีความสะท้อนไปถึงสาเหตุที่ทำให้เหยื่อถูกระทำได้ การพาดหัวข่าวในลักษณะนี้สามารถส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่า ผู้ก่ออาชญากรรมได้รับความชอบธรรมในการก่ออาชญากรรม เนื่องจากเหยื่อได้ทำร้ายผู้กระทำความผิดให้เกิดความรู้สึกเจ็บปวด จึงเป็นสาเหตุให้เกิดอาชญากรรมดังกล่าวขึ้น ดังนั้น เหยื่ออาชญากรรมที่ตกเป็นข่าวหรือบุคคลใกล้ชิดของเหยื่อก็จะถูกตั้งคำถามจากสังคม ซึ่งถือว่าไม่ยุติธรรมกับเหยื่อ ทั้งนี้ยังได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวสารในหนังสือพิมพ์ ในขณะที่ ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับความสนใจหรือผลกระทบใด ๆ จากสังคม

ข่าว สังเวรักษ์ม หนูมยิงเจ้าสาวตายสยอง (แนวหน้า, 17 พฤษภาคม 2551) สะท้อนให้เห็นว่า เขาเจ็บปวดมาก่อน เพราะฉะนั้นการที่เขายิงเจ้าสาวตายสยอง เราก็ไม่รู้เนื้อหาอะไร ทำยที่สุดแล้วผู้อ่านก็อาจจะไปตั้งคำถามกับคนที่ตกเป็นเหยื่อ เราเห็นค่อนข้างเยอะที่จะเป็นลักษณะอย่างนี้ มันเหมือนกับคนที่กระทำผิดด้วยการฆ่าคนตาย จริง ๆ แล้วควรได้รับการลงโทษ แต่ว่าพาดหัวมันกลับกัน ซึ่งเขาไปตั้งคำถามกับเหยื่อ กลายเป็นว่าคนที่ถูกระทำบางทีเวลาถูกพาดหัวแบบนี้ก็กลายเป็นว่าคนกระทำผิดก็เป็นไปได้ที่จะไม่ถูกตั้งคำถาม (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

ในขณะเดียวกัน พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ระบุถึงสาเหตุและวิธีการถูกระทำอย่างละเอียด ทั้งการอธิบายสภาพศพที่น่าเกลียดของผู้เสียชีวิตหรือแม้กระทั่งการกระทำที่โหดร้ายและทารุณของผู้ต้องหาที่กระทำความผิด ก็เป็นความรับผิดชอบที่หนังสือพิมพ์ควรจะระมัดระวังในการนำเสนอด้วยเช่นกัน เนื่องจากการนำเสนอดังกล่าว สามารถส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับทั้งเหยื่อผู้ถูกระทำและผู้ต้องหาที่กระทำความผิด โดยที่บุคคลเหล่านั้นไม่ได้กระทำความผิดหรือมีส่วนร่วมกับการกระทำในข่าวแต่อย่างใด

แต่ข่าวนี้รับไม่ได้เลย โสมชาติสดี ชำเป็ลยสาวไทย ขวบน้ำหอมยัดจิม (ไทยรัฐ, 1 พฤศจิกายน 2551) ค่อนข้างรุนแรงมาก กรณีนี้ต้องตำหนิหนังสือพิมพ์ คือ พาดหัวข่าวนี้ทั้งเหยื่อทั้งผู้ที่ทำผิดเหมือนถูกเหยียดหยาม อย่างน้อยเขาน่าจะได้รับการปกป้องในส่วนนี้ แล้วยังดึงเอาอัตลักษณ์คำว่า โสม เข้ามามาก แล้วข่าวก็ให้รายละเอียดและอธิบายภาพเหตุการณ์ที่ชัดเจนมากเกินไป อธิบายว่าสภาพศพเป็นอย่างไร แล้วก็ยังเป็นเรื่องเกี่ยวกับความรุนแรงทางเพศใส่เข้าไปอีกด้วย รุนแรงมาก (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับการนำเสนอพาดหัวข่าวข่มขืนที่มักใช้ถ้อยคำที่เป็นการกล่าวโทษซ้ำเติมและตั้งคำถามกับเหยื่อ ซึ่งด้านหนึ่งก็เป็นการสะท้อนให้ผู้อ่านเห็นว่า ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมเกิดมาจากสาเหตุใดและหนังสือพิมพ์ก็นำเสนอเพื่อกระตุ้นให้ภาครัฐเข้ามาแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่อีกด้านหนึ่ง ก็สามารถส่งผลกระทบต่อเหยื่อที่ตกเป็นข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เช่นกัน ดังนั้นหนังสือพิมพ์จึงควรตระหนักและคำนึงถึงผลกระทบด้านนี้เป็นสำคัญ และควรปรับปรุงแนวทางในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยพยายามหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่เป็นการซ้ำเติมหรือตั้งคำถามกับเหยื่อ สอดคล้องกับ กาญจนา นาคสกุล (สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) ที่ระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่มขืน มักใช้ถ้อยคำที่เป็นการทำร้ายจิตใจหรือซ้ำเติมเหยื่อผู้ถูกระทำเป็นครั้งที่สอง ซึ่งถือว่าการไม่ให้เกียรติและไม่คำนึงถึงผลกระทบที่เหยื่อจะได้รับจากการนำเสนอพาดหัวข่าวนั้น ๆ จึงสรุปได้ว่า การเผยแพร่พาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวสามารถทำลายและส่งผลกระทบในด้านลบต่อสังคมได้

เห็นได้ว่า มุมมองจากกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และนักวิชาการด้านภาษาไทยที่ได้กล่าวถึงลักษณะการตั้งคำถามกับเหยื่อหรือผู้ถูกระทำและไม่ให้เกียรติกับผู้ที่ตกเป็นข่าวในพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น มักมุ่งประเด็นไปที่พาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่มขืนหรือความรุนแรงทางเพศ ซึ่งเป็นผลมาจากแนวทางการนำเสนอที่เน้นย้ำถึงสาเหตุที่เหยื่อถูกทำร้าย การบรรยายสภาพศพของเหยื่อผู้เสียชีวิตและวิธีการก่อเหตุ ซึ่งเป็นที่สังเกตได้ว่า

เหตุการณ์ที่หนังสือพิมพ์นำมาพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งนั้นต้องเป็นข่าวที่ไม่เป็นปกติวิสัยหรือผิดแปลกและพิสดาร จึงจะได้รับความสนใจจากผู้อ่าน อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้อ่านอีก 3 กลุ่ม ซึ่งเป็นกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ ไม่ได้ระบุถึงการนำเสนอในลักษณะนี้แต่อย่างใด

1.1.7 การเตือนภัยและนำเสนอวิธีการป้องกันตนเองให้กับผู้อ่านในสังคม

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นการชี้นำความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ โดยมีคุณลักษณะเตือนภัยให้ผู้อ่านในสังคมได้รับรู้เหตุการณ์และความเคลื่อนไหวในสังคมรวมถึงการเรียนรู้รูปแบบและวิธีการของผู้ก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อการระวังภัยที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่าน เช่น กรณีพาดหัวข่าวข่มขืนอาจเป็นประโยชน์ต่อผู้หญิงที่จะใช้เป็นบทเรียนในการระมัดระวังตนเอง

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้ง 5 กลุ่มพบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีลักษณะการนำเสนอเพื่อการเตือนภัยให้กับผู้อ่านในสังคม ได้แก่ กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายทั้งหมด โดยกล่าวตรงกันว่า การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีลักษณะเตือนภัยให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงภัยอันตรายที่เกิดขึ้นในสังคมและระวังภัยที่อาจจะเกิดขึ้นกับตนเองได้ รวมถึงกลุ่มนักศึกษา 1 ใน 3 คน กล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมุ่งนำเสนอแนวทางในการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากอาชญากรรมได้และกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ 1 ใน 3 คน เห็นว่า ถ้อยคำที่ใช้ในข่าวอาชญากรรม มีความจำเป็นต้องรุนแรง จึงจะสามารถเตือนภัยให้กับผู้อ่านในสังคมได้

ผู้อ่านที่มีอาชีพขายอาหาร (อินอร ประทุม, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552) กล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมุ่งรายงานการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งสามารถเป็นการเตือนภัยให้ผู้อ่านในสังคมได้ระแวดระวังภัยอันตรายต่าง ๆ ในทางอ้อมได้สอดคล้องกับ คณิตา สุริยาธานินทร์ (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552) โดยกล่าวว่า ได้เรียนรู้รูปแบบและวิธีการของผู้ก่ออาชญากรรม รวมถึงวิธีการป้องกันตนเอง เพื่อให้รอดพ้นจากการเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรมจากพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าว ซึ่งถือเป็นการนำเสนอข้อมูลและสังกตวิธีที่เอาตัวรอดให้แก่ผู้อ่านได้ หากเกิดเหตุการณ์เช่นเดียวกับข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์

เช่นเดียวกับนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ที่มองว่า การพาดหัวข่าวอาชญากรรมบางข่าวนั้นมีลักษณะเตือนภัยให้ผู้อ่านในสังคมเกิดความระมัดระวัง ทั้งนี้ยังระบุถ้อยคำที่ใช้ในพาดหัวข่าวดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเป็นคำที่ค่อนข้างชัดเจนและรุนแรงพอสมควร

เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและตระหนักถึงภัยอันตรายที่เกิดขึ้นในสังคมและไม่กระทำตามเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าว

“เช่นข่าว เสริมเต้าหมอเถื่อน (มติชน, 24 ธันวาคม 2551) ก็มองได้ว่า ผู้อ่านต้องระมัดระวังตัวเองมากขึ้น ต้องรู้ดีกว่าต้องระวังและอย่าไปทำเหมือนอย่างที่เป็นข่าว” (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

การพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะเตือนภัยและนำเสนอวิธีการป้องกันตนเองให้กับผู้อ่านในสังคมนั้น เป็นเพียงมุมมองส่วนหนึ่งจากกลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายทั้ง 3 คน นอกจากนี้ กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน เท่านั้นที่ได้แสดงทัศนะในด้านลักษณะการนำเสนอที่สอดคล้องกัน สำหรับกลุ่มผู้อ่านอีก 2 กลุ่ม ไม่ได้กล่าวถึงการนำเสนอในลักษณะดังกล่าว แต่อย่างใด

1.1.8 การละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

พาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่มักเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล คือ การพาดหัวข่าวและการนำเสนอข่าวของผู้ที่ตกเป็นข่าวไม่ได้รับการยินยอม เพราะผู้นั้นไม่ได้เป็นบุคคลสาธารณะและพาดหัวข่าวดังกล่าวก็ไม่ได้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยการระบุชื่อ นามสกุล หรือรายละเอียดอื่นใดที่ทำให้ผู้อ่านทราบได้ว่า ผู้ที่ตกเป็นข่าวนั้นเป็นใคร อันนำมาสู่ความเสื่อมเสียหรือความเสียหายของผู้ตกเป็นข่าวได้

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้อ่านเพียงเล็กน้อยได้เสนอมุมมองเกี่ยวกับลักษณะพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่ได้พบเห็นหลังจากที่ได้อ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็นกลุ่มนักศึกษา 2 ใน 3 คน และกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาชีพด้านจิตเวชศาสตร์ 1 ใน 3 คน มองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวมักเกิดขึ้นกับผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าว ซึ่งไม่ทราบถึงสิทธิที่ตนสามารถเรียกร้องไม่ให้หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวของตนได้

ผมว่าข่าวมักจะละเมิดสิทธิส่วนบุคคลนะ เช่นข่าว นศ.รังสิต (แนวหน้า, 28 ธันวาคม 2551) คือ ผมไม่รู้ว่าถ้าบอกว่าไม่ให้เขาลงข่าวจะได้หรือไม่ แต่ถ้าเป็นผม ผมไม่ให้เขาลงข่าวหรอก ถ้าไม่ลงแล้วจะทำไม แล้วก็คนที่ไปฆ่าคนอื่นตาย คือผมว่าเขาก็ยังไม่ผิด เขาก็มีสิทธิที่จะบอกว่า ไม่ต้องเอารูปเขาลงหน้าหนึ่งก็ได้ คนที่ฆ่าคนตายมีอีกตั้งเยอะแยะ ผมแค่รู้สึกว่ามันไม่เห็นมีประโยชน์อะไรเลย (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านยังได้แสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน โดยเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ไทยและหนังสือพิมพ์ต่างประเทศว่า การนำเสนอภาพหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศจะตระหนักและให้ความสำคัญกับประเด็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล โดยจะระมัดระวังไม่ให้การรายงานข่าวส่งผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล (ทวิศศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552) ตลอดจนมีการกลั่นกรองข้อมูลและคำนึงถึงผลกระทบต่อองค์กรและผลประโยชน์ของสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งหากเสนอข่าวที่สามารถสร้างกำไรแต่ในขณะเดียวกันก็สามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านในสังคมได้ ข่าวสารดังกล่าวก็จะไม่ได้รับการตีพิมพ์ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศต้องคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลและยึดเป็นแนวทางในการนำเสนอข่าวอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันการถูกฟ้องร้อง (รัชนาภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552)

สรุปประเด็นของภาพหัวข่าวอาชญากรรมที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล พบว่า การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลมักเกิดขึ้นกับผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าว ซึ่งไม่ทราบถึงหลักสิทธิในการปกป้องตนเองไม่ให้เป็นข่าว นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านยังนำเสนอมุมมองในลักษณะเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ โดยเห็นว่า สื่อมวลชนในต่างประเทศจะคำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคลมากกว่าสื่อมวลชนของไทย เนื่องจากเกรงกลัวการถูกฟ้องร้องและคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้อ่านในสังคมเป็นสำคัญ

ผู้ศึกษาสามารถสรุปลักษณะการนำเสนอภาพหัวข่าวอาชญากรรมจากมุมมองของผู้อ่านภาพหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยได้ 8 ลักษณะดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งสามารถสรุปผลความคิดเห็นกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้อ่าน จำนวน 15 คน มีความคิดเห็นที่ตรงกันโดยระบุว่า ภาพหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ได้อ่านมีลักษณะการนำเสนอที่เน้นประเด็นด้านความก้าวร้าว รุนแรง เรื่องเพศ และสร้างความหวาดกลัวให้กับผู้อ่านในสังคม นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านครึ่งหนึ่ง จำนวน 8 คน พบว่า บรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียดและเฝ้าอารมณ์ความรู้สึกเกินจากความเป็นจริงที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว และกลุ่มผู้อ่านครึ่งหนึ่ง จำนวน 6 คน มองว่า เป็นการพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว ผู้อ่านจำนวน 5 คน ได้เสนอประเด็นด้านลักษณะการเตือนภัยให้กับสังคม ผู้อ่านจำนวน 4 คน สังเกตเห็นด้านการนำเสนอแต่แถมมุลเลอร์ร้ายให้สังคมได้รับรู้ ผู้อ่านจำนวน 3 คน กล่าวถึงการละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ผู้อ่านจำนวน 2 คน ระบุว่า มีการตั้งคำถามกับเหยื่อและไม่ให้เกียรติกับผู้ตกเป็นข่าว ในขณะที่ ผู้อ่านจำนวน 1 คน มีมุมมองที่แตกต่างออกไปโดยสังเกตเห็นลักษณะการนำอัตลักษณ์ของบุคคลมาเชื่อมโยงกับภริยาหรือการกระทำที่ก้าวร้าว รุนแรงในภาพหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

สรุปมุมมองของกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ด้านลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าว อาชญากรรม

ผู้ศึกษาสามารถสรุปมุมมองด้านลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของกลุ่มผู้อ่านในแต่ละกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายทั้งหมด เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีลักษณะเตือนภัยและสามารถศึกษาวิธีการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากการก่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมจากการนำเสนอพาดหัวข่าวได้ อย่างไรก็ตาม ยังเห็นว่า พาดหัวข่าวมีลักษณะเน้นความก้าวร้าวรุนแรง เรื่องเพศและการสร้างความหวาดกลัว ในขณะที่ การพิพากษานุคคลที่ตกเป็นข่าวและแสดงรายละเอียดของเหตุการณ์ให้ผู้อ่านเห็นได้ชัดเจนในทันทีและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของเหตุการณ์เกินกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงจากในเนื้อหาข่าว เป็นลักษณะที่กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายได้กล่าวถึงลักษณะละ 1 คน

กลุ่มนักศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะพาดหัวข่าวอาชญากรรมจำนวน 6 ลักษณะ ยกเว้นลักษณะการนำอัตลักษณ์ของบุคคลมาเชื่อมโยงกับกริยาหรือการกระทำที่ก้าวร้าว รุนแรงและพาดหัวข่าวในลักษณะตั้งคำถามกับเหยื่อและไม่ให้เกียรติกับผู้ที่ตกเป็นข่าว ทั้งหมดเห็นตรงกันด้านการเน้นประเด็นความรุนแรงและบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียด ส่งผลให้เกิดความรู้สึกที่เกินความจริง โดยแบ่งเป็น 2 ใน 3 คน กล่าวถึงลักษณะพิพากษานุคคลที่ตกเป็นข่าวและละเมิดสิทธิส่วนบุคคล และ 1 ใน 3 คน เห็นว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมเตือนภัยและนำเสนอวิธีการป้องกันตนเองให้กับผู้อ่านในสังคม ในขณะเดียวกันก็นำเสนอเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคม เช่นกัน

กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ทั้ง 3 คน มีมุมมองที่สอดคล้องกันด้านการเน้นประเด็นความรุนแรง เพศ และความกลัว อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านเพียงคนเดียวที่ได้ตั้งข้อสังเกตถึงลักษณะการนำอัตลักษณ์ของบุคคลมาเชื่อมโยงกับกริยาหรือการกระทำที่ก้าวร้าว รุนแรง ซึ่งไม่มีผู้อ่านในกลุ่มอื่นได้กล่าวถึงลักษณะดังกล่าวเลย นอกจากนี้ นักวิชาการ 1 ใน 3 ยังได้กล่าวถึงอีก 3 ลักษณะ คือ ด้านการเตือนภัย ด้านการตั้งคำถามกับเหยื่อและไม่ให้เกียรติกับผู้ที่ตกเป็นข่าว และลักษณะสุดท้ายการบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียดและเร้าอารมณ์ความรู้สึกเกินจากความเป็นจริงในเนื้อหาข่าว

กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ได้ระบุลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ 6 ลักษณะ ได้แก่ การเน้นประเด็นที่รุนแรง เรื่องเพศและความกลัว เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่เข้าถึงง่าย คงทนถาวรและสร้างการเรียนรู้จดจำได้ง่ายกว่าสื่อวิทยุและโทรทัศน์ที่ได้ดูและฟังในช่วงเวลาสั้น ๆ เท่านั้น การพิพากษานุคคลที่ตกเป็นข่าวด้วยการใช้คำคำทอผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าวทั้งที่ในความเป็นจริงยังไม่มี การตัดสินคดีความใด ๆ การนำเสนอ

เฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคม รวมถึงการบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียดและเร้าอารมณ์ความรู้สึกเกินจากความเป็นจริง

กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย กล่าวถึง การนำเสนอที่เน้นประเด็นความรุนแรง เพศ และความกลัว โดยมองว่าเป็นการนำเสนอเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายต่อสังคม ทำให้ผู้อ่านเห็นแบบอย่างแต่สิ่งที่ชั่วร้าย รวมถึงการพิพากษานุคคลที่ตกเป็นข่าว ตลอดจนการตั้งคำถามกับเหยื่อ และไม่ให้เกิดภัยกับผู้ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะข่าวข่มขืน นอกจากนี้ ด้านการบรรยายเหตุการณ์อย่างละเอียดจนทำให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์และสะท้อนอารมณ์อย่างทันทีทันใด โดยการใช้คำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์มาขยายเพื่อเพิ่มความรุนแรงของเหตุการณ์มากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านการใช้ภาษาและใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

ด้านการใช้ภาษาและใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เป็นมุมมองของกลุ่มผู้อ่านที่มีต่อพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้ง 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชนและแนวหน้า โดยได้ระบุถึงลักษณะภาษาและการใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้พบเห็นหลังจากอ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งสามารถจำแนกได้ 7 ลักษณะ ดังนี้

- 1.2.1 การใช้ภาษาที่แสดงความรุนแรง
- 1.2.2 ภาษาสร้างสีสัน ภาษาชาวบ้าน มีลักษณะเป็นกันเอง
- 1.2.3 ใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ
- 1.2.4 ใช้ศัพท์แสดงและคำขยายที่เร้าอารมณ์
- 1.2.5 ใช้คำในลักษณะตั้งฉายาและคำทอ
- 1.2.6 ใช้คำย่อและคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน
- 1.2.7 ใช้ถ้อยคำหยาบคาย ลามกอนาจาร

โดยมีรายละเอียดด้านลักษณะภาษาและการใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในมุมมองของผู้อ่าน ดังนี้

1.2.1 การใช้ภาษาที่แสดงความรุนแรง

การพาดหัวข่าวที่มุ่งใช้คำกริยาที่แสดงความรุนแรง โดยเน้นไปที่การเลือกใช้คำที่แสดงอาการของการกระทำและถูกกระทำ เพื่อสร้างความตื่นเต้นเร้าใจให้กับผู้อ่าน แสดงอารมณ์ที่รุนแรงเกินกว่าความเป็นจริง เช่น กรณีการฆาตกรรม มักใช้คำที่บรรยายสภาพศพหรือ

เหยื่อที่ถูกกระทำและวิธีการฆ่า รวมถึง การบรรยายความรุนแรงเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือความสัมพันธ์ที่ผิดหวัง ซึ่งสามารถสร้างความหวาดกลัวและสะท้อนอารมณ์ต่อผู้อ่านได้

ผลจากการศึกษา พบว่า ผู้อ่านทุกกลุ่มได้กล่าวถึงภาษาที่ใช้ในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมเป็นภาษาที่มีลักษณะแสดงอารมณ์รุนแรง โดยใช้กริยาที่แสดงคำบรรยายภาพที่รุนแรงและชั่วร้ายเข้ามาตอกย้ำให้มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

“คำที่แสดงอารมณ์รุนแรงในทางที่เป็นทางเลว ทางชั่ว อะไรอย่างนี้นะคะ แล้วการใช้ศัพท์ต่าง ๆ เช่น รุมกระต๊อบ ฟาด คำที่มันรุนแรงเกินไป ซึ่งเป็นกริยาที่มันแสดงคำบรรยายภาพที่มันรุนแรงนะคะ” (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

นอกจากนี้ กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) ยังได้เปรียบเทียบการใช้ถ้อยคำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวข่มขืนกับในอดีตว่า ในปัจจุบันการเลือกใช้คำที่มีระดับความรุนแรงและสะท้อนอารมณ์เพิ่มขึ้นกว่าในอดีต จะสังเกตเห็นได้จากการนำคำต้องห้ามและลักษณะคำรุนแรงที่สร้างภาพเหตุการณ์มาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เช่น คำที่ใช้เรียกแทนอวัยวะเพศว่า จูและจิม ซึ่งควรจะเป็นคำต้องห้ามในทางภาษาศาสตร์ แต่ปัจจุบันหนังสือพิมพ์กลับนำคำเหล่านั้นมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งแตกต่างจากบริบทของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในอดีตที่ผู้อ่านไม่สามารถพบเห็นการใช้คำต้องห้ามดังกล่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันได้จากปรากฏการณ์ดังกล่าว สามารถสะท้อนให้เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในปัจจุบันมีความรุนแรงมากกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก เนื่องจากการเผยแพร่คำต้องห้ามต่าง ๆ ผ่านสื่อมวลชนที่มีผู้รับสารจำนวนมาก จึงนับได้ว่าเป็นการใช้ภาษาที่แสดงอารมณ์รุนแรงอย่างมาก

สาเหตุที่ทำให้หนังสือพิมพ์มักใช้คำที่แสดงภาพของความรุนแรงในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เนื่องจากต้องการสร้างความน่าสนใจให้กับข่าวชิ้นนั้น เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการขายหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้อ่านได้อ่านพาดหัวข่าวแล้วย่อมต้องการอ่านเนื้อหาในข่าวอย่างละเอียด จึงตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น นอกจากนี้ ในบางครั้งผู้อ่านจะพบว่า เหตุการณ์ในข่าวไม่ได้มีความรุนแรงเหมือนที่พาดหัวข่าวอาชญากรรมได้นำเสนอไว้ในหน้าหนึ่งแต่อย่างใด (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552)

สอดคล้องกับกลุ่มนักศึกษาที่มองว่า ลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ใช้ภาษาแสดงอารมณ์รุนแรงนั้น มักใช้คำกริยาที่เน้นแสดงความก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งสามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านและทำให้หนังสือพิมพ์ขายได้ (รัตนภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552) ซึ่งเป็นการใช้คำที่ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับหนังสือพิมพ์ที่เป็นสื่อที่

สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย เนื่องจากคำที่รุนแรงต่าง ๆ ไม่มีประโยชน์ต่อผู้อ่านแต่อย่างใด อีกทั้งไม่ต้องการทราบบว่าเหยื่อถูกระทำอย่างไร ในทางกลับกัน หนังสือพิมพ์ควรจะสะท้อนความรุนแรงไปยังผู้ที่กระทำความผิดมากกว่า เนื่องจาก หนังสือพิมพ์ควรติดตามผลหรือกระบวนการทางกฎหมายที่ผู้กระทำความผิดได้รับโทษให้ผู้อ่านในสังคมได้รับรู้และเกรงกลัวการทำความผิดมากกว่าการบรรยายว่าเหยื่อถูกระทำรุนแรงด้วยวิธีการใดบ้าง

บางฉบับก็จะมีคำที่มันรุนแรง เห็นภาพหรือไม่ก็เป็นคำที่ไม่น่าจะใช้ในหนังสือที่อ่านได้ทุกเพศทุกวัย อย่างเช่น ข่าวชาดิสต์ (ไทยรัฐ, 1 พฤศจิกายน 2551) คือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมันอยู่ในหน้าหนึ่ง คือเปิดเผยมากเกินไป โจมตีมากเกินไป แล้วหนังสือพิมพ์น่าจะเสนอว่าโทษของความผิดที่ทำผิดแบบนี้คืออะไร มากกว่าที่จะเสนอว่าผู้หญิงที่ตายโดนกระทำอะไรบ้าง (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552)

พาดหัวข่าวอาชญากรรมทางเพศหรือการฆาตกรรมที่มีสาเหตุจากการผิดหวังด้านความสัมพันธ์ มักใช้ภาษาที่ทำให้อารมณ์รุนแรงมากกว่าอาชญากรรมประเภทอื่น ซึ่งหนังสือพิมพ์ควรนำเสนอด้วยความระมัดระวัง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อผู้อ่าน (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552) เช่น กรณีการฆาตกรรม พาดหัวข่าวมักมุ่งประเด็นเรื่องบรรยายสภาพศพผู้เสียชีวิต ส่งผลให้ผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ถึงความเจ็บปวดที่ผู้เสียชีวิตได้รับการก่ออาชญากรรม รวมถึงวิธีการที่เหยื่อถูกทำร้าย นอกจากนี้ ข่าวอาชญากรรมประเภทข่มขืน มักเน้นย้ำประเด็นเรื่องเพศและใช้คำที่มีความรุนแรงเพิ่มเข้าไปในพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง “คือ ชาวมันรุนแรงก็เขียนแค่มันรุนแรง แต่ไม่ใช่เขียนให้โคตรรุนแรง มันไม่ได้” (คณิดา สุริยาธานินทร์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

ทั้งยังใช้คำที่แสดงความรุนแรงในลักษณะลามก อนาจาร สร้างให้สังคมสนใจแต่เรื่องเพศและความรุนแรงทางเพศ “พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ประทับใจในทางลบ คือ ป่าไว อากร้า หนีคดีข่มขืนโรงแรมม่านรูด ซึ่งใช้ภาษาที่สื่อแต่เรื่องของเซ็กส์ น่าสลดมาก” (ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) ซึ่งผู้อ่านไม่สามารถหลีกเลี่ยงพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวได้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ได้ครอบงำให้สังคมสนใจแต่เรื่องความรุนแรงมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนานและหนังสือพิมพ์ทุกฉบับก็มักนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในแนวทางที่คล้ายคลึงกันแทบทั้งสิ้น จึงทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเลือกอ่านข่าวสารที่มีการใช้ภาษาที่เหมาะสมได้ (พัณณ์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ คมสันต์ แสงทอง (สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การใช้คำที่รุนแรงและภาษาที่ตรงไปตรงมามากจนเกินไปนั้น สามารถส่งผลให้เหตุการณ์ในข่าวอาชญากรรมมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นในความรู้สึกของผู้อ่านและทำให้สังคมน่ากลัวเกินกว่าความเป็นจริง ในที่สุด ผู้อ่านก็จะเกิดความรู้สึกหวาดระแวงอยู่ตลอดเวลา โดยมองว่าสังคมน่าหวาดกลัว ไม่น่าอยู่และไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นปกติสุขได้

อย่างไรก็ตาม การใช้ภาษาที่แสดงความรุนแรงก็สามารถสร้างความชัดเจนในการนำเสนอ ผู้อ่านเข้าใจเหตุการณ์ได้ทันทีหลังจากอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งอาจจะขาดความรับผิดชอบต่อสังคม แต่หากไม่พาดหัวข่าวในแง่มุมที่รุนแรง สะใจ ก็จะไม่ได้รับความสนใจจากผู้อ่าน

ข่าว โสมชาติ สัตย์ดำ (ไทยรัฐ, 1 พฤศจิกายน 2551) รุนแรง ภาษาที่ใช้มันเกินไป แต่ก็อย่างว่า มันจะต้องอธิบายชัดเจน อย่างคำว่า ยัดจิม ถ้าไม่ใช้คำนี้มันก็ไม่ชัดเจนอีก คือถ้าใช้คำนี้คือ ชัดเจนเลยว่าโดนอะไร คือโดนยัดอย่างนี้แน่นอน มันอาจจะไม่ได้เหมาะสมอะไรมากนัก แต่พอมันชัดเจนดี อย่างที่อ่านพาดหัวว่ามันรุนแรง แต่พาดหัวหนังสือพิมพ์ก็ต้องทำให้คนสนใจ (อินอร ประทุม, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552)

กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมใช้ภาษาและคำกริยาที่แสดงให้เห็นถึงความรุนแรง ทั้งยังเน้นการบรรยายสภาพศพของเหยื่อและกลวิธีของการก่ออาชญากรรมที่ทำให้ผู้อ่านรับรู้ถึงความเจ็บปวดของผู้ถูกกระทำได้ หากข่าวที่ปรากฏเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ความสัมพันธ์ที่ผิดหวังและการฆาตกรรม หนังสือพิมพ์ก็จะมุ่งใช้คำกริยาที่แสดงอาการรุนแรงและคำที่มีลักษณะลามก อนาจาร ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้ผู้อ่านสะเทือนอารมณ์และเพิ่มความรุนแรงในแง่ความรู้สึกของผู้อ่านให้มากยิ่งขึ้นได้ จากลักษณะดังกล่าวเป็นสาเหตุให้เกิดการเรียกร้องจากผู้อ่านกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ให้หนังสือพิมพ์เน้นนำเสนอผลกระทบและบทลงโทษจากการก่อเหตุอาชญากรรมของผู้ที่กระทำความผิด ทั้งยังแสดงทัศนคติว่า ภาษาที่หนังสือพิมพ์ใช้พาดหัวข่าวไม่มีความเหมาะสมกับผู้อ่านทุกระดับในสังคม

1.2.2 ภาษาสร้างสีสัน ภาษาชาวบ้านและมีลักษณะการใช้ภาษาแบบเป็นกันเอง

การพาดหัวข่าวบางส่วนมุ่งการใช้ถ้อยคำที่มีสีสันหรือเป็นกันเอง จึงเลือกใช้คำที่สื่อความหมายที่ทำให้เหตุการณ์ข่าวนั้นมีความชัดเจนยิ่งขึ้นหรือบางครั้งก็นำถ้อยคำที่ใช้ใน

ชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไป ทำให้พาดหัวข่าวนั้นมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น อันทำให้ผู้อ่านทุกระดับสามารถเข้าใจและเห็นภาพเหตุการณ์ได้ในทันที

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้ที่มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการ ด้านสังคมศาสตร์และกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ได้กล่าวถึงการ ใช้ภาษาสร้างสีสันในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยไม่ได้ กล่าวถึงการ ใช้ภาษาในลักษณะดังกล่าวแต่อย่างใด โดยนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์มองว่า หนังสือพิมพ์ได้สร้างรูปแบบการใช้ภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งให้สอดคล้องกับ วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของผู้อ่านในสังคมไทย โดยไม่สามารถยึดระดับมาตรฐานของ สื่อมวลชนในต่างประเทศมาเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากสื่อมวลชนในแต่ละประเทศต้อง ปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอให้สอดคล้องวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้รับสารในสังคมของตน ทั้ง รูปแบบการใช้ภาษาและการใช้ถ้อยคำต่าง ๆ ที่พบเห็นในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ก็ ไม่สามารถปรากฏเห็นในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ เพราะลักษณะทางภูมิศาสตร์ ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกัน (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552)

สอดคล้องกับผู้อ่านกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยา และนักวิชาการด้านจิตเวช ศาสตร์ที่ระบุว่า หนังสือพิมพ์มักใช้ภาษาชาวบ้านในการพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งถือเป็น ลักษณะการใช้ภาษาที่สะท้อนความเป็นไทยและผู้อ่านสามารถเข้าใจเหตุการณ์ได้ในทันที ซึ่งไม่ สามารถพบเห็นได้จากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดด้านพื้นที่ของหนังสือพิมพ์ มักถูกนำมาเป็นสาเหตุสำคัญของการพาดหัวข่าวในลักษณะใช้คำที่สรุปเหตุการณ์และพิพากษา บุคคล โดยที่หนังสือพิมพ์ไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่ผู้อ่านและบุคคลที่ตกเป็นข่าวจะได้รับ ซึ่งควร ต้องระมัดระวังด้านการนำเสนอด้วยเช่นกัน เนื่องจากคำเหล่านั้นมักสอดแทรกความคิดเห็นและมี อิทธิพลต่อทัศนคติของผู้อ่านในสังคมได้

จะมีคำที่เป็นไทย ๆ ใส่เข้าไป สาวใจเด็ดกระชกไฉ่หื่น คำเหล่านี้เราไม่มีทางได้เห็น ในต่างประเทศแน่นอน ถ้าเปรียบเทียบกับต่างประเทศก็เป็นสีสันของไทย ๆ แต่ถ้าคิด ให้ลึกลงไปมากกว่านี้ก็คือ สีสันเหล่านี้จะทำให้เกิดเป็นภาษาชาวบ้าน เป็นการจับ ประเด็นแล้วก็ใส่คำขาย ซึ่งอาจจะจะเป็นคำที่สรุปเหตุการณ์ ซึ่งหนังสือพิมพ์ก็มักจะ บอกว่ามีข้อจำกัดทางด้านพื้นที่ในหน้าหนังสือพิมพ์ เขาจะบอกว่าพื้นที่มีน้อย เพราะฉะนั้นคำต่าง ๆ ที่จะถูกหยิบยกมาก็ต้องทำให้เห็นภาพในทันทีที่ผู้อ่านหยิบ ขาวหน้าหนึ่งขึ้นมาอ่าน (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

ด้านกลุ่มนักศึกษา มองว่า หนังสือพิมพ์มีความพยายามที่จะใช้คำที่เข้าใจง่ายและใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อต้องการสื่อสารกับผู้อ่านในระดับชนชั้นล่าง ซึ่งหากต้องการสื่อสารกับผู้อ่านที่มีการศึกษาก็ต้องใช้ภาษาอีกรูปแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ควรจะคำนึงถึงคุณภาพและเหมาะสมเป็นสำคัญสำหรับการเลือกใช้ถ้อยคำในหน้าหนึ่ง เนื่องจากหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านทุกเพศทุกวัยในสังคม โดยเสนอให้เปรียบเทียบกับสื่อมวลชนในต่างประเทศมักเลือกใช้คำที่มีความเหมาะสมกับผู้อ่านที่หลากหลายในสังคม เพื่อให้ผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคมสามารถอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งได้โดยไม่เกิดผลกระทบใด ๆ (รัชนาภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552)

สำหรับกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย ได้ยกตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้คำที่หนังสือพิมพ์ใช้สร้างสีสันในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งมองว่าหนังสือพิมพ์สามารถหลีกเลี่ยงการใช้คำในลักษณะดังกล่าวได้ แต่ต้องการสร้างความน่าสนใจให้กับผู้อ่าน จึงเลือกที่จะใช้ถ้อยคำในลักษณะดังกล่าวมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

“อย่างไอ้ข่าว ตะครุบไซเฟอร์ (เดลินิวส์, 16 ตุลาคม 2551) จริง ๆ ใช้จับกุมก็ได้ ไม่จำเป็นต้องใช้คำขนาดนั้น สร้างสีสันสุดยอดเลย เราก็เข้าใจนะว่า ธุรกิจเขาต้องการขายข่าวให้คนเดินผ่านไปผ่านมาเห็นแล้ว สนใจ สะดุดตา แล้วก็ซื้อ” (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

การใช้ภาษาแบบเป็นกันเองในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยสามารถสร้างสีสันให้ผู้อ่านเกิดความสนใจข่าวที่น่าเสนอในหนังสือพิมพ์ได้ ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ได้เรียกร้องให้หนังสือพิมพ์เลือกใช้คำให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านที่มีความหลากหลายในสังคม

1.2.3 ใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ

การพาดหัวข่าวที่เลือกใช้คำที่ไม่เหมาะสมสำหรับการสื่อสารกับผู้อ่าน โดยเลือกใช้ถ้อยคำซึ่งไม่สามารถสื่อความหมายได้ตรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้กับผู้อ่านทุกคน โดยไม่ได้คำนึงถึงวัฒนธรรมด้านการใช้ภาษาไทยนั้นต้องเหมาะสมกับกาลเทศะอีกด้วย

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มนักวิชาการภาษาไทยเพียงกลุ่มเดียวได้กล่าวถึงพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งมีลักษณะการใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ อีกทั้งไม่ถูกต้องตรงตามหลักไวยากรณ์ของการใช้ภาษา กล่าวคือ เป็นการนำคำพูดที่ไม่สามารถใช้

สื่อสารกับบุคคลที่ไม่รู้จักมักคุ้นหรือคำพูดที่ไม่สามารถพูดคุยในที่สาธารณะได้มาใช้ในพาดหัวข่าว อาชญากรรม

“คือแต่ละคำเป็นคำที่ไม่ควรใช้ในที่สาธารณะ ตามหลักไวยากรณ์ของภาษา คำเหล่านี้เป็นคำเฉพาะที่ใช้ในหมู่คนที่สนิทสนมกันจริง ๆ ใช้บรรยายหรือพูดในสิ่งที่มันกระทบอารมณ์รุนแรง เวลาที่เราโกรธแค้นเต็มที่หรือใช้ต่อกัน ทะเลาะกัน แต่ว่าเขาเอามาใช้เป็นพาดหัวหนังสือพิมพ์” (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

นอกจากนี้ สุรีเนตร จรัสจริงเกียรติ (สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) ได้วิเคราะห์ว่า พาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เป็นการใช้ภาษาในระดับต่ำ เนื่องจากการภาษาที่ผิดแปลกออกไปและใช้ในบริบทที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้คำหยาบ คำแสดงต่าง ๆ ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ก็ถือว่าเป็นการใช้ภาษาในบริบทที่ไม่เหมาะสมและสามารถสะท้อนสิ่งที่หนังสือพิมพ์ต้องการนำเสนอออกมาได้อย่างชัดเจน ถ้าหนังสือพิมพ์เลือกสรรถ้อยคำที่สุภาพและมีความเหมาะสม ก็สะท้อนให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ต้องการนำเสนอข่าวสารที่ดีและมีประโยชน์ต่อผู้อ่านในสังคม ในทางตรงกันข้าม หากเลือกใช้คำหยาบในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ก็สามารถวิเคราะห์ได้ว่า หนังสือพิมพ์เพียงแค่ต้องการกระตุ้นความสนใจของผู้อ่านและมุ่งหวังให้ยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์เพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น

กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย 2 คน กล่าวตรงกันว่า หนังสือพิมพ์ใช้คำที่ไม่เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ เนื่องจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งนั้น มักใช้คำหยาบ คำศัพท์แสดง คำที่อธิบายภาพเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว คำเหล่านั้นต้องใช้กับคนที่สนิทสนมกันอย่างมาก อีกทั้งยังไม่ใช้ในที่สาธารณะอีกด้วย จึงจะตรงตามหลักไวยากรณ์ของการใช้ภาษาอย่างแท้จริง สำหรับผู้อ่านในกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและกลุ่มนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึงการใช้คำและภาษาในลักษณะดังกล่าวแต่อย่างใด

1.2.4 ใช้ศัพท์แสดงและคำขยายที่เร้าอารมณ์

การพาดหัวข่าวที่เลือกใช้คำศัพท์แสดงหรือคำที่ไม่เป็นทางการและไม่มี ความหมายตรงตัวหรือการใช้คำที่ผิดความหมายหรือมีความหมายแฝงที่เกิดจากการเปลี่ยนคำ และความหมายให้ผู้อ่านในสังคมได้เข้าใจตรงกัน นอกจากนี้ ยังใช้คำที่มีลักษณะขยายเหตุการณ์ ปกติธรรมดาให้รุนแรงขึ้น ซึ่งอาจเป็นการตอกย้ำความรุนแรงให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อดึงดูดและสร้างความสนใจแก่ผู้อ่าน

กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์และกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยได้กล่าวถึงลักษณะของการใช้ภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งพบว่า มักใช้คำแสดง สำนวนไทยต่าง ๆ รวมถึงคำขยาย เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน

กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย ได้วิเคราะห์ว่า การใช้คำแสดงในหนังสือพิมพ์เป็นการใช้ภาษาในระดับต่ำ โดยมองว่า หนังสือพิมพ์ต้องมีกระบวนการคัดเลือกคำที่จะนำเสนอในหน้าหนึ่ง จึงตระหนักได้ว่าต้องการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยตรงไปตรงมาหรือเร้าอารมณ์ผู้อ่านด้วยการใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสม (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

โดย กาญจนา นาคสกุล ราชบัณฑิต สาขาภาษาไทย ประจำสำนักศิลปกรรมราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่า ศัพท์แสง เป็นคำในลักษณะคำขยาย เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกที่เกินจริง ซึ่งได้ยกตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวอุบัติเหตุและชี้ให้เห็นว่า กรณีการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ ซึ่งเป็นการเสียชีวิตธรรมดาโดยไม่ได้มีเงื่อนไขใด ๆ หนังสือพิมพ์มักนำคำแสดงและคำขยายต่าง ๆ มาเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน นอกจากนี้ ยังได้อธิบายว่า ศัพท์แสงที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยนั้น คือ คำที่ไม่มีความหมายโดยตรงและมักเป็นคำที่แสดงอารมณ์ ความรู้สึกในระดับที่รุนแรงตามความต้องการของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ซึ่งถือว่าการเลี่ยงใช้คำที่มีความหมายถูกต้องตรงตามหลักพจนานุกรม

เขาใช้คำประเภทที่เรียกว่าเป็น แสง คือไม่ได้ใช้คำที่เป็นความหมายตรง คือคำมักจะหาคำเลี่ยง ใช้คำที่จะแสดงอารมณ์ ความรู้สึกที่รุนแรงไปอย่างที่เขาต้องการ เช่น คำว่าสยอง คำว่าโหด คำว่าทารุณ รุมกระที่บ ขี้กาม (เดลินิวส์, 1 กรกฎาคม 2551) ใช้คำประเภทนี้ คือเขาใช้คำที่มันแสดงภาพมันแรงเกินไป คือใช้คำไม่ดินะคะ ไม่ถูกต้อง ขี้ ความหมายคือแหลกละเอียดเลยนะคะ มันเห็นภาพขนาดนี้เลยนะคะ (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

การใช้คำขยายในพาดหัวข่าวอาชญากรรมมักเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยนำอัตลักษณ์ของความเป็นเชื้อชาติ อาชีพ สถานะทางสังคม จุดเด่นของสถาบันหรือองค์กรที่มีชื่อเสียง โดยส่วนใหญ่เป็นคำที่มีความรุนแรงหรือเป็นกริยาที่ไม่เป็นปกติ “เช่น เขมร พม่า แล้วก็จะต้องใส่ส่วนขยายเพิ่มเติมเข้ามาว่า เขมรโหด พม่าโหด คำเหล่านี้ คือไม่ใช่การฆ่าธรรมดา มันต้องโหด” (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552) ซึ่ง

หนังสือพิมพ์จะใช้วิธีการจับประเด็นจากนั้นจึงใส่คำขยาย เพื่อให้ผู้อ่านเห็นภาพเหตุการณ์ในทันทีและนับว่าเป็นการสื่อสารที่ให้ความหมายตรงกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านเพียงเล็กน้อยได้กล่าวถึงลักษณะพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยใช้ศัพท์แสงและคำขยายเหตุการณ์ โดยกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยมีมุมมองเกี่ยวกับการใช้ภาษาที่ไม่มีความโดยตรงหรือแสดงการใช้คำที่มีความหมายผิดเพี้ยนไป ทั้งยังใช้คำขยายที่ให้อารมณ์ความรู้สึกรุนแรงและเกินจริง ด้านกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมได้ระบุถึงการเชื่อมโยงคำขยายกับอัตลักษณ์ของบุคคล ขณะที่กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์มีมุมมองว่า การใช้คำแสงและคำขยายที่ไว้อารมณ์ สามารถสร้างความหมายร่วมระหว่างหนังสือพิมพ์กับผู้อ่านได้

1.2.5 ใช้คำในลักษณะตั้งฉายาและด่าทอ

การพาดหัวข่าวที่เลือกใช้คำในลักษณะของการตำหนิหรือตัดสินบุคคลที่เป็นผู้ต้องหาหรือผู้กระทำความผิด ซึ่งสามารถสร้างความรู้สึกร่วมให้ผู้อ่านในสังคมเห็นได้ดี มักเป็นการตั้งฉายาหรือเปรียบเปรยบุคคลที่ตกเป็นข่าว ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

ซึ่งพบว่า กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายและกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย ได้เสนอการใช้ภาษาในลักษณะตั้งฉายาและด่าทอผู้ต้องหาในพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยกลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายกล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวกมข่มขืนมักใช้คำด่าทอผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ ส่งผลให้ผู้อ่านในสังคมเห็นด้วยและคล้อยตามกับคำที่หนังสือพิมพ์ใช้เรียกผู้ต้องหาคนนั้น ๆ (เยาวลักษณ์ ศักดิธิภินุญจน์, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2552) เช่นเดียว สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) ที่มองว่า การใช้ภาษาในลักษณะด่าทอผู้ต้องหาสามารถส่งผลให้ผู้อ่านในสังคมประณามบุคคลดังกล่าว

ในขณะที่ กิจมานิษฐ์ โรจนทรัพย์ (สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2552) ครูภาษาไทย สถาบันกวดวิชาพินนาเคิลและเจไอเอ ได้กล่าวว่า การตั้งฉายาเป็นลักษณะเฉพาะของภาษาพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ เนื่องจากพื้นที่มีจำนวนจำกัด จึงต้องใช้คำที่สั้น กระชับ ได้ใจความ ดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ตลอดจนต้องสามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน

กลุ่มผู้อ่านเพียงเล็กน้อยที่ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาที่ตั้งฉายาและด่าทอ ซึ่งมีมุมมองอยู่สองประเด็น คือ การใช้คำด่าทอสามารถส่งผลต่อผู้อ่านให้เห็นด้วยและคล้อยตามพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ ในขณะที่พื้นที่ในหน้าหนึ่งมีอยู่อย่างจำกัด หนังสือพิมพ์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำลักษณะตั้งฉายา เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้อย่างชัดเจน

1.2.6 ใช้คำย่อและคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน

การพาดหัวข่าวที่ใช้คำย่อที่ไม่ตรงตามหลักภาษาไทย ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนในการสื่อความหมายและผู้อ่านไม่สามารถเกิดความเข้าใจได้ในทันทีหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม

การใช้คำย่อและคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน มีเพียงกลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน ได้กล่าวว่าบ่อยครั้งที่หนังสือพิมพ์นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่สั้นและกระชับมากเกินไป ซึ่งไม่สามารถจับใจความของพาดหัวข่าวที่อ่านได้ (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552) ในขณะที่ ผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขาย มองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมใช้คำย่อที่ไม่ถูกต้องและในบางคำผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจในคำย่อที่นำเสนอในพาดหัวข่าวได้

“อย่างคำย่อ ผมว่าเขาใช้ผิดรีเปลา่ เช่น ข่าว อจ.มธ. คำว่า อจ.ย่อมาจากคำว่า อาจารย์ แต่จริง ๆ แล้วมันต้อง อ. แล้วมธ. บางคนที่เขาไม่ได้เรียนก็ไม่เข้าใจนะ ผมว่า ผมเห็นบ่อยเลย บางทีผมก็ไม่เข้าใจ” (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

กล่าวสรุป กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์และนักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ได้เสนอการใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งที่ได้พบเห็นและประสบปัญหากับความหมายของคำย่อ ซึ่งไม่มีความชัดเจนและไม่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจได้ ในขณะที่ผู้อ่านในกลุ่มอื่น ๆ ไม่ได้กล่าวถึงการใช้ภาษาในลักษณะนี้แต่อย่างใด

1.2.7 ใช้ถ้อยคำหยาบคาย ลามกอนาจาร

การพาดหัวข่าวที่เลือกใช้คำที่ไม่สุภาพ บ่งบอกถึงความลามก อนาจารหยาบคายหรือเป็นคำต้องห้ามทางภาษาศาสตร์ นอกจากนี้ ยังรวมถึงการใช้คำในลักษณะสร้างความแตกแยกในสังคม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยทั้งหมดกล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งมีการใช้คำหยาบ ซึ่งนักวิชาการด้านภาษาศาสตร์เรียกว่า คำต้องห้าม นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายมองว่า ควรดำเนินหนังสือพิมพ์ที่พาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยการใช้คำไม่สุภาพ ในขณะที่กลุ่มนักศึกษา เห็นว่า แม้ว่าคำที่พบเห็นในหน้าหนึ่งอาจไม่ใช่คำที่หยาบคายโดยตรง แต่สามารถให้ความรู้สึกหยาบคายแก่ผู้อ่านได้

โดย สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ (สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) สามารถแบ่งลักษณะของการใช้คำหยาบคายในพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ 2 ลักษณะคือ คำหยาบในความรู้สึกของผู้อ่านทั่วไป เช่น คำเกี่ยวกับเรื่องเพศ คำด่าทอ ซึ่งในบางครั้งอาจจะไม่ได้เป็นคำหยาบโดยตรง แต่บริบทรอบข้างในพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ให้ความหมายในทางที่ผู้อ่านรู้สึก

หยาบคายได้ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์สามารถหลีกเลี่ยงการใช้คำเหล่านี้ได้ โดยการนำคำที่เรียกว่า คำรีนุ มาใช้แทน ซึ่งสามารถทดแทนได้โดยไม่ทำให้คำและความหมายเปลี่ยนแปลงไป คำหยาบอีกลักษณะหนึ่งก็คือ คำที่แบ่งกลุ่มคนที่ตกเป็นข่าวให้แปลกแยกออกไปจากผู้อ่านในสังคม อันเป็นลักษณะที่สะท้อนความแตกแยกในสังคมอีกด้วย หนังสือพิมพ์จึงต้องตระหนักถึงการคัดเลือกถ้อยคำที่นำมาใช้อย่างระมัดระวังและควรลดการใช้คำหยาบคาย อย่างน้อยที่สุดก็ในความหมายของลักษณะที่เป็นคำต้องห้าม โดยการนำคำอื่นที่สามารถทดแทนกันได้มาใช้ ทั้งยังทำให้พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีรสนิ่มขึ้น

การใช้คำหยาบในพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีอยู่ 2 แบบใหญ่ ๆ คือ 1. คำหยาบคายในทางภาษาศาสตร์จะเรียกว่า คำต้องห้าม (Taboo) เช่น คำที่ใช้เรียกอวัยวะเพศ คำที่เกี่ยวกับการร่วมเพศต่าง ๆ คำด่าทอ ซึ่งคำพวกนี้จะมีคำที่มาแทนได้ เรียกว่า คำรีนุ (Euphemism) อย่างเช่น คำว่า มีเซ็กซ์ ถ้าจะใช้คำรีนุแทนคำว่า เซ็กซ์ ก็ต้องใช้คำว่า ร่วมเพศ แต่การใช้คำพาดหัวข่าวโดยตรงอาจจะไม่หยาบคาย แต่ว่าบริบทรอบข้างในพาดหัวข่าวมันสื่อความหมายไปในทางที่หยาบได้ ซึ่งมันไม่ใช่แค่คำ แต่มันอยู่ที่บริบทที่ไปปรากฏด้วย หยาบที่ 2. คำหยาบที่ไปแบ่งกลุ่มของคนให้แปลกแยกออกไป คำที่ใช้จะมีการแบ่งพวกเขาพวกเรา เช่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นภาคใต้ เขาจะไม่ใช้คำว่า โจรได้ มาพาดหัวข่าว จะแทนด้วยคำว่า เพื่อนชาวมุสลิม ซึ่งคนที่พาดหัวข่าว คนอ่านอาจจะไม่รู้สึกละไร เพราะเราไม่ได้เป็นคนที่ถูกแบ่งแยกออกไป แต่กลุ่มคนที่เขาถูกแบ่ง เขาก็จะมองว่า ทำไมต้องไปแบ่งเขาออกไปด้วย ซึ่งพาดหัวข่าวอาชญากรรมเป็นการใช้ภาษาที่ เอาดีใส่ตัว เอาชั่วให้คนอื่น การใช้คำว่า ไอ... ใช้เรียกคน ก็แสดงให้เห็นว่า เป็นพวกเขา ไม่ใช่พวกเรา มันคือ them กับ us (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ ได้ตั้งข้อสังเกตถึงปรากฏการณ์การใช้คำหยาบในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ว่า สาเหตุที่หนังสือพิมพ์นำคำหยาบคายมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น เพราะผู้อ่านไม่เห็นหน้าตาและไม่สามารถรับรู้ได้ว่าผู้เขียนพาดหัวข่าวดังกล่าวนี้เป็นใคร ดังนั้น พาดหัวข่าวอาชญากรรมจะมีความหยาบคายมากขึ้นเรื่อย ๆ (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

ซึ่งเป็นมุมมองที่คล้ายคลึงกับผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายคนหนึ่ง โดยมีความเห็นว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์ยังคงพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยถ้อยคำหยาบคายอย่าง

ต่อเนื่อง คือ ผู้อ่านไม่รู้ว่าคุณพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยถ้อยคำไม่สุภาพ หยาดคายนั้นเป็นใคร ทั้งยังนำเสนอออกมาผ่านตัวอักษร ซึ่งหากเป็นการเสนอข่าวด้วยการพูดกับบุคคลทั่วไป ผู้พูดจะไม่สามารถกล่าวถ้อยคำที่หยาดคายออกมาได้

มีอยู่พาดหัวหนึ่งที่คิดว่ามันเลวจริง ๆ เลย น้ำหอมยัดจิ้ม คือมันพาดมาได้ไงวะ ดูแล้วเห็นภาพมากเกินไป จริง ๆ ถ้าให้พูดกับคนอื่นไม่กล้าพูดนะ เพราะว่ามันเป็นอักษรพิมพ์ใจ มันก็เขียนได้ ลองให้มันไปพูดกับคนอื่นสิ มันกล้าอธิบายให้คนอื่นฟังมั้ย คือพูดออกมาไม่ได้หรอก ใช้คำว่า อวัยวะเพศก็ได้ คนก็เข้าใจเหมือนกัน ขอให้มันดูสุภาพขึ้นสักหน่อย (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

หากหนังสือพิมพ์นำคำที่ไม่สุภาพ หยาดคายและไม่เหมาะสมมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง จึงส่งผลให้คำที่ควรจะเป็นคำต้องห้ามกลับกลายเป็นถ้อยคำที่ผู้อ่านสามารถนำมาใช้พูดคุยในชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ ซึ่งจะไม่มีความรู้สึกว่าคำต้องห้ามเหล่านั้นเป็นคำหยาดคายและไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในที่สาธารณะ อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้คำในลักษณะดังกล่าว เพราะหากใช้คำที่ตรงไปตรงมาหรือเรียบง่ายจนเกินไป ผู้อ่านส่วนใหญ่ก็จะไม่สนใจและไม่ต้องการซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

หนังสือพิมพ์ควรหลีกเลี่ยงการใช้คำที่ไม่สุภาพและหยาดคายในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านด้วยการใช้คำวิเศษณ์ที่สามารถกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ซึ่งในปัจจุบันยังถือว่าอยู่ในระดับที่ผู้อ่านในสังคมสามารถยอมรับได้ (กิจมานิชญ์ โรจนทรัพย์, สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2552)

กลุ่มผู้อ่านส่วนหนึ่งได้กล่าวถึงการใช้อถ้อยคำหยาดคาย ไม่สุภาพและไม่เหมาะสมในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตว่าอาจไม่ใช่การใช้คำหยาดคายโดยตรง แต่มีบริบทแวดล้อมที่ทำให้รู้สึกถึงความหยาดคายได้ นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านทั้งหมดเรียกร้องให้หนังสือพิมพ์หลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำหยาดคายในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เนื่องจากมีคำที่ทดแทนได้แล้วไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปแต่อย่างใด โดยกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยและกลุ่มค้าขาย ได้อธิบายสอดคล้องกันว่า สาเหตุที่ผู้อ่านยังคงพบเห็นคำหยาดคายในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งอย่างต่อเนื่อง เพราะผู้อ่านไม่ทราบว่ามีใครเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการพาดหัวข่าว ทั้งยังเป็นการใช้อถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมผ่านตัวอักษร ไม่ใช่คำพูด ซึ่งมีระดับความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน

ผู้ศึกษาสามารถสรุปลักษณะภาษาและการใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมจากมุมมองของผู้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยได้ 7 ลักษณะดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งสามารถสรุปผลความคิดเห็นกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม (ภาคผนวก) ดังนี้ กลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ตรงกัน จำนวน 11 คน โดยระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ได้อ่านมีลักษณะการใช้ภาษาแสดงความรุนแรง และกลุ่มผู้อ่านกึ่งหนึ่ง จำนวน 5 คน ได้เห็นถึงการใช้คำหยาบคาย ไม่สุภาพ ลำดับต่อมา พบว่า มักใช้ภาษาชาวบ้าน ภาษาสร้างสีสัน เพื่อง่ายต่อการเข้าใจของผู้อ่าน รวมถึงการใช้ศัพท์แสลงและคำขยายเพื่อเร้าอารมณ์ในสัดส่วนที่เท่ากัน จำนวน 4 คน นอกจากนี้ การตั้งฉายาและใช้ถ้อยคำด่าทอกลุ่มผู้อ่านจำนวน 3 คน ยังคงพบเห็นจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งได้เช่นกัน ด้านการใช้คำไม่เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ มีเพียงกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย จำนวน 2 คน ที่ได้กล่าวการใช้คำในลักษณะดังกล่าว สำหรับคำย่อและคำที่สื่อความหมายไม่ชัดเจน มีเพียงกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน ซึ่งได้กล่าวถึงเพียง 2 กลุ่มเท่านั้น ขณะที่กลุ่มอื่น ๆ ไม่ได้มีมุมมองในเรื่องดังกล่าวแต่อย่างใด

สรุปมุมมองของกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ด้านลักษณะภาษาและการใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

ผู้ศึกษาสามารถสรุปมุมมองด้านลักษณะภาษาและการใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมของกลุ่มผู้อ่านในแต่ละกลุ่มได้ ดังนี้

กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขาย พบว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมใช้ภาษาแสดงความรุนแรงและภาษาชาวบ้านเพื่อสร้างสีสัน ทั้งยังทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงการตั้งฉายาและด่าทอผู้ต้องหาด้วยถ้อยคำที่หยาบคาย ไม่สุภาพ ตลอดจนการใช้คำย่อที่ไม่ถูกต้องส่งผลให้ผู้อ่านไม่เข้าใจความหมายของตัวย่อที่ปรากฏในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

กลุ่มนักศึกษาทั้งหมดได้กล่าวถึงการใช้ภาษาแสดงความรุนแรง โดยมองว่ามักใช้คำกริยาแสดงความรุนแรง ทั้งยังใช้ภาษาชาวบ้าน เพื่อให้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ประเภทประชาชนและตั้งข้อสังเกตว่า หนังสือพิมพ์ไม่นำคำหยาบคายโดยตรงมาพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หากแต่บริบทดังกล่าวมักให้ความรู้สึกที่หยาบคายต่อผู้อ่านได้

กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มองว่า หนังสือพิมพ์มักใช้ภาษาแสดงความรุนแรงและใช้คำขยายเพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน ตลอดจนการใช้ภาษาสร้างสีสัน เป็นรูปแบบการนำเสนอของสื่อมวลชนไทย ซึ่งไม่สามารถนำไปเปรียบเทียบกับต่างประเทศได้ เนื่องจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน หากผู้อ่านในสังคมยอมรับได้ หนังสือพิมพ์ก็ยังคงพาดหัวข่าวด้วยรูปแบบภาษาในลักษณะดังกล่าวต่อไป

กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ได้เสนอมุมมองด้านการใช้ภาษาแสดงความรุนแรง โดยเฉพาะความรุนแรงทางเพศ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน นอกจากนี้ ด้านการใช้ภาษาชาวบ้าน เสมือนเป็นการสร้างสีสันให้กับผู้อ่านในสังคม ขณะเดียวกัน หากใช้คำที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านมากเกินไปก็ส่งผลกระทบที่ร้ายแรงต่อผู้อ่านได้เช่นกัน นอกจากนี้ การพาดหัวข่าวที่ใช้ถ้อยคำสั้นและกระชับจนไม่สามารถจับใจความในข่าวได้ ก็เป็นอุปสรรคสำหรับความเข้าใจเนื้อหาข่าวต่อผู้อ่าน ซึ่งเป็นปัญหาที่พบเห็นอยู่บ่อยครั้งในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยได้ให้ความสำคัญกับการใช้ถ้อยคำหยาบคาย คำต้องห้าม ตลอดจนการใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมกับบริบทและกาลเทศะ ซึ่งมองว่า หนังสือพิมพ์ยังมีความบกพร่องในเรื่องดังกล่าว รวมถึงการใช้ศัพท์แสง คำด่าทอ คำกริยาและคำวิเศษณ์ เพื่อขยายเหตุการณ์ธรรมดาให้มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

1.3 ด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมกับหลักความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักแห่งความรับผิดชอบต่อสังคมในการพาดหัวข่าวอาชญากรรม เป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับผ่านการเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ ซึ่งยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม และคำนึงถึงความหลากหลายของประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากการบริโภคข่าวสารนั้น ๆ รวมทั้งคำนึงถึงผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในสังคม โดยเน้นผลประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญมากกว่าแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ ซึ่งกลุ่มผู้อ่านได้เสนอแนะมุมมองต่อความรับผิดชอบต่อหนังสือพิมพ์ให้ต่อการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ดังนี้

- 1.3.1 ความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับการแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ
- 1.3.2 คำนึงถึงผลกระทบและความหลากหลายของคุณค่าของข่าวสารที่มีต่อผู้อ่าน
- 1.3.3 คำนึงถึงหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

โดยมีรายละเอียดด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมกับหลักความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งสามารถสรุป ได้ดังนี้

1.3.1 ความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับการแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ

หนังสือพิมพ์จะต้องนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยความถูกต้อง ความเป็นจริง ความเป็นกลางและไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง รวมถึงการไม่นำเสนอพาดหัวข่าวด้วย

ถ้อยคำที่รุนแรง ภาษาที่หยาบคาย อนาคตหรือยั่วอารมณ์ของผู้อ่าน ซึ่งถือเป็นหลักในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม โดยไม่มุ่งหวังผลประโยชน์ด้านผลกำไรทางธุรกิจเพียงประการเดียว

จากมุมมองของกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ด้านลักษณะการนำเสนอและการใช้ภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน พบว่า การนำเสนอและถ้อยคำที่นำมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งส่วนใหญ่มุ่งหวังเพียงการเร้าอารมณ์ความรู้สึกและดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเท่านั้น ในขณะที่บทบาทหน้าที่ด้านการเตือนภัยให้ผู้อ่านในสังคมระแวดระวังภัยมีกลุ่มผู้อ่านเพียงเล็กน้อยที่ได้เห็นว่าหนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าว

ดังนั้น ความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมกับการแสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่จึงมีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่ที่ได้อ่านในหน้าหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม มุ่งดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านด้วยการใช้ถ้อยคำที่รุนแรงเร้าอารมณ์ เพื่อขายหนังสือพิมพ์เป็นสำคัญ ลักษณะเช่นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อตนเองมากกว่าที่จะมีความรับผิดชอบต่อสังคม

หนังสือพิมพ์ก็มองแค่ ว่า ภูทำของกู กูได้แค่ Profit ของกูแค่นั้นละ ถ้าเกิดใครมีทางไหนที่จะเพิ่ม Profit ที่จะเพิ่มรายได้ของตัวเองก็จะทำ คนอื่นหรือสังคมอาจจะได้มากกว่า แทนที่จะทำสิ่งนั้น โดยเฉพาะเป็นสื่อด้วย กลับไม่ทำ คือสื่อไทยจะมองว่า เราได้น้อยกว่าทำไม มองว่าเขาเห็นแก่ตัว คือเขารับผิดชอบต่อตัวเองมากกว่ารับผิดชอบต่อสังคม ทั้ง ๆ ที่สื่อควรจะมีตรงนี้ แต่กลับไม่ค่อยมี (รัชนาภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552)

พาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยถ้อยคำหรือลักษณะที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ถือได้ว่าไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากหนังสือพิมพ์มักจะกล่าวถึงข้อจำกัดด้านการเลือกใช้คำ ว่าไม่สามารถหาคำใดมาทดแทนได้ แต่ในทัศนะของ สุริเนตร จรัสจรวงเกียรติ กลับเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เหตุผลที่หนังสือพิมพ์ไม่สามารถหาคำอื่นมาทดแทนคำหยาบและรุนแรงในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพราะความเกรงกลัวต่อผลกระทบทางด้านยอดขายหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่แตกต่างกับสินค้าประเภทอื่น ๆ ที่ต้องการผลิตรายออกมาเพื่อผู้บริโภคจำนวนมาก ดังนั้น ผู้อ่านต้องเป็นผู้คัดเลือกและกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่มีประโยชน์ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ยังคงให้ความสนใจพาดหัวข่าวประเภทเร้าอารมณ์ความรู้สึก จึงเป็นปัจจัยสำคัญลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสมยังคงนำเสนออย่างต่อเนื่อง

เรื่องของการใช้คำ ซึ่งก็มักจะอ้างว่าหาคำอื่นแทนไม่ได้ สรุปว่าหาคำแทนได้ เพราะว่าหนังสือพิมพ์กลัวว่าจะขายไม่ได้ใช่ไหม ถ้าสมมติว่าหนังสือพิมพ์คิดแค่นี้ โดยไม่คำนึงถึงวัฒนธรรมของไทย เราคนอ่านก็ทำอะไรไม่ได้ สุดท้ายแล้วคนอ่านก็ต้องเป็นคนเลือกที่จะป้องกันตัวเองว่าจะเลือกรับแบบไหน หนังสือพิมพ์มันก็เหมือนผู้ผลิตที่ได้แต่ผลิตออกมาจำนวนมาก ๆ เพื่อให้ขายได้ ต้องการขายก็ต้องดึงดูดความสนใจให้มากที่สุด แต่ในส่วนของคนอ่านสุดท้ายแล้วเราก็ต้องเป็นคนเลือกเอง แล้วเราก็เชื่อว่ามีคนกลุ่มหนึ่งแล้วมากด้วยที่เห็นว่าพาดหัวข่าวแบบนี้ดีแล้ว ไม่อย่างนั้น หนังสือพิมพ์คงไม่กล้าใช้คำพวกนี้หรอก มีคนกลุ่มที่ติดตามอ่านอยู่ (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

สอดคล้องกับ อินอร ประทุม (สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552) ที่มองว่า ผู้อ่านต้องเป็นผู้คัดเลือกและพิจารณาข่าวสารที่จะเกิดประโยชน์ด้วยตนเอง ซึ่งผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสมนั้น ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของแต่ละบุคคลที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขหรือปรับปรุงพาดหัวข่าวอาชญากรรมแต่อย่างใด

สำหรับลักษณะการพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยถ้อยคำหยาบคายในหน้าหนึ่ง เป็นการสะท้อนให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ไม่มีความรับผิดชอบต่อถ้อยคำที่ได้นำเสนอแต่อย่างใด เนื่องจาก หากเกิดกรณีฟ้องร้องจากผู้ได้รับความเสียหายและผลกระทบจากพาดหัวข่าวนั้น ๆ ก็ต้องดำเนินคดีกับหนังสือพิมพ์ ซึ่งผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบพาดหัวข่าวโดยตรง ซึ่งมีอิสระในการเลือกใช้ภาษากลับไม่ถูกดำเนินคดีแต่อย่างใด (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่หนังสือพิมพ์ยังคงมีข้อบกพร่องด้านความรับผิดชอบต่อสังคม คือ หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม มักมีจุดมุ่งหมายเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน หากฉบับใดนำเสนออย่างตรงไปตรงมาและใช้ภาษาที่สุภาพ ในขณะที่คู่แข่งยังคงใช้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านอย่างต่อเนื่อง จึงเกิดความไม่เท่าเทียมกันและทำให้ขายหนังสือพิมพ์ไม่ได้ในที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า สื่อหนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกันมีระดับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมคล้ายคลึงกัน ซึ่งสามารถปรับปรุงการนำเสนอให้มีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมที่สูงขึ้นได้ ถ้าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับร่วมมือนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างสร้างสรรค์

หนังสือพิมพ์ที่มุ่งแบบเดียวกัน เขาก็ต้องใช้คำที่ใกล้เคียงกัน เหมือน ๆ กัน เพราะฉะนั้นเขาก็ขายไม่ได้ เขาก็ขาดทุน คือแทนที่เราจะช่วยกันดึงให้ดีขึ้น แต่เรากลับช่วยกัน

ดิ่งให้ต่ำลงนะคะ คราวนี้เมื่อหัวข่าวที่เน้นความสนใจของคนเยอะ ๆ เขาจะมาสุภาพ
เรียบร้อยอยู่ฉบับเดียวก็ไม่ได้ ของเขาก็จะกลายเป็นไม่น่าสนใจไปเลยนะคะ เขาก็
ต้องกลืนกันไป (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

หากหนังสือพิมพ์ทุกฉบับร่วมกันสร้างบรรทัดฐานและปฏิบัติตามอย่าง
เคร่งครัด นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยยึดหลักความผิดชอบในระดับเดียวกัน คงไม่มี
ผลกระทบธุรกิจแต่อย่างใด “ถ้าคุณเสนอข่าวในมิติที่มันเป็นบรรทัดฐานที่เหมือน ๆ กัน คุณขาย
ได้มัย ก็ขายได้ไง ถ้าบก.ข่าวทุกหัวรวมตัวกันสิ นายทุนก็ซื้อไม่ได้” (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์,
18 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ ความมีอิสระและเสรีภาพ ตลอดจนหลักในการควบคุมกันเองของ
หนังสือพิมพ์ ส่งผลให้สังคมไม่สามารถควบคุมการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งให้
มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นได้ ทั้งยังไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามหลักความ
รับผิดชอบต่อสังคมได้อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์แบบได้ (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29
กันยายน 2552) ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของหนังสือพิมพ์คือการมุ่งแสวงหาผลกำไรให้กับองค์กรธุรกิจ
ในขณะเดียวกันก็ควรนำเสนอข่าวโดยคำนึงถึงหลักความรับผิดชอบต่อสังคมและผลกระทบที่
อาจจะเกิดขึ้นกับสังคมด้วยเช่นกัน

“การทำธุรกิจในยุคสมัยนี้ โลกาภิวัตน์ยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งมันมีต้นทุนในการ
ผลิตอาจจะสูงแล้วก็ต้องการกำไรเยอะ Fast track ไข่ม้อยคะ แต่ในการทำธุรกิจ กำไรขาดทุนในมิติ
ของสังคมในปัจจุบันต้องมองสังคมด้วย” (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552)

ด้าน วิลาสินี พนานครทรัพย์ (สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552) มองประเด็น
ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์ว่า ต้องแยกประเด็นออกเป็นสองมุม คือ มุมหนึ่ง
หนังสือพิมพ์แสดงความรับผิดชอบต่อในแง่ของการเตือนภัยในสังคมให้ผู้อ่านได้ตระหนักถึง
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม แต่ในอีกมุมหนึ่ง หากหนังสือพิมพ์ยังคงพาดหัวข่าวอาชญากรรมใน
ลักษณะก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมาได้นั้น ก็สามารถมองได้ว่า เป็นเพียงความรับผิดชอบต่อ
ที่มองมาจากมุมของบรรณาธิการเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเท่านั้น เช่นเดียวกับ คมสันต์
แสงทอง (9 กันยายน 2552) แสดงความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ของหนังสือพิมพ์ต้องการพาดหัว
ข่าวอาชญากรรมที่ถูกต้องเหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อผู้อ่านในสังคมทุกเพศทุกวัย แต่พาด
หัวข่าวลักษณะดังกล่าว ไม่สามารถขายได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลกำไรทางธุรกิจ จึงทำให้
หนังสือพิมพ์ค่อนข้างละเลยความรับผิดชอบต่อสังคมไป เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจ

ในขณะที่ นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ มองว่า การนำเสนอพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ต้องการยึดเยียดความรุนแรงต่าง ๆ ให้กับผู้อ่าน ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าหนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อนายทุนมากกว่าการคำนึงถึงรับผิดชอบต่อสังคม

“เป้าหมายเขาเหมือนกับว่าเขาจะยึดเยียดให้ประชาชนรับความรุนแรง คือเราจะไปบอกว่าเขาไม่รับผิดชอบต่อสังคมไม่ได้ เขาอาจจะรับผิดชอบต่อนายทุนของเขามากกว่าผลกระทบที่จะเกิดกับประชาชน ไม่นั่นมันคงไม่เกิดแบบนี้หรอก” (ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มองว่า ในปัจจุบันการพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักต่อความรับผิดชอบต่อสังคมเท่าใดนัก โดยคำนึงถึงการแสวงหาผลกำไร เพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจเป็นสำคัญ ซึ่งปัจจัยด้านการมีอิสระและเสรีภาพมากจนเกินไป รวมถึงหลักการควบคุมกันเองของสื่อหนังสือพิมพ์ ตลอดจนข้อจำกัดด้านความรับผิดชอบต่อกฎหมายกรณีเกิดการฟ้องร้อง ล้วนแล้วแต่เป็นอุปสรรคสำคัญเพื่อเรียกร้องให้หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ จากผลการศึกษายังพบว่า หนังสือพิมพ์ประเภทเดียวกัน มักใช้ภาษาในการนำเสนอข่าวที่มีระดับความหยาบคายและรุนแรงใกล้เคียงกัน เนื่องจากการแข่งขันทางธุรกิจ หากหนังสือพิมพ์ฉบับใดใช้ภาษาที่สุภาพ ก็จะส่งผลกระทบต่อยอดขายหน้าหนังสือพิมพ์ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้อ่านยังคงยอมรับและมีพฤติกรรมในการเปิดรับพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะที่มีความรุนแรงและไม่เหมาะสมอยู่จำนวนมาก ในขณะที่ กลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายและกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยได้เสนอแนะว่า ผู้อ่านต้องเป็นผู้กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้วยตนเอง

1.3.2 คำนึงถึงผลกระทบและความหลากหลายของคุณค่าของข่าวสารที่มีต่อผู้อ่าน

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ดีของหนังสือพิมพ์จะต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้ที่ตกเป็นข่าวและผู้อ่านในสังคม รวมถึงการตระหนักถึงความหลากหลายของคุณค่าข่าวสารที่มีต่อผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน กรณีนำเสนอความรุนแรงในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งอาจส่งผลกระทบและเกิดปัญหาสังคมตามมาได้ เนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย

จากมุมมองของกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ พบว่า การนำเสนอและถ้อยคำที่นำมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งยังไม่มี ความเหมาะสมกับผู้อ่านทุกเพศทุกวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กและเยาวชน เนื่องจากการใช้ถ้อยคำที่ตอกย้ำความรุนแรงและอธิบาย

เหตุการณ์อย่างละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ยังเสนอว่า ผู้ปกครองควรจะต้องตรวจตราและอธิบายถึงสาเหตุและผลที่ตามมาจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในพาดหัวข่าวอาชญากรรมและไม่ควรให้เยาวชนอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเพียงคนเดียว เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อเยาวชนและเกิดปัญหาสังคมตามมาได้ ขณะที่นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์เห็นว่า หนังสือพิมพ์ควรคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านทั้งทางด้านอายุและพื้นฐานความรู้ ตลอดจนการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่าน โดยการนำเสนอข่าวสารอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ลัดดา ตั้งสุภาชัย ผู้อำนวยการศูนย์เฝ้าระวังทางวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม กล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมบางข่าวมีลักษณะการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม ภาษาที่นำมาใช้พาดหัวข่าวขาดความรับผิดชอบต่อสังคม คือ การใช้ถ้อยคำที่รุนแรง หากเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ ซึ่งผู้อ่านมีวุฒิภาวะและระดับการศึกษาสูงกว่าประเทศไทยอย่างมาก ยังมีการปกป้องผู้อ่านโดยไม่นำเสนอข่าวที่รุนแรงในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวัน ทั้งยังไม่นำเสนอด้วยภาษาที่แสดงความรุนแรงอีกด้วย แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมในมุมของหนังสือพิมพ์ โดยคำนึงถึงหลากหลายของผู้อ่านในสังคมเป็นสำคัญ นอกจากนี้ได้เสนอแนะให้หนังสือพิมพ์เป็นผู้กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้อ่านในสังคมอีกด้วย

บางพาดหัวข่าวก็มีภาพที่รุนแรง ไม่เหมาะสม คำหรือภาษาที่เอามาพาดก็ขาดการรับผิดชอบต่อเล็กน้อย ส่วนหนึ่งคือใช้ถ้อยคำที่รุนแรง ถ้าเราเอาใจนายทุนแต่ไม่เอาใจผู้บริโภคก็แย่ชะ การเอาใจผู้บริโภคก็ต้องมีความเป็นห่วงหรือสนใจด้านความหลากหลาย ไม่ใช่จะมาบอกว่าก็เอาใจคนที่ชอบความสะใจ สื่อมวลชนต้องมองว่าสิ่งที่คุณเขียนต้องเป็นเหมือนอาหารบุฟเฟต์มันต้องมีความหลากหลาย คนกินแล้วไม่เป็นพิษนะ คือถ้าเรามองในมิติของสังคมโลกเขาจะเซฟสังคม ไม่เสนอข่าวที่ตรงไปตรงมา เพราะว่าถ้าสื่อมวลชนเนี่ยได้เข้าใจในเรื่องของความหลากหลายของคนในสังคมที่มีทั้งระดับอายุ ความแตกต่างในเรื่องพื้นฐานความรู้ ตรงนี้ถ้าเป็นกรอบความคิดก็คงจะไม่น่าจะทำอย่างนี้ เพราะสังคมมีทั้งคนที่อ่อนด้อยในเรื่องของภูมิคุ้มกันคนที่อ่อนด้อยในเชิงของวัยวุฒิ แล้วก็คนที่หลังเขาก็มีประมาณอย่างนี้นะคะ พี่คิดว่ามันต้องเซฟคนเหล่านี้ไว้เหมือนกัน เราจะไปทำข่าวแล้วคิดว่าทุกคนในสังคมมีภูมิคุ้มกัน แล้วก็เหมือนกันแบบสื่อมวลชนทุกคน เป็นไปไม่ได้ เพราะคนที่อ่านข่าว เสพข่าว ก็มีหลากหลาย (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ ได้เสนอมุมมองในเชิงเปรียบเทียบกับสื่อหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ โดยแสดงทัศนะว่า สื่อในต่างประเทศจะปกป้องผู้อ่านในสังคมทุกเพศทุกวัย โดยคำนึงถึงผลกระทบและความหลากหลายด้านประชากรศาสตร์เป็นสำคัญถึงแม้ว่าประชาชนผู้อ่านในต่างประเทศจะมีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าประเทศไทยก็ตาม เช่น สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น ก็ยังคงป้องกันไม่ให้ผู้รับสารได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวสารแต่อย่างใด ในทางกลับกัน สื่อมวลชนไทยพาดหัวข่าวอาชญากรรมด้วยถ้อยคำที่แสดงความรุนแรงอย่างสม่ำเสมอ ทั้งที่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฉลี่ยต่ำกว่าตัวอย่างประเทศที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แต่กลับพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่สามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านได้ สะท้อนให้เห็นว่า บรรทัดฐานของสื่อมวลชนไทยยังคงอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552)

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ไม่มีความเหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน เนื่องจากหนังสือพิมพ์มุ่งทำการตลาดเป็นสำคัญ โดยแข่งขันกันนำเสนอความก้าวร้าวและรุนแรง ตลอดจนการไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับกลุ่มบุคคลดังกล่าว

ชาวต่างชาติเขามาเมืองไทย เขาเห็นภาพ เห็นพาดหัวตัวโต ๆ ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เขาพูดว่า บ้านฉันไม่มี สะท้อนใจมาก สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทย เด็กและเยาวชนไทยของเราน่าสงสารมาก ๆ เพราะว่าเรามีผู้ใหญ่ที่ผลิตสื่อโดยที่ไม่คำนึงถึงว่าผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน หนังสือพิมพ์มุ่งเอากการตลาด มุ่งเรื่องของความซิงดีซิงเด่นกัน (ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับ ศิรดา เกษรศรี (สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552) ซึ่งได้กล่าวถึงความไม่เหมาะสมและไม่มีความรับผิดชอบต่อผู้อ่านทุกวัย โดยได้อธิบายถึงธรรมชาติของวัยเด็กเมื่อได้เห็นตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่อยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน ก็จะดึงดูดความสนใจได้ง่าย ประการสำคัญก็คือ เด็กส่วนใหญ่จะอ่านเฉพาะข่าวสารที่กระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่เข้าไปอ่านในรายละเอียด จึงไม่สามารถรับทราบข้อเท็จจริงอย่างครบถ้วนได้ นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย ถึงแม้จะมีการจำแนกประเภทของหนังสือพิมพ์ในเชิงที่เน้นปริมาณและเชิงที่เน้นคุณภาพ เพื่อลดทอนผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่าน ทว่าหนังสือพิมพ์ทั้งสองประเภทอยู่ในตำแหน่งหรือแผงหนังสือเดียวกัน

กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่มีความเหมาะสมและไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับเด็กและเยาวชน ซึ่งกลุ่มนักวิชาการด้าน

สังคมศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างบรรทัดฐานของสื่อหนังสือพิมพ์ให้มีระดับที่สูงขึ้น ทัดเทียมนานาอารยประเทศ โดยเชื่อมโยงกับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไทยและต่างประเทศ นอกจากนี้ ยังได้เสนอให้สื่อมวลชนให้ความสนใจกับบทบาทหน้าที่ด้านกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน ตลอดจนการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมด้วยการนำเสนอพาดหัวข่าว อาชญากรรมอย่างสร้างสรรค์ ด้านกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ได้ตระหนักถึงปัญหาของช่องทางการจัดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ว่า ถึงแม้ว่า ประเภทของหนังสือพิมพ์จะมีการแบ่งแยกแนวทางการนำเสนอไว้อย่างชัดเจน แต่หนังสือพิมพ์ยังคงจัดจำหน่ายในช่องทางเดียวกัน ซึ่งก็สามารถส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนได้เช่นกัน

1.3.3 คำนิยามถึงหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ที่ดีจะต้องยึดหลักแห่งคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการแสดงออก และการมีจิตสำนึกที่ดีของนักหนังสือพิมพ์ รวมถึงการเป็นผู้นำสังคม โดยมีการไตร่ตรองและใช้วิจารณญาณในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมภายใต้จรรยาบรรณหรือกรอบในการปฏิบัติงานที่ตรงตามหลักวิชาชีพที่ดูแลความประพฤติและกิริยาที่ควรประพฤติไปในทางที่ถูกต้อง ดังามในการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์

กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มองว่า นักข่าวหรือบรรณาธิการข่าวมีจริยธรรมและจรรยาบรรณของการนำเสนอข่าวค่อนข้างต่ำ จะเห็นได้จากพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งที่มีความรุนแรงและใช้ถ้อยคำหยาบคาย ไม่มีความเหมาะสมมากเกินไป ซึ่งเห็นว่าหนังสือพิมพ์ไม่ควรคำนึงถึงแต่ยอดการจำหน่ายหรือผลกำไรทางธุรกิจเพียงอย่างเดียว เนื่องจากสื่อมวลชนเป็นกลไกสำคัญสำหรับการพัฒนาบุคคลากรในประเทศ ตลอดจนการเป็นผู้นำสังคมไปในทิศทางที่ดีได้ ด้านกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ได้กล่าวถึงอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ด้านการบำบัดและรักษาจิตใจของผู้อ่านทั่วประเทศ หากหนังสือพิมพ์นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงสร้างสรรค์ สังคมก็เกิดความสงบสุข ในทางกลับกัน หากนำเสนอแต่ความก้าวร้าวรุนแรง ก็ส่งผลให้สังคมมีแต่ความกลัวและหวาดระแวง นอกจากนี้ นักวิชาการด้านภาษาไทยได้เรียกร้องให้ หนังสือพิมพ์มีจิตสำนึกที่ดีและมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น ด้วยการยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

กาญจนา นาคสกุล (สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการเรียกร้องความสนใจจากผู้อ่าน โดยมีปัจจัยด้านการอบรมสั่งสอน การเรียนรู้และความรู้ด้านการใช้ภาษาไทย จริยธรรมและความเป็นผู้นำสังคมเป็นบรรทัดฐานในการชี้วัดความรับผิดชอบต่อสังคมของพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งใน

ปัจจุบันนี้หนังสือพิมพ์ยังขาดจิตสำนึกของความเป็นผู้นำสังคมโดยคำนึงถึงแต่ผลประโยชน์ทางด้านการตลาดเพียงประการเดียว ทั้งยังตั้งคำถามกลับไปยังหนังสือพิมพ์ว่าได้ศึกษาหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณหรือไม่ เนื่องจากสื่อมวลชนต้องมีบทบาทหน้าที่ด้านการเป็นผู้นำของสังคม ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นว่า บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งมีจริยธรรมและจรรยาบรรณในระดับค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ยังได้กล่าวตำหนิหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับการตลาดและผลกำไรมากกว่าความรับผิดชอบต่อผู้อ่านในสังคม

คือสื่อมวลชนนี้เป็นอะไรที่อันตรายที่สุดแล้ว คือสื่อมวลชนนี้กว้างใหญ่มาก อิทธิพลสูงมาก ทุกเพศทุกวัยเข้าถึงได้ แต่หนังสือพิมพ์ก็จะอ้างว่าต้องทำการตลาด จะเน้นการทำตลาดได้อย่างไรคะ เขาเป็นสื่อมวลชนเขาต้องนำสังคม ไม่ใช่ให้ตลาดมานำเขา เขาคิดเอาแต่เงินไงคะ ไม่ได้คิดว่าเขาต้องเป็นผู้นำสังคม ต้องการสร้างสรรค์สังคมให้มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของเขาอยู่ตรงไหนเขาไม่ได้นึกถึงเลย ต้องนำสังคมทุก ๆ อย่าง ไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษา การแต่งกายหรืออะไรก็ตามแต่เสียหายหมดเลย มันมาจากเพราะว่าเขาไม่มีจิตสำนึกว่าเขาเป็นผู้นำหรือผู้สร้างสังคม แล้วจิตสำนึกที่ว่าต้องทำสังคมให้ดีขึ้น ซึ่งหนังสือพิมพ์ไม่มีตรงนี้ คิดแต่ว่าฉันขายได้ฉันหาเงินได้ ฉันพอแล้ว แค่นั้น แต่ไม่รู้หามาด้วยอะไร ถูกต้องมั๊ย เหมาะสมมั๊ย หนังสือพิมพ์เอาแต่ตัวเองเป็นหลัก ไม่คำนึงถึงสังคมเลย ไม่ได้เสียสละให้กับใครเลย (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

ประเด็นการคัดเลือกข่าวอาชญากรรม การเลือกใช้ถ้อยคำในพาดหัวข่าวและรูปภาพประกอบที่มีความรุนแรงมานำเสนอในหน้าหนึ่ง ล้วนแล้วแต่เป็นการสะท้อนให้เห็นว่า บรรณาธิการข่าวมีวุฒิภาวะในระดับต่ำ หากเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนในต่างประเทศ ซึ่งมีมาตรฐานทางด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณสูงกว่าสื่อมวลชนไทย เนื่องจากอิทธิพลของหนังสือพิมพ์ที่แทรกซึมไปยังกระบวนการผลิตเนื้อหาข่าวในสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ซึ่งมักนำเนื้อหาข่าวไปเผยแพร่ต่อผู้รับสารในวงกว้างออกไป ดังนั้น หนังสือพิมพ์ควรจะมียุทธศาสตร์ด้านการเป็นครูที่ดีให้กับสังคม รวมถึงการเป็นจิตแพทย์ที่สามารถช่วยบำบัดจิตใจของคนในสังคมได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์นำเสนอพาดหัวข่าวในเชิงสร้างสรรค์และคำนึงถึงประโยชน์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ

คนทำข่าวควรมีวุฒิภาวะที่สูงขึ้น ๆ เรื่อย ๆ ก็จะมีข่าว คนอ่านได้อะไรบ้าง ซึ่งวุฒิภาวะของต่างประเทศจะเห็นได้ว่า หนังสือพิมพ์หน้าหนึ่งของต่างประเทศข่าวออกเลย แทบจะไม่มีพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มันรุนแรงเลย หรือถ้ามีอย่างเก่งเขาก็จะเอามาลง

กรอบเล็ก ๆ หรือเขาเอาหน้าศพมาลงมัย ไม่มีเลย ไม่เหมือนของเรา ซ่าปาดคอ อธิบายสภาพศพหรือพวก Death Body ซึ่งในต่างประเทศเขาห้ามลงเลย คือ ณ ตอนนี้อย่ามองว่าเขาเหมือนเป็นจิตแพทย์ของเมืองไทย เขาสามารถที่จะเยียวยาคนได้ทั้งประเทศ ถ้าเขาพาดหัวข่าวดี ๆ สะอาด ๆ ให้ความรู้ดี ๆ ถ้าเขาใส่คำที่ดี ๆ ลงไปในพาดหัวลงไปบนหน้าหนึ่ง ผมว่าเขาไม่ใช่แค่กองบก.ที่หยิบของมาแล้ววาง วาง วาง แล้วก็ทำให้ครบเป็นหน้าหนึ่ง เพื่อให้ขายได้เท่านั้น แต่ว่าหน้าที่ของบก.หน้าหนึ่งทำหน้าที่ของครูหรือจิตแพทย์ของคนทั้งประเทศ ถ้าเขาลงวันนี้ให้มีข่าวที่ชื่นใจ มีข่าวดี ๆ ทั้งหมด คนอีกประมาณ 50-60 ล้านคนที่อ่านหรือฟังทั้งข่าวของเขาที่เขาไปอ่านออกทั้งทีวี ทั้งวิทยุอีกทอดหนึ่งจะได้อะไรดี ๆ อีกมหาศาลเลย (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยา และนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552) ได้กล่าวถึง จริยธรรมด้านการปกปิดชื่อ สกุลของผู้ที่ตกเป็นข่าว ซึ่งถือเป็นข้อบังคับประการหนึ่งของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า หนังสือพิมพ์ปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวอย่างเคร่งครัด จะเห็นได้ความพยายามในการใช้นามสมมติ เพื่อปกปิดชื่อ สกุลบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะกรณีการนำเสนอข่าวข่มขืน ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้องและเหมาะสม อย่างไรก็ตาม บ่อยครั้งที่ผู้อ่านที่อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวยังคงรับรู้ได้ว่าผู้ที่ตกเป็นข่าวนั้นคือใครจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม จึงส่งผลกระทบต่อผู้ที่ตกเป็นข่าว การปฏิบัติตามจรรยาบรรณอย่างเคร่งครัดของหนังสือพิมพ์ในเรื่องดังกล่าว จึงเป็นเพียงการหลีกเลี่ยงกฎ ระเบียบและจรรยาบรรณทางวิชาชีพเพื่อปกป้องตนเองไม่ให้ถูกฟ้องร้องและถูกดำเนินคดีทางกฎหมายเท่านั้น หนังสือพิมพ์ควรคำนึงถึงหลักจริยธรรมและรับผิดชอบต่อผู้ที่กระทำ ความผิดหรือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการนำจุดเด่นด้านอัตลักษณ์ของบุคคลมาพาดหัวข่าว เพื่อสร้างความน่าสนใจและเป็นจุดขายหนังสือพิมพ์

ในขณะที่ นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์คนหนึ่งได้แสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจนว่า หนังสือพิมพ์ไม่มีจรรยาบรรณในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยการมุ่งแสวงหาผลกำไรกับผู้อ่านชนชั้นล่าง ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศโดยเน้นพาดหัวข่าวที่หวือหวา และแสดงความชั่วร้ายของคนในสังคม ด้วยเหตุดังกล่าว จึงได้เสนอแนะแนวทางการปรับปรุงพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า หนังสือพิมพ์ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและตระหนักว่าผู้อ่านคือ คนในครอบครัว ซึ่งถือเป็นการลดความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น

ที่มองว่าหนังสือพิมพ์ ไม่มีจรรยาบรรณ ถ้ามีเขาก็จะไม่พาดหัวออกมาในลักษณะนี้ คือพยายามให้คนมีสำนึก โอเคคุณเป็นลูกจ้าง คุณขึ้นอยู่กับนายทุน นายทุนคุณประสงค์ให้เป็นหนังสือพิมพ์แบบตลาดข้างล่าง รากหญ้า แต่รากหญ้าเป็นคนส่วนใหญ่ของแผ่นดิน รากหญ้าถูกทำร้าย ถ้าคุณมีสำนึกสาธารณะ คุณเห็นประโยชน์ส่วนตัวน้อยลง เห็นแก่ผลกระทบของประโยชน์ส่วนรวมมากขึ้น อย่างคุณเป็นพ่อคน คุณเป็นแม่คน คุณเป็นลูกคนรีเปลา คุณเป็นคนรีเปลา คุณต้องคิดตรงนี้ สำนึกคุณต้องมี พยายามเห็นสำนึกสาธารณะสูงกว่าเงินที่จะเข้าสู่กระเป๋าของนายทุนคุณ สูงกว่าโบนัสที่คุณจะได้รับจากการที่คุณทำพาดหัวข่าวที่หือหาวา ขาวที่เน้นสังคมที่ชั่วร้าย (ระเบียบวัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

จริยธรรม คือ สิ่งที่บรรณาธิการข่าวและสื่อมวลชนทุกแขนงต้องศึกษาและนำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในการนำเสนอข่าวสาร ซึ่งเปรียบเสมือนต้นทุนของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อที่จะทำให้สังคมเชื่อถือและเกิดการยอมรับ หนังสือพิมพ์จึงควรนำต้นทุนดังกล่าวมาเป็นปัจจัยในการผลิตข่าวสารที่มีคุณภาพมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น การพาดหัวข่าวที่ฉาบฉวยและไม่มีความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน จึงเป็นการลดต้นทุนทางด้านจริยธรรม ตลอดจนการลดระดับความน่าเชื่อถือและการยอมรับจากผู้อ่านในสังคม ดังนั้น หนังสือพิมพ์ควรจะแสดงสัตยาบรรณร่วมกัน เพื่อนำหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณมาใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษหนังสือพิมพ์ที่ละเลยการปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวอย่างจริงจัง (ัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552)

ในความเป็นจริงหนังสือพิมพ์ทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคมจากการนำเสนอพาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าว แต่เนื่องจากการเห็นความสำคัญของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและยอดขายหนังสือพิมพ์เป็นประการแรก จึงทำให้การปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณและข้อบังคับต่าง ๆ เป็นไปได้ยาก (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552) ซึ่งหากวัดระดับความมีจริยธรรมและจรรยาบรรณจากลักษณะการนำเสนอและการเลือกใช้อ้อยคำในพาดหัวข่าวอาชญากรรม จะเห็นได้ว่า บรรณาธิการข่าวยังคงยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพด้วยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและมีความจริงเป็นพื้นฐานที่สำคัญ แต่ยังคงอยู่ในระดับที่ไม่มีความเหมาะสมและไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยมที่มียอดการจำหน่ายสูง

เนื่องจากการนำเสนอข่าวสารที่บิดเบือนความจริงหรือการนำคำที่รุนแรงมาใช้พาดหัวข่าวอาชญากรรม (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หนังสือพิมพ์มีจริยธรรมและจรรยาบรรณในด้านการปกปิดชื่อ สกุล ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว แต่ยังคงนำเสนออัตลักษณ์ของบุคคลนั้น ๆ มาเป็นจุดเด่นในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าว กลุ่มผู้อ่านมองว่าเป็นเพียงการป้องกันไม่ให้ถูกฟ้องร้องหรือดำเนินคดีทางกฎหมายของหนังสือพิมพ์เท่านั้น นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ยังได้เสนอให้หนังสือพิมพ์และบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งมีจิตสำนึกที่ดีและคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับสังคมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์ควรเพิ่มระดับความรับผิดชอบต่อสังคมและนำหลักจริยธรรม จรรยาบรรณและข้อบังคับแห่งวิชาชีพมาปฏิบัติอย่างจริงจังต่อไป

ซึ่งผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการวิจัยด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยกับหลักความรับผิดชอบต่อสังคม จากกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม (ภาคผนวก) ตลอดจนมุมมองด้านปัจจัยที่ทำให้หนังสือพิมพ์ยังคงนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสมได้ดังต่อไปนี้ กลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ส่วนใหญ่เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีระดับความรับผิดชอบต่อสังคมที่ยังไม่ได้มาตรฐานแห่งวิชาชีพ หากวิเคราะห์จากลักษณะการนำเสนอข่าวสารที่บิดเบือนความจริง โดยแสดงความรุนแรงเกินกว่าที่ปรากฏในเนื้อหาข่าวและการเลือกใช้ถ้อยคำที่หยาบคาย นอกจากนี้ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยยังคงมีบรรทัดฐานด้านจริยธรรมและจิตสำนึกที่ดีต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน หากเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ในต่างประเทศ เนื่องจากกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มองว่า สาเหตุที่หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะก้าวร้าวรุนแรงและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านมากกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในข่าวนั้น เพื่อต้องการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านและทำให้ขายหนังสือพิมพ์ได้นั่นเอง ด้วยเหตุดังกล่าว กลุ่มผู้อ่านจึงเห็นว่าหนังสือพิมพ์มุ่งแสวงหาผลกำไรเพื่อความอยู่รอดทางธุรกิจมากเกินไป กระทั่งละเลยความรับผิดชอบต่อผู้อ่านและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบและความหลากหลายของผู้อ่านในสังคม จึงเรียกร้องให้หนังสือพิมพ์มีวุฒิภาวะที่สูงขึ้นและเป็นผู้นำสังคม โดยเสนอให้ยึดหลักจริยธรรม จรรยาบรรณและนำมาใช้ปฏิบัติจริงควบคู่กับการนำเสนอ เพื่อให้พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีความเหมาะสมมากขึ้น

สำหรับปัญหาเรื่องการใช้ภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งจะใช้คำที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น

จากเนื้อหาที่ปรากฏในข่าว ซึ่งไม่มีความจำเป็นและไม่เป็นผลดีต่อผู้อ่านมากนัก ตลอดจนการตั้งข้อสังเกตว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมักใช้คำต้องห้ามในทางภาษาศาสตร์มาพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งไม่มีความเหมาะสมที่นำถ้อยคำดังกล่าวมาใช้ผ่านช่องทางของสื่อมวลชนที่มีอิทธิพลสูงเช่นหนังสือพิมพ์

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ต้องการให้หนังสือพิมพ์ปรับปรุงและแก้ไขถ้อยคำที่นำมาใช้ในพาดหัวข่าวให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เนื่องจากบ่อยครั้งที่หนังสือพิมพ์มักพาดหัวข่าวโดยใช้ถ้อยคำที่หยาบคาย รุนแรงและไม่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านทุกเพศทุกวัยในสังคม นอกจากนี้ ยังเสนอแนะให้นำข้อบังคับด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณของหนังสือพิมพ์มาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษหนังสือพิมพ์ที่ละเลยการปฏิบัติตามข้อบังคับดังกล่าวอย่างจริงจัง รวมทั้งเสนอให้ผู้อ่านกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้วยตนเอง

สะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของหนังสือพิมพ์ ซึ่งกลุ่มผู้อ่านส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวอาชญากรรม เพื่อเตือนให้ผู้อ่านระวังภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม พร้อมทั้งให้ผู้อ่านเรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากเหตุการณ์อันตรายต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข่าว ทว่าการใช้ถ้อยคำหรือบริบทที่แสดงความรุนแรง ก้าวร้าวเกินกว่าความเป็นจริงในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งนั้น หนังสือพิมพ์มีจุดประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการขาย ส่วนแบ่งทางการตลาดและผลกำไรทางธุรกิจมากกว่าที่จะมีความรับผิดชอบต่อผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคม

อย่างไรก็ตาม การแสดงทัศนะของกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ไม่ได้หมายความว่าหนังสือพิมพ์ทุกฉบับจะพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่จะละเมิดจริยธรรมและไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นประจำทุกวัน หากแต่เป็นเพียงมุมมองที่กลุ่มผู้อ่านได้อ่านจากพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ผู้ศึกษานำมาเป็นตัวอย่างเท่านั้น ตลอดจนเป็นการสะท้อนมุมมองของกลุ่มผู้อ่านให้หนังสือพิมพ์ได้รับทราบข้อบกพร่องต่าง ๆ จากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 2 ผลกระทบของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่มีต่อผู้อ่าน

ผลการศึกษาด้านผลกระทบของพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีต่อผู้อ่านนั้น ผู้ศึกษาได้แบ่งแยกผลของการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นผลกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้นในทันทีหลังจากอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมและส่วนที่เป็นความคิดเห็นด้านผลกระทบที่อาจจะเกิด

ขึ้นกับผู้อ่านในสังคม พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่เกิดความรู้สึกหดหู่ เศร้าสลดใจและสะท้อนอารมณ์หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม จึงทำให้ไม่ต้องการอ่านพาดหัวข่าวดังกล่าวอีก นอกจากนี้ยังมีความรู้สึกที่สังคมมีความน่ากลัวและต้องระมัดระวังตนเองให้รอดพ้นจากการเป็นเหยื่ออาชญากรรมในลักษณะต่าง ๆ

นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ยังเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบการก่ออาชญากรรมของผู้อ่านได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนและผู้ที่มีความวุฒิภาวะทางอารมณ์อยู่ในระดับต่ำและขาดประสบการณ์ รวมถึงการพาดหัวข่าวที่มักใช้ถ้อยคำคำทอต่อผู้ต้องหาที่ปรากฏในพาดหัวข่าว ก็อาจส่งผลให้เกิดความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลดังกล่าวได้ ทั้งยังทำให้ผู้อ่านเกิดความซาซึนกับความก้าวร้าวและรุนแรงจากพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลกระทบที่เกิดขึ้นทันทีหลังอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม

ด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นทันทีหลังอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม หมายถึง ความรู้สึกของกลุ่มผู้อ่านหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้ง 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชนและแนวหน้า โดยได้ระบุถึงความรู้สึกของตนเองหลังจากอ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งสามารถจำแนกผลกระทบดังกล่าวได้เป็น 6 ลักษณะ ได้แก่

- 2.1.1 หัวข่าวอาชญากรรมสร้างความรู้สึกสลดใจ หดหู่และสะท้อนอารมณ์
 - 2.1.2 หัวข่าวอาชญากรรมกระตุ้นความรู้สึกตื่นเต้นและน่าติดตามอ่านเนื้อหาในข่าว
 - 2.1.3 หัวข่าวอาชญากรรมทำให้ต้องหลีกเลี่ยงและไม่ต้องการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม
 - 2.1.4 หัวข่าวอาชญากรรมสร้างความรู้สึกหวาดกลัว หวาดระแวงและต้องระวังภัยอยู่ตลอดเวลา
 - 2.1.5 หัวข่าวอาชญากรรมทำให้สร้างความไม่รับรู้ต่อการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์
 - 2.1.6 หัวข่าวอาชญากรรมสร้างความรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์
- กลุ่มผู้อ่านได้กล่าวถึงอารมณ์และความรู้สึกหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1.1 หัวข่าวอาชญากรรมสร้างความรู้สึกลดใจ หดหู่และสะท้อนอารมณ์

หัวข่าวอาชญากรรมเป็นการสร้างความรู้สึกลดใจ หดหู่และสะท้อนอารมณ์ คือ ความรู้สึกและอารมณ์ทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์เสียใจ เศร้าใจ รังเกียจ โกรธและเคียดแค้น หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้อ่านให้เกิดความรู้สึกเศร้าใจและมัวหมอง ทำให้มีสภาวะอารมณ์ซึมเศร้า หดหู่ ห่อเหี่ยว หมดอารมณ์สนุก เพลิดเพลินหรือหมดอาลัยตายอยาก จนมีผลกระทบทางพฤติกรรม ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวัน

พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย เกิดความรู้สึกลดใจ หดหู่ สะท้อนอารมณ์และจิตใจเศร้าหมองหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่ กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึงความรู้สึกดังกล่าวแต่อย่างใด

ด้านกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายคนหนึ่ง ได้ระบุถึงพฤติกรรมของตนเองขณะอ่านข่าวหน้าหนึ่งว่า รู้สึกถอนหายใจทุกครั้งที่ได้อ่านพาดหัวข่าวประเภทอาชญากรรม อย่างไรก็ตาม มีความจำเป็นต้องอ่านพาดหัวข่าวดังกล่าว ถึงแม้ว่าจะสร้างความรู้สึกลดใจก็ตาม เพื่อต้องการรับรู้ความเคลื่อนไหวของสังคม ทั้งยังเป็นการเรียนรู้วิธีระวังตนเองจากเหตุการณ์ในข่าวอีกด้วย

“อ่านข่าวพวกนี้ รู้สึกหดหู่แน่นอน พออ่านแล้วเราก็จะถอนหายใจว่า ทำไมต้องเป็นอย่างนี้ แต่ถ้ามีข่าวแบบนี้ก็อยากจะอ่านนะว่า มันเกิดอะไรขึ้น ทำไมถึงต้องเป็นแบบนี้ เอาไว้คอยระแวดระวัง คือเราต้องรู้ว่าคนที่เขาอาจจะมาทำร้ายเรา เขามีวิธีการแบบไหนบ้าง” (อินอร ประทุม, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับกลุ่มนักศึกษาทั้ง 3 คน ซึ่งมีความรู้สึกที่ตรงกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่รุนแรงสามารถสร้างความรู้สึกลดใจและสะท้อนอารมณ์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวฆาตกรรมที่ถูกกระทำโดยบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดกับเหยื่อ ซึ่งหนังสือพิมพ์มักจะบรรยายรายละเอียดหรือสภาพศพของเหยื่อมากเกินไป จนนำไปสู่การหลีกเลี่ยงพาดหัวข่าวดังกล่าว

“เช่นพวกข่าวพ่อฆ่าเมียลูก คือ ไม่ไหวนะ ข่าวแบบนี้ รู้สึกสะอิดสะเอียน ขยะแขยงด้วย ไม่รู้สิ แล้วหนังสือพิมพ์ก็ชอบเอาแฉนี้ขึ้นหน้าหนึ่งด้วย คนคงสนใจด้วยมั้ง” (ศุภิยาธานินทร์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

ในขณะที่ กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยได้อธิบายว่า พาดหัวข่าว อาชญากรรมส่งผลให้จิตใจเศร้าหมองและเกิดความรู้สึกไม่สบายใจกับการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นข่าว “รู้สึกหดหู่ อ่านแล้วมันทำให้จิตใจไม่สบาย เศร้าหมอง อ่านแล้วสะท้อนใจค่ะ” (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) นอกจากนี้ จิตใจที่เกิดความรู้สึกหดหู่สามารถส่งผลกระทบต่อร่างกายและการดำเนินชีวิตประจำวันได้อีกด้วย เพราะการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยสำคัญที่สร้างความรู้สึกหดหู่ให้กับผู้อ่าน

“ถ้าถามความรู้สึกแรกหลังจากที่อ่าน ก็คือ อยากจะอ้วกมากกว่า เพราะว่า การใช้ภาษาของมันนี่แหละ โดยส่วนตัวแล้วเรื่องราวอะไรที่เป็นแบบนี้ เราจะไม่ชอบ คือมันหดหู่เกินไป กินข้าวไม่ลง” (สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 7 คน เกิดความรู้สึกหดหู่ เศร้า สลดและสะท้อนอารมณ์ ตลอดจนทำให้จิตใจเศร้าหมองหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าว อาชญากรรม โดยกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยได้ระบุว่า การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์คือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกหดหู่ นอกจากนี้ ผลกระทบด้านจิตใจสามารถส่งผลกระทบต่อสุขภาพทางร่างกายของผู้อ่านได้อีกด้วย

2.1.2 หัวข่าวอาชญากรรมกระตุ้นความรู้สึกตื่นเต้นและน่าติดตามอ่านเนื้อหาในข่าว

หัวข่าวอาชญากรรมกระตุ้นอารมณ์และความรู้สึกตื่นตระหนกและตกใจต่อเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าว ซึ่งมักเป็นเหตุการณ์ที่ผิดแปลกออกไปจากสถานะการณ์ปกติในสังคม ส่งผลให้ผู้อ่านต้องการที่จะรู้เรื่องราวและติดตามอ่านเนื้อหาข่าวได้ในที่สุด

พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนหนึ่ง แบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ เกิดความรู้สึกตื่นเต้นหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม นอกจากนี้ยังกล่าวว่า พาดหัวข่าวดังกล่าวสามารถทำให้เกิดความน่าสนใจและน่าติดตามอ่านเนื้อหาที่เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าวได้

โดยกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมส่งผลให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้นและสามารถทำให้ข่าวมีความน่าสนใจและน่าติดตามมากยิ่งขึ้น “ตื่นเต้น น่าติดตาม รู้สึกเหมือนได้สัมผัสเรื่องราวเสมือนจริงไปพร้อมกับข่าว” (ทวิศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

เช่นเดียวกับกลุ่มนักศึกษาที่ระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถเร้าอารมณ์ความรู้สึกตื่นเต้นของตนได้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มผู้อ่านดังกล่าวยังคงไม่ต้องการอ่านพาดหัว

ข่าวอาชญากรรมที่ปรากฏในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ตลอดจนข่าวสารที่น่าเสนอโดยสื่อมวลชนไทยด้วย

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านทั้ง 3 กลุ่ม จำนวน 3 คน เกิดความรู้สึกตื่นเต้นหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ได้ระบุว่า พาดหัวข่าวสามารถทำให้ข่าวมีความน่าสนใจและน่าติดตามมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ กลุ่มนักศึกษาไม่ต้องการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมถึงแม้ว่าจะเกิดความรู้สึกตื่นเต้นและเร้าอารมณ์มากเพียงใดก็ตาม

2.1.3 หัวข่าวอาชญากรรมทำให้ต้องหลีกเลี่ยงและไม่ต้องการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม

หัวข่าวอาชญากรรมทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกที่ไม่ต้องการรับรู้หรืออ่านเรื่องราวของการก่อเหตุอาชญากรรมที่ถูกนำเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้อ่านจำนวนหนึ่ง โดยแบ่งได้เป็นกลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย ต้องการหลีกเลี่ยงและไม่อยากอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยา และนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ไม่ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด

กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์(ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552) มีความพยายามที่จะหลีกเลี่ยงพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่น่าเสนอแต่แง่มุมของความรุนแรงซึ่งเห็นว่าข่าวสารดังกล่าวไม่มีประโยชน์ต่อตนเอง ทั้งยังเสนอแนะให้ผู้อ่านในสังคมปฏิบัติเช่นเดียวกับตน โดยได้อธิบายว่า ผู้อ่านในสังคมควรกลั่นกรองและเลือกเสพเฉพาะพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อให้เกิดการระแวดระวังภัยที่เกิดขึ้นในสังคมเท่านั้น ในขณะเดียวกัน ก็ควรหลีกเลี่ยงพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรงมากเกินไป

เช่นเดียวกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ของ ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช (สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) โดยหลีกเลี่ยงการอ่านพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งปริมาณ (Popular newspaper) ที่มักให้ความสำคัญกับประเด็นความรุนแรงและละเมิดศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของสตรีและเด็กที่ถูกละเมิดทางเพศมากกว่าการเสนอแนะแนวทางการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากการก่อเหตุอาชญากรรม

ในขณะที่ รัชนาภรณ์ ทองน้อย (สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552) ระบุว่า ตนไม่ต้องการอ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เนื่องจากลักษณะการนำเสนอข่าวที่ตอกย้ำความรุนแรงและบิดเบือนความจริงของหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนไทย จึงทำให้เกิดการปรับเปลี่ยน

พฤติกรรมการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร โดยจะเปิดรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างประเทศเท่านั้น ซึ่งมีความเหมาะสมและคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคมมากกว่าสื่อมวลชนไทย

ด้าน สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ (สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) กล่าวว่า การใช้ภาษาในพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องหลีกเลี่ยงการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม เนื่องจากการใช้ถ้อยคำที่เห็นภาพเหตุการณ์ชัดเจนมากเกินไป ทั้งยังไม่ต้องการรับรู้เหตุการณ์ความรุนแรงและการก่ออาชญากรรมทุกรูปแบบอีกด้วย

“เราไม่อ่านพาดหัวข่าวพวกนี้เลยนะ ไม่อยากอ่าน รู้สึกว่าไม่อยากอ่าน ไม่อยากอ่านเลย เรียกว่าอ่านแบบสแกน ซึ่งพาดหัวข่าวมันก็รุนแรงทุกวัน จนเรารู้สึกว่า ไม่เห็นจะอยากอ่านแล้วเลย” (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

เช่นเดียวกับ กาญจนา นาคสกุล (สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) กล่าวว่า ไม่อยากอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เนื่องจากไม่ต้องการสนใจเรื่องราวที่มีแต่ความรุนแรงและเลวร้าย โดยมองว่าข่าวสารดังกล่าวไม่มีประโยชน์และไม่มีผลจำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวัน

ไม่อ่านค่ะ พาดหัวหน้าหนึ่ง ไม่อยากอ่าน ไม่อยากรู้เรื่องเลย คือ รู้สึกว่าคนที่ทำไม่ดีเนี่ยเนอะคะมันมองเห็นอยู่แล้วว่ามันเป็นปกติว่ามันไม่ดี คนเลวก็คือ คนเลวเนอะคะ มีลักขโมย มีข่มขืน มีฆ่า มีโกงหลอกหลวงอะไรกันอย่างนั้นคะ แต่ว่าคือ ถ้าเราไม่สนใจซะอย่าง แล้วเราก็ออยู่ในทางดีทางที่ถูกที่ควรของเราแล้ว ครูก็ว่าพาดหัวข่าวที่รุนแรงพวกนี้ก็ไม่จำเป็นสำหรับชีวิต คือไม่ได้อ่าน ไม่รู้เรื่องเลย ก็ไม่ได้ทำให้ชีวิตเราเสียหายขาดทุน หรืออะไร ไม่ได้ทำให้ชีวิตเราบกพร่องหรืออะไรเลย ไม่ได้สนใจด้วยซ้ำ เพราะฉะนั้นไม่อ่าน ไม่ชอบอ่าน (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

กลุ่มผู้อ่าน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ และกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย จำนวน 5 คน พยายามหลีกเลี่ยงการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยมองว่าข่าวสารที่มีแต่ความรุนแรงนั้น ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้อ่านแต่อย่างใด

2.1.4 หัวข่าวอาชญากรรมสร้างความรู้สึกหวาดกลัว หวาดระแวงและต้องระวังภัยอยู่ตลอดเวลา

คือ ความรู้สึกที่สังคมมีความน่ากลัวและไม่สงบสุข จึงต้องระมัดระวังภัยอันตรายที่จะเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากสื่อมวลชนมักนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเฉพาะแง่มุมที่เลวร้ายเพียงประเด็นเดียว

พบว่า กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ เกิดความรู้สึกหวาดกลัว หวาดระแวงและต้องระวังภัยอยู่ตลอดเวลา หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่ ผู้อ่านในกลุ่มอื่น ๆ ไม่ได้กล่าวถึงความรู้สึกดังกล่าวแต่อย่างใด

โดยกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย รู้สึกว่าในสังคมน่าหวาดกลัว เนื่องจากมีภัยอันตรายอยู่เป็นจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องระแวดระวังภัยอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสามารถส่งผลให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิตประจำวัน

“อย่างน้อยเลยนะ เรื่องความรู้สึกว่าต้องระแวง ระวังตลอดเวลา เรารู้สึกว่าสังคมมันน่าหวาดกลัว ไม่น่าอยู่ เราต้องระวังตัวตลอดเวลา เวลาถูกเราไปไหน กลับดี ๆ คือมันก็มีผลหมดเลยนะ ชาวมันก็ทำให้เรารู้สึกอย่างนั้นเหมือนกัน” (อินอร ประทุม, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับ เยาวลักษณ์ ศักดิอินุญนันท์ (สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2552) ได้ยกตัวอย่างการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของตนว่า หนังสือพิมพ์มักนำเสนอพาดหัวข่าวเกี่ยวกับแท็กซี่ที่ก่อเหตุฆ่าและชิงทรัพย์ผู้โดยสารอยู่บ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดความหวาดระแวงและหวาดกลัวว่าจะเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรมเช่นเดียวกับในข่าว จึงทำให้ตนเองไม่เดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ โดยรถแท็กซี่เพียงลำพังในเวลากลางคืน

สอดคล้องกับความรู้สึกของนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ซึ่งได้กล่าวในทันทีที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า เกิดความรู้สึกหวาดกลัวและต้องระวังภัยอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ตนเองตกเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรมเช่นเดียวกับที่นำเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

“หวาดเสียวมาก มันก็น่ากลัว รู้สึกว่าเราต้องระวังตัวมาก ๆ เพราะพี่ไม่อยากเป็นเหมือนในข่าว พี่รู้สึกอย่างนั้นทุกครั้งเลยนะ” (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552)

กลุ่มผู้อ่าน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ จำนวน 4 คน เกิดความรู้สึกหวาดกลัวกับเหตุการณ์ที่นำเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ส่งผลให้เกิดความรู้สึกหวาดระแวง เนื่องจากต้องระมัดระวังภัยที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ

2.1.5 หัวข่าวอาชญากรรมทำให้สร้างความรู้ต่อการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์

คือ ความรู้สึกเฉย ๆ หรือไม่เกิดอารมณ์และความรู้สึกใด ๆ หลังอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ เพราะหนังสือพิมพ์ใช้ถ้อยคำที่สั้นและกระชับ ไม่สามารถสื่อความหมายได้ทั้งหมด

ผลการศึกษาพบว่า วิลาสินี พนานครทรัพย์ (สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552) นักวิชาการด้านสังคมศาสตร์มีทัศนคติที่แตกต่างไปจากกลุ่มผู้อ่านทั้งหมด ซึ่งเป็นผู้อ่านเพียงคนเดียวที่มีความรู้สึกเฉย ๆ หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยได้ระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านทั่วไปเกิดความรู้สึกหดหู่ได้แต่อย่างใด เนื่องจากคุณลักษณะเฉพาะของพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งต้องใช้ถ้อยคำที่สั้น กระชับและได้ใจความ โดยส่วนใหญ่มักเป็นเพียงวลีสั้น ๆ จึงไม่สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อจิตใจของผู้อ่านทั่วไปในสังคมได้

มันก็คงไม่ถึงขั้นที่จะไปกระตุ้นให้หดหู่ใจในความรู้สึกของเรานะ เพราะว่าคำมันสั้น เราไม่รู้ว่าคุณคนอื่นคิดยังไง เช่นพาดหัว ก่อโหดสาวใหญ่ข่มขืนฆ่าเจ้าของมินิมาร์ท (ไทยรัฐ, 16 มิถุนายน 2551) คือ มันยังไม่ได้สะท้อนถึงเนื้อหาข้างในจริง ๆ ฉะนั้นสำหรับตัวเองก็ไม่ได้รู้สึกสะท้อนใจกับการพาดหัวข่าวเท่าไรหรอก พาดหัวขาวนี้มันยังธรรมดามาก (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

ในทางกลับกัน ความรุนแรงต่าง ๆ ที่ปรากฏในพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจโดยตรงต่อเหยื่ออาชญากรรมที่ตกเป็นข่าวได้ ซึ่งสามารถทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่ไปกับพาดหัวข่าวต่าง ๆ และไม่สามารถลืมเหตุการณ์ที่ตนถูกกระทำได้

“แต่เราว่ามันรุนแรงกับเหยื่อ กระทบกับจิตใจของเหยื่อโดยตรงมากกว่า แล้วก็ทำให้เขาลืมเรื่องต่าง ๆ ไม่ได้ ทำให้จิตใจเขาหดหู่อยู่อย่างนั้น แต่เราคนอ่านคงไม่ได้รู้สึกเท่าเขาหรอก” (วิลาสินี พนานครทรัพย์, 17 กันยายน 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์เพียงคนเดียวที่เกิดความรู้สึกเฉย ๆ หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่ ผู้อ่านในกลุ่มอื่น ๆ ไม่ได้กล่าวถึงความรู้สึกดังกล่าวแต่อย่างใด

2.1.6 หัวข่าวอาชญากรรมสร้างความรู้สึกระคายคายต่อการพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์

คือ ความรู้สึกเบื่อหน่ายกับพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่น่าเสนอในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ เพราะสามารถคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านจากหนังสือพิมพ์แต่อย่างใด

พบว่า กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายเพียงคนเดียวที่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยได้ระบุว่า หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในประเด็นเดียวกันแทบทั้งสิ้น ไม่มีความแตกต่างแต่อย่างใด นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ยังคงใช้รูปแบบการนำเสนอและวิธีการเล่าเรื่องเหตุการณ์แบบเดิม ๆ โดยได้นำเสนอมาอย่างต่อเนื่องและเป็นระยะเวลายาวนาน จึงทำให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเหตุการณ์การก่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นได้ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเนื้อหาข่าว โดยเฉพาะพาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวฆ่มขึ้น หนังสือพิมพ์มักให้ความสำคัญกับความรุนแรงต่าง ๆ ที่เหยื่อถูกกระทำ ซึ่งเป็นประเด็นที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับให้ความสนใจ จึงทำให้เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายกับความรุนแรงดังกล่าว

“บางครั้งอ่านพวกนี้เยอะ ๆ รู้สึกว่าก็เหียน เบื่อเลยละ ก็เหมือนกันทุกวันแหละ ฆ่าฆ่มขึ้น ฆ่าฆ่มขึ้น ก็มีอยู่แค่นี้ เบื่อจริง ๆ มันเดาได้หมด ไม่ต้องไปอ่านหน้าในหรอก ผมเอาไว้อ่านตอนไม่มีอะไรทำมากกว่า” (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายเพียงคนเดียวที่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่ ผู้อ่านในกลุ่มอื่น ๆ ไม่ได้กล่าวถึงความรู้สึกดังกล่าวแต่อย่างใด

ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลกระทบโดยตรงที่เกิดขึ้นในทันทีหลังอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ 6 ลักษณะดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งสามารถสรุปผลกระทบโดยตรงของกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม (ภาคผนวก) ดังนี้ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ แบ่งเป็นกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย จำนวน 7 คน เกิดความรู้สึกหดหู่ เศร้าหมองและสะเทือนอารมณ์ หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย ระบุว่า การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ผู้อ่านรู้สึกหดหู่และสะเทือนอารมณ์ นอกจากนี้ ความรู้สึกดังกล่าว ยังสามารถส่งผลกระทบต่อร่างกายได้อีกด้วย

จะเห็นได้ว่า กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และนักวิชาการด้านภาษาไทย จำนวน 5 คน พยายามหลีกเลี่ยงการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรง เนื่องจากเห็นว่า ไม่เกิดประโยชน์และไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้และรับทราบสิ่งที่ไม่ดีงามแต่ประการใด

ในขณะที่ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ จำนวน 4 คนเกิดความรู้สึกหวาดกลัว หวาดระแวงและต้องคอย

ระแวงระวังภัยตลอดเวลา เนื่องจากเกรงว่า จะตกเป็นเหยื่อของการก่ออาชญากรรมเช่นในพาดหัวข่าว

ลำดับต่อมา กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ จำนวน 3 คน เกิดความรู้สึกที่ตื่นเต้น รำอารมณ์ หลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม พร้อมระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถสร้างความสนใจและทำให้ผู้อ่านติดตามอ่านเนื้อหาข่าวได้

สำหรับกลุ่มผู้มีอาชีพค้าขายและกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มละ 1 คน เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มักนำเสนอคล้ายคลึงกันทุกฉบับ นอกจากนี้ เกิดความรู้สึกเฉย ๆ กับพาดหัวข่าวอาชญากรรม พร้อมทั้งระบุว่า ผู้ที่เป็นเหยื่อจากการก่ออาชญากรรมเท่านั้นที่สามารถรับผลกระทบโดยตรงจากความรู้สึกหดหู่และสะท้อนอารมณ์ได้ต่าง ๆ ซึ่งมองว่า พาดหัวข่าวไม่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกหดหู่และสะท้อนอารมณ์ได้

2.2 ผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคม

สำหรับความคิดเห็นด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคม หมายถึง มุมมองของกลุ่มผู้อ่านหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้ง 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชนและแนวหน้า โดยได้ระบุถึงผลกระทบที่สามารถเกิดขึ้นได้กับผู้อ่านในสังคมหลังจากอ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งผู้ศึกษาสามารถสรุปมุมมองจากกลุ่มผู้อ่านเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคมได้เป็น 11 ลักษณะ ดังนี้

2.2.1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมเลียนแบบ

2.2.2 ผลกระทบด้านความซาชินกับการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง

2.2.3 ผลกระทบด้านการทำให้เกิดความเกลียดชังและทัศนคติในเชิงลบกับบุคคลที่

ตกเป็นข่าว

2.2.4 ผลกระทบทำให้บุคคลในสังคมไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2.2.5 ผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน คือ

2.2.6 ผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ

2.2.7 ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย

2.2.8 ผลกระทบด้านการสร้างและตอกย้ำความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง

2.2.9 ผลกระทบด้านการชี้แนะแนวทางในการกระทำความผิด

2.2.10 ผลกระทบด้านการทำให้ภาษาวิบัติ

2.2.11 ผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย

กลุ่มผู้อ่านได้นำเสนอมุมมองเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.2.1 ผลกระทบด้านพฤติกรรมเลียนแบบ

การพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบของผู้อ่านในสังคมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนหรือบุคคลที่มีวุฒิภาวะไม่สูงพอ ซึ่งสามารถเรียนรู้และแสดงออกทางพฤติกรรมต่าง ๆ ในคุณลักษณะเช่นเดียวกับการรายงานเหตุการณ์ในหน้าหนังสือพิมพ์ เมื่อมีการกระตุ้นและตอกย้ำพฤติกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูและสภาวะความกดดันต่าง ๆ ของแต่ละบุคคลด้วย

พบว่า กลุ่มผู้อ่านเกือบทั้งหมด ยกเว้นกลุ่มนักวิชาการภาษาไทยได้แสดงความคิดเห็นว่า ตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้อ่านสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้อ่านในสังคมได้ โดยกลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายทั้งหมดเห็นตรงกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมอาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กและเยาวชนที่อยู่ในภาวะกดดันและมีวุฒิภาวะไม่สูงพอ หากได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรงโดยไม่มีผู้ปกครองคอยชี้แนะ ควบคุมและดูแล ก็อาจจะตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาตามพาดหัวข่าวที่เกิดขึ้นได้

เด็กเขาหยิบมาอ่านได้เลย ถ้าอ่านอยู่คนเดียว เข้าใจอยู่คนเดียว ไม่ถามใครเก็บเอาพวกข่าวพวกนี้ไว้ บางทีเค้าก็จะเก็บกดได้นะ ข่าวพวกที่เด็กไปทำร้ายเพื่อน ยิ่งแพงเพื่อน บางทีเราคิดว่าเขาอาจทำอะไรที่เหมือน ๆ ในข่าวได้ โดนเพื่อนแฉวมมาก ๆ แกล้งมาก ๆ แล้วทนไม่ได้เอามัดแทงมันเลย เพราะเวลาอ่านไปเรื่อย ๆ สะสมไปเรื่อย ๆ ก็อาจจะทำเลียนแบบได้ ตัวอย่างพวกเด็กที่เล่นเกมสล็อต มันยังมีการทำตามเลย แล้วข่าวพวกนี้ มันเป็นเรื่องจริง มันจะต้องมีการเลียนแบบเกิดขึ้นบ้าง ถ้ายังรับข่าวอย่างนี้ตลอดเวลา มันก็จะรู้วิธีการทำ ทำยังไง มันก็จะทำสิ่งไม่ดีขึ้นได้ (อินอร ประทุม, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2552)

คมสันต์ แสงทอง (สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) ได้กล่าวถึงมุมมองที่นำเสนอว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวข่มขืน สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบของผู้อ่านและกระตุ้นให้เกิดเหตุการณ์ข่มขืนขึ้นได้ เนื่องจากการนำเสนอในลักษณะอนาจารหรือยั่วยุ

สามารถทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ทางเพศขึ้นได้ แม้ว่าจะไม่ได้เป็นการกระตุ้นอารมณ์ความรู้สึกได้โดยตรงเหมือนกับสื่ออินเทอร์เน็ต แต่การระบุวิธีการและช่องทางในการก่อเหตุไว้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมก็เป็นปัจจัยเสริมที่สามารถส่งผลให้อาชญากรก่อเหตุเพิ่มขึ้นได้สำเร็จ

คือ ผู้ชายเองเวลาอ่านข่าว ก็เกิดพฤติกรรมของผู้ชายขึ้นนะ บางครั้งมันก็อดใจไม่ได้ มันก็อาจจะยิ่งเหมือนยุยงส่งเสริม ยิ่งพวกที่พาดว่าทำยังไง อุดยั้งใจ คำว่าแต่งตัวโป๊ เข้าไปในชอยเบลีวนี่แหละ เลียนแบบมากเลย บางทีนิสัยผู้ชาย ผู้หญิงมันทำทางรังเกียจ มันก็เกิดเหตุได้นะ อ่านข่าวแล้วมันเหมือนซึม ๆ ไป (คมสันต์ แสงทอง, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับ การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการลักทรัพย์ กลวิธีในการโจรกรรมข้อมูลบัตรเครดิตต่าง ๆ ซึ่งสามารถกระตุ้นให้ผู้ที่กำลังประสบปัญหาทางการเงินหรือตกอยู่ในสภาวะความตึงเครียดและไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ หาทางออกโดยการลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ได้ (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552)

ด้าน คณิตา สุริยานินทร (สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552) มีความคิดเห็นในมุมที่แตกต่างว่า ผู้อ่านอาจจะไม่ได้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบด้านกลวิธีในการกระทำความผิด ทว่า จะเกิดการเลียนแบบในแง่การทำลายหลักฐาน เพื่อการหลบหนีการกระทำความผิด น่าจะเป็นสิ่งที่มีความเป็นไปได้มากกว่า

อย่างข่าว ฆ่าตัดไส้กล้องทีวี (เดลินิวส์, 1 มกราคม 2551) มันทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบเหมือนหมออะเมื่อก่อน หมออะแบบแยกหั่นศพ แยก คือทำลายหลักฐาน แต่พอมาเป็นแบบข่าวแบบนี้เกิดขึ้น ทำให้คนรู้ว่า พอแยกหรืออะไรแบบนี้ ก็หาตัววัตถุไม่ได้ ซากศพไม่ได้ ก็จำไม่ได้ มันก็ไม่มีพยานหลักฐาน ก็เป็นเหมือนเลียนแบบวิธีในการหลบหนีได้และถ้าเกิดสมมุติ ว่าคนที่เค้าทำจริง ๆ อะ แล้วเค้าเป็นคนเหมือนไตร่ตรองไว้ก่อนแล้วอะ ก็มีสติในการทำ พอเค้าทำไปก็ต้องคิดแล้วว่า จะเอาตรงนี้ไปไว้ตรงนี้ ตรงนั้น ยังไงก็ไม่มีทางจับได้ ไม่มีวัตถุ ไม่มีพยาน ไม่มีหลักฐานใด ๆ ทั้งสิ้น (คณิตา สุริยานินทร, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

ปรากฏการณ์ด้านพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อมวลชนของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นในสังคมและเห็นได้อย่างชัดเจนมากที่สุด สามารถแบ่งได้เป็น 3 กรณี (ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) คือ การฆ่าตัวตาย การยกพวกตีกันและการปาหิน กล่าวคือ หนังสือพิมพ์มักนำเสนอกลวิธีในการฆ่าตัวตาย เช่น การใช้คำว่า ดิ่ง โดด แสดงกลวิธีในการฆ่าตัว

ตายด้วยการกระโดดตึกมาเป็นจุดเด่นในการนำเสนอพาดหัวข่าว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกิดความท้อแท้และผิดหวัง เกิดพฤติกรรมเลียนแบบและตัดสินใจฆ่าตัวตายด้วยวิธีการดังกล่าวได้ในที่สุด

กรณีการก่อเหตุยกพวกตีกันของนักเรียนอาชีวะ หนังสือพิมพ์เป็นสาเหตุสำคัญที่ยุยงและส่งเสริมให้เกิดการยกพวกตีกันอย่างแพร่หลายในกลุ่มนักเรียนอาชีวะ เนื่องจากการให้ความสำคัญกับกรณีดังกล่าว โดยอธิบายได้ว่า วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการสร้างความเด่นดังให้กับกลุ่มหรือสถาบันของตน การยกพวกตีกันจึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถทำให้กลุ่มหรือสถาบันการศึกษาของตนได้รับความสนใจจากสังคม เช่นเดียวกับกรณีการก่อเหตุปาหิน ที่มักมีสาเหตุจากความเชื่อและค่านิยมที่ผิด ๆ ว่า การก่อเหตุดังกล่าวสามารถสร้างชื่อเสียงและความเด่นดังให้กับผู้ก่อเหตุได้ แม้ว่าจะเป็นการสร้างชื่อเสียงในด้านลบก็ตาม จึงกลายเป็นกระแสสังคมที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง

ในขณะที่ ศิริดา เกษรศรี (สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552) ได้อธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจนว่า กรณีการปาหิน เสมือนการพัฒนารูปแบบระดับความรุนแรงของการก่อเหตุให้เพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ ซึ่งในทางจิตเวชศาสตร์ สามารถอธิบายได้ว่า ผู้ที่ก่อเหตุดังกล่าวมีสภาวะในการตัดสินใจที่ผิดปกติ โดยทั่วไปสามารถกำหนดสภาวะการตัดสินใจที่ผิดปกติได้หลายระดับ เช่น ระดับ Abnormal Adjustment ก็คือ การตัดสินใจที่ผิดปกติ และสามารถพัฒนามาเป็นโรคเช่นกัน หรือที่เรียกว่า Adjustment Disorder ซึ่งก็จะขึ้นอยู่กับระดับความถี่และระยะเวลาในการตัดสินใจที่ผิดปกติ มาเป็นเกณฑ์ตัดสินว่าบุคคลนั้นเกิดการตัดสินใจที่ผิดปกติอยู่ในระดับใด กล่าวคือ บุคคลหนึ่งแสดงการตัดสินใจที่ผิดปกติโดยการก่อเหตุปาหินจำนวน 10 ครั้ง ต่อสัปดาห์ ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีความถี่มากโดยอยู่ในระดับที่ไม่เป็นปกติค่อนข้างสูง ซึ่งหากเกิดการก่อเหตุดังกล่าว เริ่มต้นมาจากความอยากลองหรือความคึกคะนอง เมื่อบุคคลนั้น ๆ ก่อเหตุแล้วเกิดความรู้สึกดี จะทำให้พัฒนาไปสู่การเป็นโรคตัดสินใจที่ผิดปกติได้เช่นกัน ซึ่งการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์มีส่วนกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็นและอยากลอง นำไปสู่การก่อเหตุอาชญากรรมได้ในที่สุด

อย่างไรก็ตาม การรายงานข่าวในหนังสือพิมพ์อาจจะไม่ใช่สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดผลกระทบด้านการเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อมวลชน แต่หนังสือพิมพ์เป็นช่องทางสำคัญในการเผยแพร่การกระทำผิดในรูปแบบต่าง ๆ ให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น เพราะหนังสือพิมพ์มีราคาถูก และสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้อ่านได้จำนวนมาก (รัชนาภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552)

สำหรับกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กล่าวว่า ผู้อ่านในสังคมอาจเกิดความเสี่ยงที่จะเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันได้ เนื่องจากสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อผู้อ่านในสังคมเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตาม ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านอื่น ๆ ของผู้อ่านแต่ละบุคคลด้วย “พื้คิดว่ามันเลียนแบบสื่อได้นะ แต่การที่คนจะก่ออาชญากรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง อยู่ที่บริบท อยู่ที่สิ่งแวดล้อม มันเหมือนคนเรามีอวัยวะ 32 มันเป็นเพียงแค่หนึ่งที่จะทำให้มันเชื่อมโยงไปกับอันอื่น แต่บังเอิญว่าอวัยวะส่วนนี้มันมีอิทธิพลมากกับทุกส่วนเท่านั้นเอง มันเลยทำให้เกิดความเสี่ยง” (ลัดดา ตั้งสุภาชัย, สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2552) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบของผู้อ่านไม่ได้เกิดขึ้นจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมเพียงอย่างเดียว ทั้งยัง ไม่สามารถเกิดขึ้นได้กับผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคม หากแต่ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอื่น ๆ ด้วย เพียงแต่การเปิดรับพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อได้

“เวลาที่มันเป็นข่าวมาก ๆ พาดหัวแรง ๆ มันคงมีบางส่วนที่จะไปกระตุ้นให้คนบางกลุ่มเลียนแบบได้ ส่วนหนึ่งเค้าอาจจะรับสื่อพวกนี้มาก แต่ก็คงไม่ทั้งหมด ทำಯที่สุดแล้วก็ต้องดูสถานการณ์แวดล้อม บริบทต่าง ๆ ด้วย” (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

พาดหัวข่าวอาชญากรรมเปรียบเสมือนการกระตุ้นสันดานดิบหรือสัญชาตญาณที่มนุษย์ทุกคนมีอยู่แล้ว 3 ประการ คือ เรื่องเพศ ความรุนแรงและความกลัวให้ปรากฏออกมาภายนอก ซึ่งมีการทำวิจัยและได้ผลที่ชัดเจนร้อยละเก้าสิบแล้วว่าการอ่าน การมองเห็นหรือรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับการฆาตกรรมและการฆ่าตัวตายซ้ำกันบ่อย ๆ สามารถทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบตามเหตุการณ์ที่เคยรับรู้มาได้ (วิมล ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552)

สอดคล้องกับ ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน (สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552) กล่าวว่า มุมมองของบรรณาธิการข่าวต้องการนำเสนอความรุนแรงต่าง ๆ ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมเพื่อให้ผู้อ่านได้ระแวดระวังภัย ในทางตรงกันข้ามก็กลับบ่มเพาะอาชญากรที่พร้อมจะกระทำความเลียนแบบได้อีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปได้จากตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้อ่านและจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ รวมถึงรายงานการวิจัย ระบุว่า การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่มีความรุนแรง สามารถส่งผลให้เกิดความรุนแรงในสังคมหรือที่เรียกว่า การลอกเลียนแบบได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลอกเลียนแบบกลวิธีการก่ออาชญากรรมของอาชญากรที่กระทำความผิดและถูกนำเสนอในข่าวหนังสือพิมพ์

ข่าวกับความรุนแรง ถ้านำเสนอแบบจริงจัง แล้วละเลยตีถ้วนอย่างที่ได้อ่านตัวอย่าง พาดหัวที่นำมาด้วยแล้ว มันจะนำไปสู่ความรุนแรงในสังคมได้นะหรือที่เราเรียกกันว่า Copycat หรือว่าการลอกเลียนแบบทั้งหลายเนี่ย มีหลายงานวิจัยบอกว่าเป็นไปได้ที่ ผู้อ่านหรือผู้รับสื่อจะกระทำการเลียนแบบจากสื่อที่ตนเสพย์ ซึ่งไม่ได้เป็นแค่ความรุนแรงที่ดีกัน ซ้ำกัน พันกัน แต่ในรูปแบบของการก่ออาชญากรรม มีเหมือนกันที่เรา ไปศึกษาเรื่องของการสืบคดีที่ดัง ๆ แล้วไปศึกษาย้อนหลังดูว่าเขามีวิธีการก่อนที่จะลงมือก่ออาชญากรรมอย่างไรบ้าง เช่น พวกกลโกงต่าง ๆ ว่ามีกรรมวิธียังไง แล้วก็ไป สัมภาษณ์กลุ่มของเด็กที่มีการกระทำผิดอะไรทั้งหลาย ถามว่ารู้วิธีการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ มาได้ยังไง เช่น ไปย่องเบา ขโมยข้าวของทั้งหลาย เค็บอกเลย ว่า เห็นจากสื่อ เห็นจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้นมันก็โยงซึ่งกันและกัน แต่นักข่าวก็จะบอกว่าที่นำเสนอตรงนี้เพื่อจะให้คนที่ เป็นเจ้าของทรัพย์สินป้องกันตัวเอง แต่ขณะเดียวกันในมุมกลับคนที่ เป็นอาชญากรหรือสื่อกำลังจะเพาะอาชญากรที่ นั่งดู นั่งอ่าน ให้กระทำตามในข่าว นั้น (ทวิศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านทั้ง 4 กลุ่ม จำนวน 12 คน เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่นำเสนอเหตุการณ์ความรุนแรงต่าง ๆ สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบของผู้อ่านในสังคมได้ ซึ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักศึกษาคนหนึ่งได้กล่าวถึง พฤติกรรมเลียนแบบด้านการทำลายหลักฐาน โดยมีกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์เสนอมุมมองที่มุ่งเน้นไปยังพฤติกรรมเลียนแบบด้านกลวิธีการก่ออาชญากรรม ในขณะที่กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบในด้านดังกล่าวแต่อย่างใด

2.2.2 ผลกระทบด้านความซาซึนกับการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง

การติดตามอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง จะทำให้ผู้อ่านเกิดความเคยชินกับความรุนแรงที่รับรู้ได้จากสื่อมวลชนทุกประเภทและเป็นระยะเวลายาวนาน จึงส่งผลให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและรุนแรงออกมาโดยไม่รู้ตัวได้

กลุ่มผู้อ่านจำนวนครึ่งหนึ่ง ได้แสดงความคิดเห็นว่า ตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้อ่านสามารถส่งผลกระทบต่อความซาซึนกับการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรงของผู้อ่านในสังคมได้ ในขณะที่กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย ไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบในด้านนี้แต่อย่างใด

โดยกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์กล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถเพิ่มความก้าวร้าวและรุนแรงได้ ดังจะเห็นได้จากกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งสามารถเห็นพฤติกรรมได้ชัดเจนที่สุด คือ การรับรู้พาดหัวข่าวที่รุนแรงอย่างสม่ำเสมอ นั้น ทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความเคยชินกับความรุนแรงเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรุนแรงจากพาดหัวข่าว กลุ่มเด็กและเยาวชนจะสามารถซึมซับและซาซึนกับความรุนแรงดังกล่าว มากกว่าความรุนแรงที่มาควบคู่กับความบันเทิง เช่น การ์ตูน ซึ่งจะสามารถลดทอนความรุนแรงลงไปได้ (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

นอกจากนี้ ความชินชาต่าง ๆ ก็สามารถส่งผลให้ผู้อ่านทั่วไปก่อเหตุรุนแรงหรือกระทำความผิดโดยไม่รู้ตัว ยกตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนเมื่อ พ.ศ. 2540 ได้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้น หนังสือพิมพ์นำเสนอแต่ข่าวการฆ่าตัวตายในหน้าหนึ่งเกี่ยวกับบุคคลที่ประสบปัญหาด้านการเงินและความล้มเหลวจากการดำเนินธุรกิจ จนทำให้ผู้อ่านในสังคมเกิดความรู้สึกชินชากับปรากฏการณ์ดังกล่าว ดังนั้น เมื่อผู้อ่านในสังคมเกิดปัญหาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว จึงปฏิบัติตามแนวทางที่ปรากฏเป็นข่าว เนื่องจากไม่สามารถหาทางออกหรือวิเคราะห์แนวทางปฏิบัติอื่น ๆ นอกเหนือจากประเด็นที่สื่อหนังสือพิมพ์นำเสนอไว้ ส่งผลให้ในเวลานั้นมีสถิติการฆ่าตัวตายที่สูงขึ้นเป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับในปัจจุบันที่หนังสือพิมพ์มักให้ความสำคัญกับประเด็นการล่าสอนทางเพศและการขายบริการทางเพศของวัยรุ่น จนทำให้เกิดความชินชากับพฤติกรรมดังกล่าวและไม่รู้สึกผิดต่อการกระทำเรื่องดังกล่าว จนกลายเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับวัยรุ่น จึงสามารถเกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นในสังคมอีกเป็นจำนวนมาก (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552)

ในขณะที่ ระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช (สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ล้วนแล้วแต่มีสาเหตุมาจากการเปิดรับความรุนแรงในทุกรูปแบบ ซึ่งความชินชาสวนหนึ่งมาจากการได้พบเห็นและตอกย้ำความรุนแรงโดยสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่องในระยะเวลายาวนาน นั่นเอง ส่งผลให้ผู้อ่านในสังคมก่อเหตุรุนแรงโดยไม่รู้สึกว่าเหตุการณ์ที่ตนได้กระทำนั้นมีความรุนแรงมากนักน้อยเพียงใด ทั้งยังไม่ได้ตระหนักถึงความผิดที่ตนได้ก่อขึ้นจากการกระทำความรุนแรงดังกล่าวแต่อย่างใด

ภาวะจิตใจของมนุษย์ที่เห็นความก้าวร้าว ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ เรียกได้ว่า ชินชาจนเป็นปกติ แล้วสิ่งที่เราพูดกันเสมอว่า การกระทำรุนแรงต่าง ๆ ในสังคม มันมาจากสื่อที่เราเห็นด้วยสายตาสูงถึง 87 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งแค่นี้ได้มีงานวิจัยออกมาแล้ว หนังสือพิมพ์ก็เป็นอีกสื่อหนึ่งที่เสนอแต่ความรุนแรง เรื่องเช็กส์ คนอ่านก็ชินชา จะทำ

รุนแรงบ้างก็ไม่มีปัญหาอะไร เพราะเขาชินชาใจคะ (ระเปียบรัตน์ พงษ์พานิช, สัมภาษณ์, 9 กันยายน 2552)

ส่งผลให้ผู้อ่านส่วนใหญ่ในสังคมเกิดความเคยชินและเห็นว่า ลักษณะการแสดงอาการก้าวร้าวและรุนแรงต่าง ๆ เป็นเรื่องปกติทั่วไปที่ผู้คนในสังคมปฏิบัติต่อกัน ในที่สุด เมื่อผู้อ่านเกิดปัญหาหรืออยู่ในสภาวะที่รู้สึกกดดัน ก็สามารถนำไปสู่การก่อเหตุรุนแรงด้วยกลวิธีเช่นเดียวกับในข่าวที่ถูกนำเสนอ ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่พาดหัวข่าวอาชญากรรมมักสรุปสาเหตุและแก้ปัญหาด้วยวิธีการก่ออาชญากรรมของผู้ที่ตกเป็นข่าว เป็นต้น “มันเป็นพฤติกรรมแบบว่าคนอ่านปุ๊บ เกิดวันดีคืนดี โมโหใครขึ้นมา จิตเราก็กดดันอยู่แล้ว มีปัญหารอบด้านอะไรอย่างเนี่ย พวกนี้มันก็เหมือนการเคยชิน ความคุ้นเคยกับพวกอะไรรุนแรง ๆ ไปเรื่อย ๆ ไปเรื่อย ๆ อย่างเนี่ย เราจะทำอะไร เมื่อไหร่ก็ได้ บางทีคนเรามันไม่มีสติตลอดเวลา คือเหมือนจิตได้ลำนึกเราสั่งให้ทำ คือเราไม่มีสติในการคิด มันทำด้วยความเคยชิน เหมือนพาดหัวพวกนี้เราซึมซับมันจนชิน คือมันสื่อได้ว่า มีปัญหาแบบนี้ ต้องแก้ปัญหาแบบนี้” (รัชนาภรณ์ ทองน้อย, สัมภาษณ์, 12 กันยายน 2552)

ในขณะที่ ผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายเพียงคนเดียว (เยาวลักษณ์ ศักติอภินุญจน์, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2552) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า บุคคลที่อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมแล้วเกิดความรู้สึกชินชา อาจจะเป็นบุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการก่อเหตุกระทำความผิดขึ้นได้ โดยเห็นว่า ผู้อ่านส่วนใหญ่มักเกิดความรู้สึกหดหู่และหวาดกลัวจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ ซึ่งไม่สามารถเกิดความซาซึ้งและเห็นว่ารูปร่างแบบการก่ออาชญากรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นเป็นปกติในสังคมได้

“มันไม่น่าจะชินชานะ แต่ไอพวกที่เลวอยู่แล้ว มันจะรู้สึกชินชา ไม่เป็นไรหรอก เป็นเรื่องธรรมดา แต่อย่างเราไม่รู้สึกว่ามันชินชา” (เยาวลักษณ์ ศักติอภินุญจน์, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2552)

จะเห็นได้ว่า กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์และกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ จำนวน 7 คน เห็นว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อความซาซึ้งกับการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง จนนำไปสู่การก่อเหตุรุนแรงได้ในที่สุดนั้นมีสาเหตุมาจากการเพิ่มความรุนแรงของเหตุการณ์ด้วยการนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน ตลอดจนความถี่ด้านพฤติกรรมที่เปิดรับความรุนแรงของผู้อ่านนั่นเอง

2.2.3 ผลกระทบด้านการทำให้เกิดความเกลียดชังและทัศนคติในเชิงลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ใช้ถ้อยคำด่าทอ ประนามและพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว สามารถมีอิทธิพลต่อผู้อ่านให้เห็นด้วยและคล้อยตามกับการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ได้ อันจะทำให้เกิดความเกลียดชังและมีทัศนคติเชิงลบต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าว

พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ ได้แสดงความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ใช้ถ้อยคำด่าทอ ประนามและพิพากษามบุคคลที่ตกเป็นข่าว สามารถส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลดังกล่าวได้ ซึ่งเกิดจากการอารมณ์คล้อยตามที่หนังสือพิมพ์ได้แสดงความคิดเห็นไว้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยกลุ่มผู้อ่านที่มีอาชีพค้าขายเพียงคนเดียวกล่าวยอมรับว่า มักเกิดความรู้สึกเกลียดชังบุคคลที่ตกเป็นข่าวในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์อยู่บ่อยครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีข่าวข่มขืน ซึ่งทำให้เกิดทัศนคติด้านลบต่อกลุ่มบุคคลทั้งหมดที่มีอาชีพเดียวกันกับผู้ที่ถูกกระทำความผิด ซึ่งได้มีการระบุคุณลักษณะสำคัญของผู้ต้องหาไว้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในความเป็นจริงแล้ว กลุ่มคนดังกล่าวจึงได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวด้วยเช่นกัน ทั้งที่ไม่ได้กระทำความผิดแต่อย่างใด

“หนังสือพิมพ์ด่า ๆ เพื่อให้เราเห็นด้วยกับเขาให้เราเห็นตามไปกับเค้าว่าโจรมันชั่ว โจรมันเลว เขียนด่าแรง ๆ บางครั้งเราก็เป็นไปกับเขา เราก็จะไม่ชอบจะเกลียดอย่างพวกแท็กซี่ เวลาไปข่มขืนใครอย่างนั้น” (เยาวลักษณ์ ศักดิอภิภูนนท์, สัมภาษณ์, 14 กันยายน 2552)

เช่นเดียวกับ กลุ่มนักศึกษาที่มองว่า การที่หนังสือพิมพ์นำคุณลักษณะด้านอาชีพของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาสร้างความน่าสนใจในพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น สามารถสร้างความเสียหายต่อผู้ที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ ซึ่งถือว่าการกระทำที่ไม่ถูกต้องและไม่ยุติธรรมสำหรับกลุ่มบุคคลดังกล่าวที่ไม่ได้กระทำความผิด นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้อ่านส่วนใหญ่ในสังคมเกิดทัศนคติในด้านลบกับอาชีพนั้น ๆ ด้วย เนื่องจากผู้อ่านมักจะเชื่อและคล้อยตามพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ด่าทอผู้กระทำความผิด ทั้ง ๆ ที่ศาลยังไม่มีมติตัดสินหรือพิพากษาคดี “ผมว่าที่ไปด่าเค้า ไปเอาพวกอาชีพเค้าขึ้นมา มันข่มขืนกันไม่ถึง 1 เปอร์เซ็นต์อะพี่ มองภาพรวมแล้วไม่ดีไปหมด ด่าซะใหญ่เลย บางทีไม่ยุติธรรมกับเค้า ใครอ่านก็ด่าว่าเค้าไปตามข่าวหมดแหละ” (พัฒนบุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552) สอดคล้องกับกรณีการนำจุดเด่นของสถาบันและองค์กรที่มีชื่อเสียงมาเป็นจุดเด่นในการสร้างความน่าสนใจ ก็สามารถส่งผลให้ภาพลักษณ์ของสถาบันต่าง ๆ เหล่านั้นเสื่อมเสียไปได้

“อย่างข่าว อจ.มธ. (มติชน, 24 เมษายน 2551) สถาบันเสียหายนเลย ภาพลักษณ์ที่คนอื่นมองเข้ามามหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง มหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่สุด เป็นมหาวิทยาลัยที่ทุกคนอยากเข้า มันทำให้แบบ ใครอ่าน พ่อแม่ พี่น้องที่อ่าน เดียวนี้ที่ มธ. ทำไม่เปลี่ยนไป ภาพลักษณ์ก็จะถูกลบไปเลย” (คณิดา สุริยาธานินทร์, สัมภาษณ์, 1 กรกฎาคม 2552)

อย่างไรก็ตาม ผลกระทบดังกล่าวสามารถเกิดขึ้นได้ในช่วงระยะเวลาหนึ่งที่มีการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมเท่านั้น ในทางกลับกัน อาจเป็นข้อดีที่ทำให้เกิดการตรวจสอบกลุ่มอาชีพที่มีสถิติการก่ออาชญากรรมสูงจากผู้อ่านในสังคม ซึ่งสามารถส่งผลให้ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าวมีการตรวจสอบตนเอง รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับอาชีพของตนมากขึ้นอีกด้วย

จะเห็นได้ว่าช่วงหนึ่ง โซเฟอรด์คู่ที่ข่มขืนผู้หญิง ผู้หญิงก็จะรู้สึกหวาดกลัวเวลาขึ้นรถตู้ แต่ถามว่ามันเป็นความจริงมั๊ย โซเฟอรด์คู่ที่เป็นคนไม่ดีก็รวมกลุ่มอยู่ในอาชีพเดียวกันด้วย แต่มันก็อาจจะอยู่ในความรู้สึกของคนอ่านข่าวแค่ช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้นที่ทำให้ภาพลักษณ์ของเขาแย่ไป แต่ถ้าสื่อถามว่าเป็นเรื่องที่ดีหรือไม่ที่น่าเสนอข่าว เพราะได้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบก็ทำให้กลุ่มโซเฟอรด์ที่เหลือก็ต้องทำตัวดีขึ้น ก็นับว่าโอเคถูกต้องแล้ว (ทวิศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

ด้านระเบียบรัตน์ พงษ์พานิช และ วิลาสินี พยานครทรัพย์ มีทัศนคติสอดคล้องกันว่า การให้ความสำคัญและนำจุดเด่นหรืออัตลักษณ์ของทั้งเหยื่อและผู้ต้องหา มาเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ ส่งผลให้ผู้อ่านอาจจะเกิดความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ โดยที่ วิลาสินี พยานครทรัพย์ ได้ยกตัวอย่างถึงการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เหยื่อมักถูกตั้งคำถามและยัดเยียดความผิดทั้งหมดไปยังเหยื่อที่ถูกกระทำ ซึ่งผู้อ่านอาจจะมองเหยื่อในด้านลบได้

ข่าว สังเวรักษ์ม หนูมยิงเจ้าสาวตายสยอง (แนวหน้า, 17 พฤษภาคม 2551) นี่เห็นได้ชัดเจน มันสะท้อนให้เห็นว่าเขาเจ็บปวดไ้ เพราะฉะนั้นเลยต้องยิงเจ้าสาวตายสยอง ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นก็คือ ทำยที่สุดแล้วผู้อ่านก็อาจจะไปตั้งคำถามกับคนที่ตกเป็นเหยื่อ บางทีเวลาถูกพาดหัวข่าวอย่างนี้ก็กลายเป็นว่า เหยื่อเป็นคนที่กระทำความผิดก่อนจึงสมควรที่จะตายสยอง คือมันเป็นเหตุผลที่หนังสือพิมพ์สร้างขึ้นมาอย่างนี้ต้องระวัง ถ้าเราอ่านแค่พาดหัว ไม่รู้เนื้อหาอะไร นี่คือมองเค้าในแง่ลบในลักษณะตั้งคำถามแล้ว (วิลาสินี พยานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

นอกจากนี้ การดึงจุดเด่นและเน้นอัตลักษณ์ผู้ต้องหาที่กระทำความผิดในเหตุการณ์นั้น ก็เป็นสิ่งที่ผู้อ่านในสังคมสามารถเกิดทัศนคติด้านลบด้วยการสร้างภาพลักษณ์ด้านลบในลักษณะเหมารวมได้เช่นกัน ซึ่งเป็นผลมาจากการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์

ที่ชัดเจนที่สุดคือ ข่าว เขมรโหดฆ่าเศรษฐี (ไทยรัฐ, 3 สิงหาคม 2551) คนอ่านจะมีทัศนคติในแง่ลบแน่นอนเลย บางทีมันเป็นการไปสร้างภาพลักษณ์ในทางลบให้กับเขาซะ ไม่ใช่ที่เราจะรู้สึกไม่ดีนะ แต่ในมุมหนึ่งมันทำให้สังคมรู้สึกมีทัศนคติในแง่ลบกับคนกลุ่มนั้นจริง ๆ เราคิดว่าสื่อมีอิทธิพลในแง่ที่สูงมากนะ (วิลาสินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

พาดหัวข่าวสามารถสร้างความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ ดังจะเห็นได้ชัดเจนที่สุดจากกรณีการทำแผนประกอบการรับสารภาพของผู้ที่กระทำความผิด โดยเฉพาะคดีข่มขืน จะมีผู้คนจำนวนมากแสดงอาการที่ก้าวร้าวรุนแรง ซึ่งสามารถสะท้อนได้ว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีผลต่ออารมณ์ร่วมของผู้อ่านมากเพียงใด ทั้งยังส่งผลให้เกิดความแตกแยกของคนในสังคมอีกด้วย (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) ทั้งนี้ ตามหลักความเป็นจริงแล้วหนังสือพิมพ์และผู้อ่านไม่มีหน้าที่ที่จะตัดสินบุคคลที่ตกเป็นข่าวไม่ว่าบุคคลนั้นจะกระทำความผิดหรือตกเป็นเหยื่อของการถูกกระทำก็ตาม แต่ทว่าการสร้างทัศนคติในด้านลบให้กับบุคคลนั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะยั่วยุหรือทำลายในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ สามารถเพิ่มความรุนแรงให้เหตุการณ์นั้นเกิดความขัดแย้งและแตกแยกมากขึ้นได้

เราว่าหนังสือพิมพ์ไปสร้างภาพลักษณ์ให้เขาเป็นแบบนั้น ผู้อ่านก็ดึงเอาวิธีคิดในพาดหัวข่าวมาใส่ในวิธีคิดของตัวเอง ซึ่งไม่ว่าเขาจะกระทำผิดหรือตกเป็นเหยื่อของการถูกกระทำ ซึ่งหนังสือพิมพ์ ผู้อ่านก็ไม่ได้มีหน้าที่ที่จะไปตัดสินเขาและที่สำคัญที่สุด คือ เราไม่ได้รับรู้ว่าเหตุการณ์ที่แท้จริงเป็นอย่างไร แต่บางทีการให้ภาพประทับลงไปแล้วมันเรียกภาพลักษณ์ของคนในสังคมกลับคืนมาไม่ได้นะ มันยากมาก เช่น ข่าว อุเทนรับน้อง นศ.ตาย (ไทยรัฐ, 15 กรกฎาคม 2551) เราารู้สึกลบกับอุเทนถวาย ข่าวเหล่านี้ออกมาบ่อยมาก อุเทน อุเทน บางทีเด็กที่ศึกษาในสถาบันก็หาเรื่องไปสร้างความขัดแย้งระหว่างอุเทนกับปทุมวัน สร้างให้มันเป็นตำนานขึ้นมา เวลาที่หนังสือพิมพ์พาดหัวเกี่ยวกับสถาบัน มันคือ สิ่งที่น่าเศร้า เพราะนักศึกษาทั้งหมดก็ต้องมีความรัก

สถาบันตัวเอง พอพาดหัวข่าวแบบนี้มันเหมือนเป็นการท้าทายกันระหว่างสองสถาบัน (วิลาลินี พนานครทรัพย์, สัมภาษณ์, 17 กันยายน 2552)

สอดคล้องกับ สุวีเนตร จรัสจรวงเกียรติ (สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552) ที่ได้วิเคราะห์ถึงผลกระทบด้านการสร้างความแตกแยกให้คนในสังคมว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมักใช้คำที่มีลักษณะการแบ่งเขาแบ่งเราไปเชื่อมโยงกับกริยาที่มีความรุนแรง ส่งผลให้ผู้อ่านถูกครอบงำและเกิดปัญหาสังคมตามมาจากการที่พาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้งสร้างและตอกย้ำความแปลกแยกให้กับสังคมด้วยการใช้คำที่มีลักษณะดังกล่าว ซึ่งสามารถกลายเป็นทัศนคติของผู้อ่านทั้งสังคมได้ในที่สุด

เห็นได้ชัดที่สุด ก็คือ คำว่า เขมรโหด คล้าย ๆ กันโจรได้เลย กลายเป็นว่า ทุกคนที่พาดหัวข่าว ทุกคนอ่านพาดหัวข่าวจะมองว่า เขมรเป็นศัตรูของเรา การพาดหัวที่สร้างความแตกแยก เราว่าสำคัญนะ เขมรโหด เขมรมาอยู่กับคำว่า โหด มาอยู่กับคำที่สื่อความหมายในแง่ลบ มันก็เหมือนกับแท็กซีเหิน ทุกคนก็จะมองว่าแท็กซีเหินไปเสียหมด น่ากลัวไปเสียหมด ถามว่าคนที่โพกหัวอาศัยอยู่ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เขาเป็นโจรได้กันหมดหรือไม่ ก็ไม่ แท็กซีทุกคนโหดร้ายอย่างในข่าวทุกคนหรือไม่ ก็ไม่ การพาดหัวข่าวแบบนี้เป็นการตอกย้ำการแบ่งพวกเขาพวกเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งตอกย้ำทุกวัน ๆ ก็จะกลายเป็นทัศนคติของคนอ่านทั้งสังคม (สุวีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, สัมภาษณ์, 27 ตุลาคม 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม จำนวน 10 คน เห็นว่าผลกระทบด้านการทำให้เกิดความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว มาจากสาเหตุที่หนังสือพิมพ์ใช้ถ้อยคำด่าทอและประนาม ทั้งยังนำจุดเด่นด้านลักษณะที่สำคัญ เช่น เชื้อชาติ สถาบัน องค์กรและอาชีพของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมานำเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน

อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยและกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์มีทัศนะที่ตรงกันว่า หนังสือพิมพ์ไม่ควรประนามและด่าทอผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าว เนื่องจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อความเชื่อและทัศนคติของผู้อ่านในสังคมได้ ตลอดจนสามารถสร้างความแตกแยกให้กับผู้อ่านในสังคมได้เช่นกัน ขณะที่กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์เห็นว่า การนำลักษณะด้านอาชีพของผู้ที่ตกเป็นข่าวมาพาดหัวข่าวนั้นนั้น ส่งผลในเชิงบวก โดยการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการอาชีพนั้น ๆ ตรวจสอบตนเองและเร่งสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับอาชีพของตนได้

2.2.4 ผลกระทบทำให้บุคคลในสังคมไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในประเด็นความรุนแรงและเสนอภาพของความเลวร้ายเพียงด้านเดียวต่อสังคม ส่งผลให้ผู้อ่านมองโลกในแง่ร้ายเกินกว่าความเป็นจริง ทั้งยังเป็นการกระตุ้นและปลุกฝังความหวาดกลัว จนทำให้เกิดความไม่ไว้วางใจผู้อื่น

พบว่า กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์เพียงคนเดียวได้อธิบายว่า ในเชิงจิตวิทยา พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถมีผลกระทบทำให้ผู้อ่านในสังคมไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันได้ ทั้งยังทำให้สังคมไม่กล้าช่วยเหลือกัน เนื่องจากไม่มีความมั่นใจว่าจะพบเจอกับเหตุการณ์ร้าย ๆ เหมือนกับในข่าวหรือไม่ ซึ่งส่งผลให้คนสังคมไทยไม่ใส่ใจและไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เช่น การนำเสนอพาดหัวข่าวเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งถือว่าเป็นการกระทำความดีและต้องได้รับผลดีตอบแทน แต่เหตุการณ์ดังกล่าวจะไม่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ในทางกลับกัน หากได้รับผลในเชิงลบหรือในทางเลวร้าย มักจะถูกนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ส่งผลให้ผู้อ่านในสังคมเกิดความไม่มั่นใจ ส่งผลให้คนในสังคมเกรงกลัวการกระทำความดีได้ในที่สุด “ถ้าพี่คิดจะช่วยเหลือใคร ก็ไม่มั่นใจแล้วว่าคนที่เราช่วยจะเป็นคนดีหรือไม่ จะเป็นคนร้ายหรือเปล่า อย่างสมัยก่อนที่มันจะมีว่าเอายาบ้าซุกกระเป๋ากัน เวลาขึ้นรถเมล์สังเกตได้เลยว่าคนก็จะไม่ช่วยหิ้วกระเป๋ากัน จะไม่มีใครกล้าช่วยเหลือ เพราะก็กลัวว่าตัวเองจะเป็นความผิดของชั้น ซึ่งเหมือนกับหวาดระแวงซึ่งกันและกัน” (ศิริดา เกษรศรี, สัมภาษณ์, 15 กันยายน 2552)

กล่าวโดยสรุป หนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นและปลุกฝังความหวาดกลัว ความวิตกกังวลใจและความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อการปลุกฝังอารมณ์และความรู้สึกของผู้อ่านในสังคมได้

2.2.5 ผลกระทบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน

คือ การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมมักจะละเมิดสิทธิส่วนตัวและละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลที่ตกเป็นข่าว ซึ่งสร้างความเสื่อมเสียชื่อเสียงมาสู่บุคคลที่ตกเป็นข่าวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ๆ ทั้งเจตนาและไม่เจตนา

ผลการศึกษา พบว่า มีเพียงกลุ่มนักศึกษาในกลุ่มเดียวเท่านั้นที่มองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่จะมีผลกระทบด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวตลอดจนญาติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ๆ ซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรงจากสื่อหนังสือพิมพ์

“มันละเมิดเหมือนสิทธิมนุษยชนนะ อ่านแล้วรู้สึกว่ายาวช้า ยัดจิ้มหนังสือพิมพ์แยะมาก สงสารผู้หญิงคนนี้นะ เหมือนโดนสื่อทำร้าย ผลกระทบที่เห็น ๆ เลยก็คือข่าวนี้

ทั้งตัวเอง ทั้งญาติเขากระทบกันหมดเลย พาดหัวนี้ของไทยรัฐหรือเปล่าครับพี่” (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552)

กลุ่มนักศึกษา จำนวน 2 คน ได้กล่าวว่า การนำเสนอพาดหัวข่าวในคุณลักษณะนี้ อย่างตั้งใจหรือไม่ตั้งใจของบุคลากรในองค์กรหนังสือพิมพ์ ย่อมก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ตกเป็นข่าว อันเชื่อมโยงไปสู่การละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยมุ่งไปที่ผลกระทบต่อบุคคลที่ตกเป็นข่าวอย่างมาก อันถือเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง สมควรที่จะมีการเรียกร้องสิทธิของผู้ตกเป็นข่าวได้จากสังคม

2.2.6 ผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างต่อเนื่องสามารถปลุกฝังบุคลิกภาพและพฤติกรรมทั้งในเชิงบวกและเชิงลบแก่ผู้อ่านได้

พบว่า กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ เป็นผู้อ่านเพียงกลุ่มเดียวที่ได้กล่าวถึง ผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลิกภาพจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชน ซึ่งผู้อ่านหรือผู้รับสารแต่ละคนไม่สามารถรับรู้ได้ว่า บุคลิกภาพแบบใดที่จะฝังอยู่ในหน่วยความจำหรือจิตใต้สำนึกของตนแล้วจะกลายมาเป็นบุคลิกภาพเชิงลบของตนเองในอนาคตได้

เราก็ไม่รู้ คือมันเป็นอะไรที่มันจะฝังอยู่ในหน่วยความจำ จิตใต้สำนึกหรืออะไรก็แล้วแต่ ซึ่งเราไม่รู้เลยว่าความรุนแรงที่เราเคยได้รับจากสื่อ มันจะสะท้อนออกมาจากตัวเด็กที่เสพยสื่อในรูปแบบไหน แล้วก็กลืนกินออกมาเป็นบุคลิกภาพของตัวเอง ในทางเชิงลบ ซึ่งมันอันตรายตรงที่ว่าบุคลิกภาพเหล่านี้อาจจะซ่อน ๆ อยู่ในสังคมซึ่งเราไม่รู้ว่าจะไปตกอยู่ที่ใคร ดังนั้นสื่อหนังสือพิมพ์ก็เลยต้องมีความระมัดระวังในการนำเสนอ (ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน, สัมภาษณ์, 9 ตุลาคม 2552)

กล่าวโดยสรุป ผู้อ่านสามารถเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพหรือซึมซับพฤติกรรมความรุนแรงต่าง ๆ จากพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ โดยไม่สามารถทราบได้ว่าบุคลิกภาพในเชิงลบนั้นจะแสดงออกมาในรูปแบบใดและเกิดขึ้นกับใคร ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงควรระมัดระวังการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบด้านดังกล่าวกับผู้อ่านในสังคม

2.2.7 ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เลวร้ายในสังคมไทย สามารถส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยได้

พบว่า กลุ่มนักศึกษาเพียงคนเดียวที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเชิงลบ กรณีการนำเสนอความรุนแรงของพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งส่งผลให้ประชาคมโลกมองว่า ประเทศไทยไม่มีความปลอดภัย เนื่องจากในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมักนำเสนอแต่แง่มุมที่เลวร้ายของสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นการก่ออาชญากรรมประเภทฆาตกรรม ช่มชู้และชิงทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งล้วนมีผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยได้ทั้งสิ้น

“ผมว่าภาพลักษณ์ของไทยมันหมดไปเลย ประเทศไม่น่าอยู่ ใครจะมาเที่ยว มีแต่ฆ่ากัน ช่มชู้กัน ผมว่าอันนี้กระทบแบบเสียหายมากเลย สร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีเลย คิดเสนอแต่เรื่องร้าย ๆ ในหน้าหนึ่งผมว่ามันไม่ดีเลย” (พัฒน์ บุญนิธิพัฒน์, สัมภาษณ์, 31 ตุลาคม 2552)

จะเห็นได้ว่า ผู้อ่านที่เป็นนักศึกษาเพียงคนเดียวได้กล่าวถึงผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยจากการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยเห็นว่า ไม่ควรนำเสนอความรุนแรงต่าง ๆ ในหน้าหนึ่ง ซึ่งอาจสร้างความเสียหายด้านการท่องเที่ยวของประเทศได้อีกประการหนึ่งด้วย

2.2.8 ผลกระทบด้านการสร้างและตอกย้ำความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมจะเป็นสร้างและตอกย้ำความเชื่อและค่านิยมที่ไม่ถูกต้องแก่ผู้อ่านในสังคม

พบว่า วัลลภ ปิยะมโนธรรม (สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552) เป็นผู้อ่านเพียงคนเดียวที่ได้แสดงทัศนะที่น่าสนใจถึงผลกระทบด้านการสร้างและตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ ให้แก่ผู้อ่านในสังคมว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาล้วนใหญ่จะนำเสนอในด้านลบเท่านั้น ในทางกลับกัน หากใช้วลีที่มีการนำหลักจิตวิทยาที่ดีมาใช้ในการพาดหัวข่าวจะสามารถลดระดับความเชื่อผิด ๆ ในสังคมลงได้

ถ้าผิดหวังกับความรักต้องเป็นแบบนี้ ถ้าผู้ชายต้องเป็นแบบนี้ ก็เลยถูกฝังใจเรียกว่าเป็นการสะกดจิต สร้างความเชื่อ หรือว่าถ้าเกิดผิดหวังเรื่องความรักต้องฆ่า คนเมื่อไม่มีความหวังก็ต้องฆ่าตัวตาย พาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่มีด้านบวกเลย มีแต่ด้านลบ ซึ่งจริง ๆ แล้ว การพาดหัวข่าวนั้นอยู่ที่การใช้วลีที่มีการนำหลักจิตวิทยาที่ดีมาพาดหัวข่าวหรือไม่ คนอ่านก็สามารถมีกำลังใจขึ้นมาได้ แต่ส่วนใหญ่คือ จะเรียกร้องว่าคนจะสนใจก็ต่อเมื่อต้องเป็นเรื่องความรุนแรง เลวร้าย ยิ่งตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ กันไปใหญ่ (วัลลภ ปิยะมโนธรรม, สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552)

กล่าวโดยสรุป กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ จำนวน 1 คน ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านการสร้างและตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ โดยเฉพาะการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาในด้านลบให้กับผู้อ่านในสังคม ซึ่งหนังสือพิมพ์ควรพาดหัวข่าวอาชญากรรมในด้านบวก เพื่อลดระดับความเชื่อผิด ๆ ของสังคมลงได้

2.2.9 ผลกระทบด้านการชี้นำแนวทางในการกระทำคามผิด

การนำเสนอข่าวอาชญากรรมที่ให้รายละเอียดด้านกลวิธีในการกระทำคามผิด สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจ อยากรู้ อยากเห็นและกระทำคามผิดในทางเดียวกันที่นำเสนอไว้ในหนังสือพิมพ์

พบว่า กลุ่มนักศึกษาและกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ได้กล่าวถึง ผลกระทบด้านการชี้นำแนวทางและช่องทางในการกระทำคามผิดให้กับผู้อ่านในสังคม เสมือนการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความสนใจและอยากลองกระทำคามผิดผ่านช่องทางในรูปแบบเดียวกับที่หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอ

“ข่าวล่อลวงเด็กในไฮไฟว์ (เดลินิวส์, 1 กรกฎาคม 2551) ที่นำมาเป็นตัวอย่าง พี่มีความรู้สึกว่ามันก็ไม่ต้องนำเสนอให้ละเอียดถึงขนาดที่ว่าล่อลวงมาจากที่ไหน ซึ่งไอ้เด็กบางคนมันไม่รู้จักไฮไฟว์มันก็จะมารู้จักตอนนี่ เพราะเด็กมันก็จะอยากลอง อยากเปิดดู”

นอกจากนี้ พาดหัวข่าวอาชญากรรมยังมีบทบาทสำคัญที่สามารถชี้นำให้ผู้อ่านในสังคมได้เห็นช่องทางในการก่ออาชญากรรม จึงส่งผลให้เกิดการกระทำคามผิดอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งหากหนังสือพิมพ์ไม่นำเสนอก็อาจจะเป็นเพียงวิธีการกระทำคามผิดที่ทราบกันเฉพาะในกลุ่มผู้กระทำคามผิดเท่านั้น

“เอฟเพ็กหนักเลย ข่าว ไฮไฟว์ (เดลินิวส์, 1 กรกฎาคม 2551) คนรู้จักแค่กลุ่มเล็ก ๆ แต่หนังสือพิมพ์พาดหัวตัวใหญ่มาก ทั้งประเทศรู้จักหมด คนที่มันไม่ดีก็เห็นลู่ทางแล้ว ผมว่ามันชี้นำ ไม่รู้ละ ผมคิดว่ามันเป็นอย่างนั้นได้”

กลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักศึกษาและจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ จำนวน 3 คน ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านการชี้นำแนวทางและช่องทางในการกระทำคามผิด ในลักษณะที่ว่า หนังสือพิมพ์มีบทบาทในการเผยแพร่ช่องทางในการกระทำคามผิดให้ผู้อ่านในสังคมรับทราบอย่างแพร่หลายมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการกระทำคามผิดในลักษณะดังกล่าวมีสถิติเพิ่มสูงขึ้นอีกด้วย

2.2.10 ผลกระทบด้านการทำให้ภาษาวิบัติ

คือ การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ใช้ถ้อยคำผิดความหมาย สามารถสร้างความสับสนให้กับผู้อ่านในสังคมได้ นอกจากนี้ ยังทำให้การใช้ไม่ตรงตามหลักไวยากรณ์และสื่อความหมายได้ไม่ถูกต้อง อันนำไปสู่การเกิดภาษาวิบัติขึ้นในอนาคต

พบว่า กาญจนา นาคสกุล (สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552) นักวิชาการด้านภาษาไทยเพียงคนเดียวมองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถทำให้ภาษารวน มีความหมายสับสน ไม่มีระบบระเบียบชัดเจนและสื่อความไม่ได้ โดยระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีการใช้คำเปรียบเทียบจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลให้ความหมายที่แท้จริงของคำสูญสิ้นไป ทั้งยังส่งผลให้คำมีความหมายที่เหมือนกันทั้งหมด จึงส่งผลให้ไม่สามารถแยกความหมายที่แท้จริงของคำได้ เสมือนเป็นการสร้างความหมายใหม่ให้กับสังคม ซึ่งอาจส่งผลให้สื่อความหมายไม่ได้ในอนาคต ยกตัวอย่างเช่น คำว่า ฟัน แทงและกระชก เมื่อนำมาใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม คือ คำที่มีความหมายในลักษณะเดียวกันทั้งหมด ซึ่งปัจจุบันผู้อ่านไม่สามารถแยกแยะได้ว่า คำว่า ฟัน เป็นกริยาในลักษณะใด เนื่องจากความหมายที่แท้จริงของคำต่าง ๆ ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในพาดหัวข่าว แต่กลับใช้คำในเชิงเปรียบเทียบเสียเป็นส่วนใหญ่ จึงส่งผลให้ในผู้อ่านในสังคมไม่สามารถใช้คำเหล่านั้นเพื่อสื่อความหมายได้ในอนาคต

นอกจากนี้ ได้ยกตัวอย่างกรณีการใช้คำพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ ซึ่งส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจความหมายของคำต่าง ๆ เฉพาะความหมายที่หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอเพียงเท่านั้น จึงทำให้ความหมายที่แท้จริงของคำนั้น ๆ สูญสิ้นไปโดยปริยาย

เช่น คำว่า เละ ปัจจุบันกลายเป็นแปลว่า มาก ๆ นะคะ ไม่ได้แปลว่า เละ ซึ่งมีความหมายจริง ๆ ว่ามันเหลว มันเลอะอะไรอย่างนี้นะคะ ตกลงแล้วสูญหายไปเลย มันก็มีความหมายแค่แปลว่า มาก เท่านั้นเอง ขยายกริยาประเภท ทูบ ฟัน แทง เท่านั้นเอง ฟันและมันแรง เช่น หัวข่าว มัดติดเสาทุบฟันและ (ไทยรัฐ, 3 สิงหาคม 2551) เห็นมั้ยคะความหมายตรงนี้นันก็จะหายไป จริง ๆ เค้าไม่ได้จะฟันจนเลอะ ถ้าฟันจนเลอะนี่ต้องแปลว่า ต้องสับ ๆ จนเลอะเลย ใช่มั้ยคะ ความหมายเหล่านี้มันก็หายไป (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

จะเห็นได้ว่า ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นธรรมชาติของการใช้ภาษาที่มักจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เช่นกรณีการใช้คำย่อต่าง ๆ มักมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน กล่าวคือ หากรูปแบบใดได้รับความนิยมและใช้กันเป็นจำนวนมาก ทั้งยังสามารถสร้างความเข้าใจและทราบความหมายของคำย่อเหล่านั้นได้ ก็สามารถสื่อความหมายได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม

อาจส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความสับสนขึ้นได้ เช่นกรณีการนำคำย่อต่าง ๆ มาใช้ในภาษาทางการ นอกเหนือจากการใช้เพื่อสร้างความเข้าใจและปรับให้เข้ากับคุณลักษณะของชาวหนังสือพิมพ์ที่มีข้อจำกัดด้านเนื้อที่เท่านั้น จึงทำให้หลักของการใช้ภาษาไม่มีความชัดเจน (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

ดังนั้น การใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์จึงสามารถส่งผลกระทบต่อภาษาไทย ทำให้ภาษารวนและสื่อความหมายไม่ได้ในที่สุด ประการสำคัญคือ สามารถส่งผลต่อการใช้ภาษาของผู้อ่านในสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดการเลียนแบบการใช้ภาษาในหนังสือพิมพ์ โดยผู้อ่านจะใช้ภาษาในรูปแบบที่ผิดอย่างแพร่หลาย จนกระทั่งภาษารวน คือ สื่อความหมายไม่ได้ในที่สุด

อะไรที่ผิดมาก ๆ มันก็จะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีทำให้คนที่ไม่รู้ก็ใช้ภาษาแบบผิด ๆ ตามหนังสือพิมพ์ คราวนี้ถ้าหากมีคนใช้ผิดมาก ๆ สิ่งที่ผิดนั้นก็จะเป็นถูก พอกลายเป็นถูกเข้าภาษาเราก็จะรวน เราก็จะไม่มีระบบระเบียบที่ชัดเจนแน่นอน แล้วต่อไปมันก็จะสื่อความไม่ได้ เพราะว่าสมัยหนึ่งใช้ภาษาอย่างนี้ อีกสมัยหนึ่งใช้ภาษาอีกอย่างหนึ่ง พอคนรุ่นหลังไปอ่านเอกสารหรือตำราเก่า ๆ ก็จะไม่เข้าใจ ก็จะไม่แปลความผิดบ้าง ไม่รู้เรื่องบ้าง โดยรวมแล้วก็ต้องบอกว่าจะทำให้ภาษามันเสีย ทำให้ภาษาที่เราใช้มันสื่อความไม่ได้อย่างที่ต้องการ (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

สรุปได้ว่า กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยเพียงคนเดียวได้เสนอมุมมองด้านผลกระทบจากการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์เป็นรูปแบบเฉพาะว่า หนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดหลายประการดังที่ได้นำเสนอแล้วนั้น อาจส่งผลกระทบต่อผู้อ่านด้านการเลียนแบบการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นอิทธิพลของพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่สามารถส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อหลักการใช้ภาษาไทย และการสื่อความหมายของคำต่าง ๆ ได้

2.2.11 ผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยไม่คำนึงถึงกาลและเทศะ ความไพเราะและความปราณีตในการใช้ภาษา ทำให้ภาษาผิดเพี้ยนไป ส่งผลต่อวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย

พบว่า กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย มีความเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทย โดยได้อธิบายว่า วัฒนธรรมการใช้ภาษานั้นจะใช้ตามสถานการณ์ บุคคล สถานที่และกาลเทศะ ซึ่งพาดหัวข่าวอาชญากรรมทำให้ภาษาผิดเพี้ยนไป เกิดความไม่เหมาะสม ความไพเราะและความปราณีตใน

การใช้ภาษาสูญเสียไป การใช้ภาษาที่หยาบกระด้าง เนื่องจากการใช้ถ้อยคำที่มีความรุนแรงและ
 ไม่มีความเหมาะสมในที่สาธารณะกับกลุ่มคนหมู่มากและทุกระดับในสังคม นอกจากนี้ ยังส่งผล
 กระทบโดยตรงต่อผู้อ่าน กล่าวคือ ผู้อ่านไม่สามารถแยกแยะกาลเทศะซึ่งเป็นวัฒนธรรมการใช้
 ภาษาของไทยได้ จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันเยาวชนใช้ภาษาไทยโดยไม่คำนึงถึงหลักกาลเทศะ เพราะ
 เกิดจากการอ่านและซึมซับภาษาพูดหัวข่าวเป็นเวลายาวนาน โดยหนังสือพิมพ์ได้มองข้าม
 วัฒนธรรมการใช้ภาษาไป ส่งผลให้เยาวชนละเลยวัฒนธรรมการใช้ภาษาดังกล่าวไปด้วย จน
 กลายเป็นปัญหาซึ่งแก้ไขได้ค่อนข้างยากในอนาคต

ตอนนี้พาดหัวข่าวมันทำให้คนที่แยกแยะไม่เป็น ยิ่งแยกแยะไม่ออกกันไปใหญ่ว่า
 กาละ และเทศะมันอยู่ตรงจุดไหน ซึ่งภาษามันก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา
 แต่ว่าภาษาไทยมันมีเรื่องของวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ต่อไปเด็กจะใช้คำอะไรก็
 ตาม ก็จะไม่คำนึงถึงกาลเทศะ เพราะจะคิดว่า ขนาดหนังสือพิมพ์ยังใช้ได้เลย ใช้ใน
 ที่สาธารณะด้วย คนอ่านเยอะแยะ คือ เด็กเขาจะซึมซับไปเรื่อย ๆ ซึ่งมันต้องมีคนสั่ง
 สอน หนังสือพิมพ์ก็ควรจะสอนด้วย แต่ว่าตอนนี้หนังสือพิมพ์กลับกระตุ้นให้คนอ่าน
 โดยเฉพาะเด็กมองข้ามกาลเทศะไป ซึ่งในอนาคตมันก็จะแก้ปัญหายากขึ้นไป
 เรื่อย ๆ (กาญจนา นาคสกุล, สัมภาษณ์, 16 กันยายน 2552)

อย่างไรก็ตาม กิจมานิชญ์ วจนทรัพย์ (สัมภาษณ์, 3 พฤศจิกายน 2552)
 เป็นผู้อ่านเพียงคนเดียวที่ไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมแต่อย่างใด
 เนื่องจากเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่สามารถส่งผลกระทบที่ร้ายแรงใด ๆ ต่อสังคมได้

กล่าวโดยสรุป กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย จำนวน 2 คน ได้มีทัศนะไปใน
 ทิศทางเดียวกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบด้านเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการ
 ใช้ภาษาไทยได้ ซึ่งในปัจจุบัน การใช้ภาษาไทยของคนในสังคมมักจะไม่คำนึงถึงความเหมาะสม
 ของสถานการณ์ บุคคล สถานที่และกาลเทศะ แสดงให้เห็นว่า การใช้ภาษาพาดหัวข่าว
 อาชญากรรมของหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษาไทยของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ในขณะที่
 ที่นักวิชาการด้านภาษาไทยจำนวน 1 คน ไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านใน
 สังคมแต่ประการใด

ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคมจากการ
 อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ 11 ลักษณะดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ซึ่งสามารถสรุปจากมุมมองของ
 กลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม เกือบทั้งหมดมีความคิดเห็นที่ตรงกัน จำนวน 12
 คน โดยระบุว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่ได้อ่าน

สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบของผู้อ่านในสังคมได้ และกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่จำนวน 10 คน ได้เห็นถึงผลกระทบด้านการทำให้เกิดความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าว พบว่า หนังสือพิมพ์มักใช้คำด่าทอและประณามผู้ต้องหา จึงสามารถทำให้ผู้อ่านในสังคมเกิดความรู้สึกร่วมไปกับสื่อได้ รวมถึงผลกระทบด้านความซาชินกับการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง ผู้อ่านจำนวน 7 คน ได้แสดงทัศนะว่า การเปิดรับความรุนแรงอย่างต่อเนื่องสามารถทำให้ผู้อ่านซึมซับความก้าวร้าวและแสดงพฤติกรรมดังกล่าวออกมาได้ในที่สุด นอกจากนี้กลุ่มผู้อ่านจำนวน 3 คน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านการชี้นำแนวทางและช่องทางในการกระทำความผิด โดยระบุว่า หนังสือพิมพ์เป็นสาเหตุสำคัญในการเผยแพร่ช่องทางการกระทำความผิดให้เป็นที่แพร่หลายมากยิ่งขึ้น

ในขณะที่ กลุ่มนักศึกษา จำนวน 2 คน ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับผลกระทบด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งหนึ่งในจำนวนนั้น ได้กล่าวเพิ่มเติมถึงผลกระทบด้านภาพลักษณ์ของประเทศไทย โดยระบุว่า การนำเสนอความรุนแรงของพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลในเชิงลบต่อทัศนคติของสังคมโลกได้ ทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทยอีกด้วย

ด้านนักวิชาการภาษาไทย จำนวน 2 คน ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยของเยาวชนไทยที่มักไม่คำนึงถึงหลักความเหมาะสมด้านกาลละและเทศะ นอกจากนี้ นักวิชาการภาษาไทยเพียงคนเดียวได้อธิบายถึงผลกระทบด้านการทำให้ภาษารวน มีความหมายสับสน ไม่มีระบบระเบียบชัดเจนและสื่อความไม่ได้อีกด้วย ในขณะที่ นักวิชาการภาษาไทย จำนวน 1 คน ไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคมแต่อย่างใด

ด้านกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ ได้กล่าวถึงผลกระทบด้านละ 1 คน โดยแสดงให้เห็นถึงผลกระทบด้านการสร้างและตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ ให้กับผู้อ่านในสังคม โดยได้ยกตัวอย่างกรณีการนำเสนอพาดหัวข่าวการฆ่าตัวตาย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการผิดหวังในความรัก จึงนับว่าเป็นนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหที่ไม่ถูกต้องให้กับผู้อ่านในสังคม นอกจากนี้ ผู้อ่านในกลุ่มเดียวกันนี้ ได้เสนอผลกระทบด้านการทำให้คนในสังคมไม่ไว้ใจซึ่งกันและกัน ทั้งยังส่งผลให้เกิดความหวาดระแวงและไม่มีน้ำใจต่อกันอีกด้วย รวมถึงผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของผู้อ่าน ซึ่งผู้อ่านจะซึมซับบุคลิกภาพจากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ จนในกลายมาเป็นบุคลิกภาพของตนเองได้ในที่สุด

สรุปผลความคิดเห็นจากกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่ม ด้านผลกระทบของพาดหัวข่าว อาชญากรรม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มผู้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้ง 5 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้มีอาชีพค้าขาย กลุ่มนักศึกษา กลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ และนักวิชาการด้านภาษาไทย มีผลกระทบต่อความรู้สึกที่คล้ายคลึงกันเป็นส่วนใหญ่ คือ เกิดความรู้สึกหดหู่และเศร้าสลดใจ สะเทือนอารมณ์หลังจากที่ได้อ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ทั้งยังคิดว่า สังคมน่ากลัว ต้องระวังภัยตลอดเวลา รวมถึงต้องการที่จะหลีกเลี่ยงในการอ่านพาดหัวข่าวดังกล่าว ตามลำดับ

สำหรับความคิดเห็นด้านผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคมนั้น กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบได้ โดยมีกลุ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ยืนยันอย่างชัดเจนว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้อ่านด้านการกระตุ้นพฤติกรรมเลียนแบบได้สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีพาดหัวข่าวที่เกี่ยวกับวิธีการฆ่าตัวตายและการเลียนแบบพฤติกรรมความรุนแรงทุกรูปแบบ อย่างไรก็ตาม กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านด้านพฤติกรรมเลียนแบบแต่อย่างใด

นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ยังมีความคิดเห็นที่ตรงกันอีกว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบทำให้เกิดความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ ซึ่งมักเกิดกับกรณีพาดหัวข่าวข่มขืนที่ใช้ถ้อยคำด่าทอและพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว สอดคล้องกับผลกระทบด้านการสร้างความแตกแยกจากการดึงจุดเด่นของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาเชื่อมโยงกับกริยาที่โหดร้าย รุนแรง

รวมถึงผลกระทบด้านความชินชากับการกระทำที่ก้าวร้าว รุนแรงนั้น กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ เน้นผลกระทบดังกล่าวไปที่กลุ่มเด็กและเยาวชนในลักษณะที่ว่าจะเกิดเรียนรู้ความรุนแรงผ่านสื่อจนชินชา จากนั้นก็จะมีอาการก้าวร้าว รุนแรง ในที่สุด ก็จะกระทำความผิดโดยไม่รู้ตัว

ในขณะที่ กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยเป็นเพียงกลุ่มตัวอย่างเดียวเท่านั้นที่กล่าวถึงผลกระทบด้านภาษาไทย ซึ่งต่างเน้นและให้ความสำคัญไปที่ผลกระทบด้านการใช้ภาษาไทยเป็นหลัก เนื่องจากมีความเห็นว่า ลักษณะการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรงไม่เหมาะสมและใช้ถ้อยคำที่อธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์ได้อย่างชัดเจน ทั้งยังใช้คำที่ทำให้ผู้อ่านบางกลุ่มรู้สึกแปลกแยกออกไปนั้น สามารถส่งผลให้วัฒนธรรมการใช้ภาษาและความหมายของคำเปลี่ยนแปลงไป ผู้อ่านในสังคมไม่สามารถแยกแยะความหมายที่แท้จริงของคำได้และไม่มีระบบการใช้ภาษาอย่างชัดเจนอีกด้วย

ส่วนที่ 3 คุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและ จริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรม ของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์

ในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย บรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ศึกษาในครั้ง นี้ มีความคิดเห็น ดังนี้

3.1 แนวทางการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์

แนวทางการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ หมายถึง มุมมองของ บรรณาธิการข่าวของหนังสือพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการนำเสนอพาดหัวข่าว อาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ทั้ง 4 ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชนและแนวหน้า ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ประการ คือ

3.1.1 นโยบายด้านการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์

3.1.2 วิธีการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์

ผู้ศึกษาสามารถสรุปแนวทางการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ โดยมี รายละเอียด ดังนี้

3.1.1 นโยบายด้านการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์

นโยบายด้านการพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์มักมีผลต่อการคัดเลือกข่าว อาชญากรรมและแนวทางที่หนังสือพิมพ์ยึดถือปฏิบัติในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมใน แต่ละฉบับของหนังสือพิมพ์

ผู้ให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์ทุกฉบับกล่าวตรงกันว่า นโยบายในการนำเสนอ พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งนั้น ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบด้านคุณค่าความเป็นข่าว คือ ต้องเป็นเรื่องที่มีความน่าสนใจและมีผลกระทบต่อผู้อ่านจำนวนมาก ซึ่ง ภาคภูมิ ป่องภัย (สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552) ได้ระบุว่า นโยบายของหนังสือพิมพ์มติชนด้านการพาดหัวข่าว อาชญากรรมว่า ต้องไม่นำเสนอถ้อยคำที่หือหาวหรือซ้ำเติมเหยื่อ ไม่นำเสนอข่าวอาชญากรรมที่ สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเลียนแบบของเยาวชนหรือผู้ที่ขาดวุฒิภาวะในสังคมได้ ซึ่งเป็น สิ่งที่หนังสือพิมพ์ทุกฉบับควรตระหนักถึงผลกระทบดังกล่าวให้มากที่สุด นอกจากนี้ควรปฏิบัติตาม กฎและข้อบังคับของสภากาหนังสือพิมพ์หรือสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทยอย่างเคร่งครัด เช่น

ข้อบังคับว่าด้วยการเปิดเผยชื่อและนามสกุลของเยาวชนที่ตกเป็นข่าว ซึ่งได้มีการกำหนดช่วงอายุของเหยื่อหรือผู้ต้องหาที่กระทำความผิดไว้อย่างชัดเจนว่า หากเหยื่อหรือผู้ต้องหาที่กระทำความผิดมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่สภากาชาดหนังสือพิมพ์กำหนดไว้ หนังสือพิมพ์ไม่ควรเปิดเผยชื่อและนามสกุลของเหยื่อหรือผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าวนั้น รวมถึงการเปิดโอกาสให้บุคคลที่ตกเป็นข่าวได้มีพื้นที่สำหรับชี้แจงหรือตอบโต้ เพื่อไม่ให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจผิดจากการนำเสนอข่าวเพียงด้านเดียวของหนังสือพิมพ์ได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ต้องหาหรือเหยื่อผู้เสียหายควรจะได้รับความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย กล่าวคือ หนังสือพิมพ์มีมติชนมีหลักเกณฑ์สำคัญในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยยึดหลักความสมดุลของการนำเสนอข่าว ด้วยให้ข้อมูลข่าวสารทั้ง 2 ด้านกับผู้อ่าน ทั้งในส่วนของผู้ต้องหาและเหยื่อผู้เสียหายได้มีโอกาสชี้แจงและแสดงเหตุผลต่าง ๆ ของตน เพื่อให้ผู้อ่านใช้วิจารณญาณในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง โดยไม่ได้รับการชี้นำจากสื่อมวลชนแต่อย่างใด

บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชนได้สรุปหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งไว้ ดังต่อไปนี้

1. ความรุนแรง ต้องเป็นคดีอาชญากรรมที่มีความรุนแรง โหดร้ายทารุณ โดยมีลักษณะของเหตุการณ์ที่สะเทือนขวัญและสะเทือนอารมณ์ของผู้อ่านเป็นอย่างมาก ส่วนใหญ่มักเป็นคดีอาชญากรรมที่ผู้กระทำความผิด กระทำความผิดอย่างร้ายแรงหรือเป็นเหตุการณ์ที่เกินกว่าปกติวิสัยของมนุษย์ที่จะกระทำ เช่น คดีฆ่า 5 ศพที่สระบุรี คดีฆ่าหั่นศพ เป็นต้น

2. ความมีเงื่อนงำ ต้องเป็นคดีอาชญากรรมในเชิงสืบสวนสอบสวนที่มีเงื่อนงำและมีความเสียหายจำนวนมาก ประเมินค่าไม่ได้และสามารถส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง เช่น คดีฆ่าแม่ลูกตระกูลศรีธนะชนในคดีเพชรซาอุ ซึ่งมีบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องกับคดีดังกล่าวเป็นจำนวนมากและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยอีกด้วย

3. สถานะของเหยื่อ หนังสือพิมพ์มติชนจะให้ความสำคัญกับสถานะของบุคคลที่จะเลือกมาพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่ง เนื่องจากบุคคลที่มีสถานะเป็นที่นิยมรับและเป็นที่รู้จักในสังคมย่อมได้รับความสนใจจากผู้อ่านมากกว่าเหยื่อที่เป็นบุคคลธรรมดา ไม่มีสถานะที่น่าสนใจแต่อย่างใด เช่น สถานะของเหยื่อเป็นนักเรียน นักศึกษาแพทย์ คนดัง นักการเมือง ซึ่งสถานะดังกล่าวสามารถสร้างความสนใจให้กับพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้

4. คดีอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเรื่องเพศหรือผู้สาว ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับการเลือกบุคคลที่มีบทบาทหน้าที่ในทางสังคมอย่างหนึ่ง แต่เหตุการณ์ที่เป็นข่าวกลับขัดแย้งต่อบทบาทหน้าที่ของบุคคลนั้น สะท้อนให้เห็นถึงด้านมืดของมนุษย์อย่างชัดเจน เช่น บทบาทของ

แพทย์ มีความน่าเชื่อถือสูงมากในสังคม หากกระทำความผิดในลักษณะทำร้ายร่างกายหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ก็มักจะได้รับความสนใจจากผู้อ่าน

“ปกติเคยมีคำพูดที่บอกว่า ถ้าตีหัวหมาดำแม่แจ็ก มักจะไม่เป็นข่าว แต่ถ้าหมานั้นเป็นหมาของนายก็เป็นข่าวได้ ซึ่งก็เป็นอีกอันหนึ่งที่เรากำลังให้ความสำคัญในการคัดเลือกข่าว (ภาคภูมิ ป่องกาย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ การกำหนดตำแหน่งหรือขนาดของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่ง ต้องขึ้นอยู่กับระดับความรุนแรงของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นและระดับความสำคัญของบุคคลที่ตกเป็นข่าวด้วย ดังนั้น คดีอาชญากรรมที่มีองค์ประกอบด้านคุณค่าของความเป็นข่าวสูง และถูกนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มิตินั้น จะต้องมีผลกระทบต่อผู้อ่านจำนวนมากไปโดยปริยาย มิตินจะไม่นำเสนอข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งเพียงเพื่อต้องการเร้าความรู้สึกหรือสร้างความน่าสนใจต่อผู้อ่านเท่านั้น

สอดคล้องกับ วรุฒม์ ลิ้มเฉลิม (สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552) กล่าวว่า กองบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ไม่มีการกำหนดนโยบายในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร จะขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ในการจับประเด็นของบรรณาธิการข่าวแต่ละบุคคล โดยปกติมักยึดหลักขององค์ประกอบด้านคุณค่าของข่าวเป็นแนวทางสำคัญ เช่น เรื่องเพศ ความใกล้ชิด ความขัดแย้ง ความรุนแรง ความก้าวหน้ำ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรงของบรรณาธิการข่าวที่จะต้องวิเคราะห์ว่าข่าวใดมีคุณค่าความเป็นข่าวสูงที่สุด และมีความเหมาะสมที่จะนำเสนอในหน้าหนึ่งหรือไม่ โดยกล่าวยอมรับว่า ในอดีตหนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์หัวสีที่ให้ความสำคัญกับการนำเสนอข่าวอาชญากรรม เพื่อต้องการขายข่าว แต่ในปัจจุบันเป็นยุคของสังคมข่าวสาร ผู้บริโภคข่าวก็จะให้ความสนใจกับข่าวอาชญากรรมน้อยลง เพราะผู้อ่านในสังคมมีความรู้มากขึ้น จึงมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับสถานการณ์การเมืองและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบกับตนเองมากกว่าที่จะให้ความสำคัญกับการอ่านข่าวอาชญากรรมที่เร้าอารมณ์ความรู้สึกเพียงเท่านั้น

สำหรับแนวทางการนำเสนอ บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กล่าวว่า บรรณาธิการข่าวทุกคนจะได้รับการบ่มเพาะหรือปลูกฝังจากรุ่นสู่รุ่น หรือเรียกได้ว่า เป็นวัฒนธรรมองค์กรหรือประเพณีปฏิบัติของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ในการพาดหัวข่าวอาชญากรรม คือ การเลือกถ้อยคำหรือประเด็นการพาดหัวข่าวอาชญากรรมต้องยึดหลักการว่า ผู้ต้องหาหรือเหยื่อผู้เสียหายที่ตกเป็นข่าว เป็นคนในครอบครัว หลักปฏิบัติดังกล่าว สามารถสร้างความเข้าใจให้กับบรรณาธิการรุ่นใหม่ ๆ ได้อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยไม่ต้องอธิบายถึง

ข้อบังคับหรือจริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์แต่อย่างใด ซึ่งสามารถลดปัญหาของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสมลงได้

“นโยบายหลัก ๆ ของที่นี่ เองง่าย ๆ ไม่ต้องคิดอะไรมาก ถ้าหากเค้าเป็นคนในครอบครัวของคุณ คุณจะรู้สึกยังไง ใช้หลักการนี้เลย ไม่ต้องอธิบายอะไรมากมาย” (วรุฒม์ ลัมเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะคำนึงถึงความเป็นหนังสือพิมพ์ของครอบครัว ซึ่งสามารถอ่านได้ทุกเพศ ทุกวัย เน้นความเรียบง่าย ไม่ตื่นเต้นและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านมากเกินไป ซึ่งสามารถสรุปนโยบายของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมได้ดังต่อไปนี้

1. มีความสุภาพ ไม่หือหาว ไม่พยายามแต่งแต้มสีสันต่าง ๆ ลงไปในข่าว ไม่เน้นประเด็นความรุนแรงในการนำเสนอ ไม่เร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านเกินกว่าความเป็นจริงของเหตุการณ์ ใช้ถ้อยคำที่เรียบง่าย เพื่อตอบสนองนโยบายหลัก คือ การเป็นหนังสือพิมพ์สำหรับครอบครัว

2. ไม่พิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว ไม่ใส่ความคิดเห็นลงไปในการพาดหัวข่าวอาชญากรรม บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์อธิบายว่า หนังสือพิมพ์มักถูกตำหนิจากนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของการพาดหัวข่าวที่พิพากษามุมมองที่ตกเป็นข่าว เนื่องจากหนังสือพิมพ์ไม่ใช่ศาลหรือผู้พิพากษา ดังนั้นหนังสือพิมพ์เดลินิวส์จึงพยายามหลีกเลี่ยงการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะพิพากษามุมมองที่ตกเป็นข่าว เนื่องจากเป็นความคิดเห็นจากมุมมองของบรรณาธิการเท่านั้น

“สื่อไม่ใช่ผู้พิพากษา เพราะฉะนั้นเมื่อได้ข่าวมาแล้ว เราจะไปให้หัวเลยว่า เคนนรก กลับชาติมาเกิด อย่างนี้ก็ได้ คือบางทีในบางเคสผู้ต้องหาไม่ได้เลวร้ายบัดซบถึงขนาดที่ว่าสื่อต้องใส่ความคิดเห็นลงไป” (วรุฒม์ ลัมเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

3. ไม่สร้างความรุนแรงให้ปรากฏในหน้าหนึ่ง ซึ่งในประเด็นนี้ บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์พยายามพาดหัวข่าวให้ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริงของเหตุการณ์มากที่สุด โดยจะหลีกเลี่ยงการเพิ่มความรุนแรงหรือใช้ถ้อยคำที่แสดงความโหดร้ายและทารุณ

“เดลินิวส์ค่อนข้างซีเรียสกับการสร้างความรุนแรง หรือแม้แต่เรื่องรูปภาพ โหดเลือดสาตกกระเจาย จะไม่มีในเดลินิวส์ อะไรที่แสดงความโหดร้าย เราจะไม่ทำ” (วรุฒม์ ลัมเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

4. มีความเป็นกลางและถูกต้องตามหลักข้อเท็จจริงมากที่สุด หนังสือพิมพ์เดลินิวส์พยายามนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมใน 2 ด้าน โดยจะให้ความสำคัญกับผู้ต้องหาและเหยื่อและตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนการรายงานข่าวต่อผู้อ่านในสังคม นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ตรงไปตรงมา ไม่ใส่อารมณ์หรือบิดเบือนข้อเท็จจริงและให้ถูกต้องตรงกับความเป็นจริงของเหตุการณ์มากที่สุด

5. ปกปิดชื่อ นามสกุล และอำพรางใบหน้าของเยาวชนที่เป็นผู้ต้องหาและตกเป็นข่าวอาชญากรรม ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จะได้รับความคุ้มครองจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

สมมติชื่อเด็กที่ถูกข่มขืน ก็จะเป็นบอกว่า ขอสงวนชื่อและนามสกุล ซึ่งเดลินิวส์ทำมาตลอด ต้องปิดบังชื่อเขา ต้องเซฟให้เขา หรือแม้กระทั่งผู้ที่กระทำผิดก็ตาม วันดีคืนดีไม่รู้ว่ำน้องเราไปฆ่าคนตาย แต่พอลงข่าว ลงชื่อนามสกุล ผลกระทบก็ตกอยู่กับครอบครัวของเค้า โดยไม่รู้อะไรด้วยเลย เราควรจะเซฟเขาด้วย ต้องคำนึงถึงคนที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ด้วย (วุฒม์ ลิ้มเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้กล่าวยอมรับว่า ในยุคแรก ๆ ของการพาดหัวข่าวอาชญากรรม อาจจะมีลักษณะที่หวือหวาและมีความรุนแรง ไม่เหมาะสมอยู่บ้าง เนื่องจากสื่อหนังสือพิมพ์ต้องเรียนรู้และลองผิดลองถูกมาตลอด ซึ่งขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของบรรณาธิการแต่ละบุคคล แต่เมื่อองค์กรสื่อหนังสือพิมพ์ถูกวิพากษ์วิจารณ์และได้รับการตำหนิจากนักวิชาการและผู้อ่านในสังคม จึงได้มีการพัฒนารูปแบบของการนำเสนอให้มีความเหมาะสมและรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

ในขณะที่ วันชัย วงศ์มีชัย (สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2552) บรรณาธิการอาวุโสของหนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวว่า หนังสือพิมพ์แนวหน้าไม่ใช่หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเน้นนำเสนอข่าวอาชญากรรม หากพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้ขึ้นหน้าหนึ่งจะต้องมีความน่าสนใจและเป็นข่าวที่มีผลกระทบต่อคนในสังคมจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่มักจะเป็นคดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นอื่น ๆ มากกว่าจะนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมเพียงแง่มุมเดียว ซึ่งสามารถสรุปนโยบายหรือแนวทางในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์แนวหน้าได้ ดังนี้

1. ต้องเป็นข่าวอาชญากรรมในเชิงการเมือง คือ อาจจะต้องมีมูลเหตุมาจากความขัดแย้งทางการเมืองหรือผลกระทบในเชิงการเมืองมากกว่าที่จะเป็นเพียงแค่ข่าว

อาชญากรรมแถมเดียวเท่านั้น เช่น คดีฆาตกรรมก่อนการเลือกตั้ง คดีการก่ออาชญากรรมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ต้องมีเงื่อนไขหรือเป็นข่าวอาชญากรรมในเชิงสืบสวนสอบสวน ไม่เพียงแต่เป็นการนำเสนอ เพื่อเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านเท่านั้น ต้องมีการอธิบายปรากฏการณ์ ภูมิหลัง นำเสนอเหตุการณ์ปัจจุบันและวิเคราะห์เหตุการณ์ในอนาคตอีกด้วย ซึ่งการนำเสนอข่าวดังกล่าว สามารถเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญในการนำไปสู่การคลี่คลายคดีอาชญากรรมและสร้างความกระจ่างให้กับผู้อ่านในสังคมได้

หนังสือพิมพ์แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ ซึ่งไม่ให้ความสำคัญกับข่าวอาชญากรรมที่มีลักษณะการนำเสนอที่หวือหวาและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่าน จึงทำให้นโยบายและแนวทางของการคัดเลือกข่าวอาชญากรรมมานำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ดังกล่าวมีเพียง 2 กรณีเท่านั้น คือ การนำเสนอข่าวอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมืองและคดีอาชญากรรมในเชิงสืบสวนสอบสวนและมีเงื่อนไข นอกจากนี้ ด้านผลกระทบกับผู้อ่านก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญของการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์แนวหน้า กล่าวคือ คุณค่าของข่าวอาชญากรรมต้องเป็นคดีที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อสังคมอย่างกว้างขวาง ในขณะที่ ข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งปริมาณส่วนใหญ่ไม่สามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านได้มากเท่าที่ควร เป็นเพียงการนำเสนอที่มีลักษณะหวือหวาและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันหนังสือพิมพ์ประเภทดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะที่ให้ความสำคัญกับข่าวอาชญากรรมในเชิงสืบสวนสอบสวนหรือรายงานข่าวที่มีผลกระทบโดยตรงต่อผู้อ่านจำนวนมาก ซึ่งอาชญากรรมประเภทนี้ต้องเป็นคดีที่มีความน่าสนใจอย่างสูง

สอดคล้องกับ มานิจ สุขสมจิตร (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552) ที่ระบุว่า การคัดเลือกข่าวที่จะนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนั้น ต้องวิเคราะห์จากองค์ประกอบด้านคุณค่าของความเป็นข่าว หากเข้าหลักขององค์ประกอบดังกล่าวก็就会被นำเสนอในหน้าหนึ่งและอาจจะเป็นพาดหัวข่าวใหญ่ประจำวันได้ ซึ่งไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นข่าวอาชญากรรมเท่านั้น ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เช่น ถ้าสถานการณ์การเมืองอยู่ในสภาวะที่ไม่ปกติ ผู้อ่านส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์ดังกล่าว ในวันนั้นพาดหัวข่าวใหญ่ในหน้าหนึ่งก็จะให้ความสำคัญกับข่าวการเมือง ซึ่งข่าวทุกประเภทถูกนำเสนอเป็นพาดหัวใหญ่ในหน้าหนึ่งได้ หากมีความสำคัญและอยู่ในความสนใจจากผู้อ่านจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นข่าวเศรษฐกิจ ข่าวต่างประเทศ หรือข่าวสังคม สำหรับข่าวอาชญากรรมที่จะขึ้นหน้าหนึ่ง

และเป็นพาดหัวข่าวใหญ่ได้นั้นต้องเป็นเรื่องที่เข้าหลักองค์ประกอบของข่าวและต้องมีความสำคัญมาก ๆ หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีชื่อเสียง จึงจะถูกนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับการคัดเลือกประเด็นที่จะนำมาเสนอต่อผู้อ่านนั้น บรรณาธิการอาวุโสของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวว่า ต้องเป็นไปตามหลักวิชาการด้านหนังสือพิมพ์ โดยมักจะระบุถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดคดีอาชญากรรมนั้น ๆ

กรณีที่เกิดปกติ เช่น แท็กซี่ฆ่าผู้หญิง ฆ่าเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องที่ผิดปกติ ก็เอาประเด็นที่มันฆ่าเด็กขึ้นมา ฆ่าผู้หญิงขึ้นมา ก็ดูประเด็น ถ้าชิงมรดกก็ชูประเด็นเรื่องมรดก ถ้าฆ่าล้างแค้น ชิงรักหักสวาท เรื่องขู่สาว เราก็ต้องดูว่าเรื่องไหนเป็นประเด็นที่มันสำคัญ ก่อให้เกิดอาชญากรรมขึ้นมา แต่แต่ละครั้งไปซึ่งก็ไม่เหมือนกัน อาจจะเป็นเพราะเหตุผลทางการเมือง หักหลังทางการเมือง ชิงรักหักสวาทกัน ฆ่าล้างแค้น หรือว่าคนผิดปกติ วิปริต เลยต้องฆ่าคนให้ได้จำนวนเท่านั้นเท่านี้ มันมีสาเหตุแตกต่างกันเยอะ (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552)

กล่าวโดยสรุป นโยบายด้านการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งปริมาณ (Popular newspaper) มักให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านคุณค่าของความเป็นข่าว ในขณะที่ หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Quality newspaper) มักจะไม่นำเสนอข่าวอาชญากรรมในประเด็นเดียว แต่ต้องเป็นคดีอาชญากรรมที่มีเงื่อนไขในเชิงสืบสวนสอบสวนหรือเกี่ยวข้องกับข่าวการเมืองหรือเศรษฐกิจ ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านจำนวนมากได้ ดังนั้น นโยบายในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีแนวทางในการนำเสนอที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของหนังสือพิมพ์

3.1.2 วิธีการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่ง

จุดมุ่งหมายสำคัญในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ต่อผู้อ่านในสังคม

สำหรับประเด็นด้านวัตถุประสงค์ของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น ผู้ศึกษาได้ให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 กลุ่ม อ่านตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม ต่างมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ มักนำเสนอด้วยการใช้ถ้อยคำรุนแรง เพื่อประโยชน์ด้านยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์นั่นเอง ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงได้ทำการสัมภาษณ์กลุ่มบรรณาธิการอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งถึงวัตถุประสงค์ในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยพบว่า บรรณาธิการส่วนใหญ่ต้องการที่

จะนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อเตือนภัยให้ผู้อ่านได้รับรู้เหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวและระมัดระวังภัยที่จะเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เพียงคนเดียวที่มองว่าการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีวัตถุประสงค์ที่แท้จริงก็เพื่อการขายหนังสือพิมพ์เท่านั้น

มานิจ สุขสมจิตร (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552) บรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระบุว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อต้องการให้ประชาชนผู้อ่านได้ระมัดระวังไม่ให้เหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวเกิดขึ้นกับตน “ประชาชนก็จะรู้ว่าถ้าไม่ระมัดระวังก็จะเกิดเหตุอย่างนี้ขึ้น” นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์และสภาพศพของเหยื่อนำเสนอในพาดหัวข่าวข่มขืนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้รับรู้ถึงความทารุณและโหดร้ายของผู้กระทำความผิด ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือนำประเด็นอื่น ๆ มาพาดหัวข่าวได้ เนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐต้องการสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่กระทำความผิดควรจะได้รับโทษตลอดจนการแสดงให้เห็นว่าผู้กระทำความผิดต้องได้รับบทลงโทษใดบ้าง เนื่องจากการกระทำความผิดประการเดียวสามารถมีความผิดตามกฎหมายได้หลายกรณี

ที่เอาประเด็นของเหยื่อนำพาดหัวข่าวก็เพื่อแสดงให้เห็นถึงความทารุณโหดร้ายของผู้กระทำผิด ถ้าไม่เอาเรื่องนี้แล้วจะเอาอะไรมาบอกก็เหยื่อถูกข่มขืน ถูกฆ่ารัดปาก ถูกบีบคอ ถ้าบอกถูกข่มขืนเฉย ๆ โทษที่คนทำผิดจะได้รับก็ฐานฆ่าผู้อื่น สะท้อนให้เห็นว่าคนที่กระทำความผิดควรจะได้รับโทษ แล้วก็แสดงให้เห็นว่าคนที่ทำผิดทำอะไรบ้างกระทำความผิดเดียวกันผิดกฎหมายหลายบท เช่น บีบคอคน ก็ฆ่าคนตาย ข่มขืนก็ผิดกฎหมายด้านข่มขืนเข้าอีก ลักทรัพย์เค้าด้วย หนังสือพิมพ์ก็อยากให้คนอ่านได้รู้ว่าเค้าทำผิดอะไรบ้าง ก็ต้องรายงานข่าวให้คนอ่านได้เห็นว่า คน ๆ นี้ก่ออาชญากรรมขึ้นแล้วทำอะไรบ้าง ถ้าหากเรารายงานไม่ครบ คนอ่านก็ต้องบอกว่าทำไมบอกไม่ครบเป็นพวกกันหรือใจ ปกปิดไม่บอกหมด ก็จะต่อว่ากันอีก (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ การรายงานข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมและกระตุ้นให้หน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนหรือผู้ที่ทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบความสงบเรียบร้อยในสังคมได้แก้ไขปัญหาอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดที่เกิดขึ้น

“เราต้องหาทางแก้ไข คนเป็นครูจะต้องไปอบรมสั่งสอนนักเรียน คนที่เป็นผู้บังคับบัญชาในหน่วยงานก็ต้องไปอบรมลูกน้องว่าอย่าไปทำนองอย่างนี้ มันไม่ดี” (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552)

สอดคล้องกับ วรุฒม์ ลิ่มเจริญ (สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552) บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีวัตถุประสงค์ เพื่อการเป็นกระจกสะท้อนปัญหาสังคมทุกประการที่เป็นความจริงให้ผู้อ่านได้รับรู้ว่ามีปัญหาอาชญากรรมอยู่ โดยได้อธิบายเพิ่มเติมว่า ข่าวอาชญากรรมประเภทคดีชิงทรัพย์ สามารถสรุปได้ว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศยังคงตกงานหรือมีระดับรายได้ที่ค่อนข้างต่ำ ส่งผลกระทบให้สภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำ ส่วนการนำเสนอข่าวอาชญากรรมทางเพศหรือข่าวช่มชู้สามารถเพิ่มความรู้ให้กับสตรีในสังคมมากยิ่งขึ้น รวมถึงการหาวิธีป้องกันภัยให้กับผู้อ่าน เช่น การพาดหัวข่าวเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ติดเกมส์และการฆ่าตัวตายนั้น หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ไม่ต้องการนำเสนอเพื่อให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ ในทางกลับกัน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐเข้าไปจัดการหรือแก้ไขปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวที่เกิดขึ้นในสังคมและชี้แนะให้สถาบันครอบครัวใส่ใจกับปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับสมาชิกในครอบครัวได้

เพื่อเป็นกระจกสะท้อนสังคมว่ามันยังมีปัญหาอาชญากรรมอยู่อย่างเช่น ลักทรัพย์ ประเทศไทยยากจนอยู่รึเปล่า หรือคดีเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเพศ ก็ต้องมองว่าปัญหาอยู่ตรงไหน เราต้องการสะท้อนว่า สังคมเราเป็นสังคมพุทธศาสนา เก็บกดเกินไปหรือเปล่า หรือการเกิดอาชญากรรมทางเพศที่โทษว่ามีสาเหตุจากผู้หญิงใส่ล้น แต่งตัววาบหวี มันก็มีส่วนจริง แต่ว่าปัจจุบันเด็กอายุต่ำกว่า 10 ขวบ คนแก่อายุ 60-70 ก็ยังโดนข่มขืนเยอะมาก เพราะผู้หญิงในปัจจุบันมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ระวังระวังมากขึ้น เมื่อคนร้ายทำกับผู้หญิงวัยรุ่น วัยปานกลางไม่ได้ ก็จะมาทำกับวัยที่ไม่มีทางสู้ อย่างเช่นเด็กกับคนแก่ ซึ่งผมเชื่อว่าเป็นอีกมิติของหนังสือพิมพ์ที่ว่า ผมเชื่อว่าหนังสือช่วยหาวิธีป้องกันและบอกเสมอว่า ผู้หญิงเกิดเหตุอย่างนี้ต้องระวังนะ รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อเกิดเหตุข่มขืนในที่เปลี่ยว หน่วยงานภาครัฐก็แตกตื่นเคลียพื้นที่ตรงนั้นให้ปลอดภัยยิ่งขึ้นหรือเมื่อก่อนโจรสะพานลอย จนกระทั่งเดี๋ยวนี้สะพานลอยทุกที่ก็จะมีไฟ นี่ผมว่าคืออิทธิพลของสื่อที่ตอบสนองสังคม (วรุฒม์ ลิ่มเจริญ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

ในขณะที่ วันชัย วงศ์มีชัย (สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2552) บรรณาธิการ อาวุโส หนังสือพิมพ์แนวหน้า มีทัศนคติที่นำเสนอว่า หนังสือพิมพ์แนวหน้าจะนำเสนอพาดหัวข่าว อาชญากรรมในหน้าหนึ่งก็ต่อเมื่อมีผลกระทบต่อผู้อ่านเป็นจำนวนมากและมีผลในเชิงการเมือง มากกว่าที่จะเป็นการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมเพียงประเด็นเดียว ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์แนวหน้าก็เพื่อให้เกิดประโยชน์ในทางสืบหาข้อเท็จจริงในคดีความต่าง ๆ ที่เป็นข่าว ซึ่งสามารถเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ให้นำไปสู่การคลี่คลายคดีได้ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยการนำเสนอความจริงหรือค้นหาความจริงให้กับคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมได้

โดยส่วนใหญ่แล้วแนวหน้าจะเสนอข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งที่เป็นไปในทางสืบค้นสืบเสาะข้อเท็จจริงในคดีความต่าง ๆ ในคดีที่เป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมา เพื่อที่จะสร้างความกระแสวิกฤตขึ้นมา ซึ่งลักษณะอย่างนี้เนี่ย มันสามารถเป็นแนวทางที่ช่วยให้เจ้าหน้าที่นำไปสู่การคลี่คลายคดีได้ ก็เคยมีกรณีตัวอย่างที่ให้เห็นว่าข่าวประเภทนี้ก็ช่วยเหลือให้นำไปสู่การคลี่คลายคดีได้ เช่น ตัวอย่างคดี ฆ่าสองแม่ลูกตระกูลศรีธนะขัณฑ์ มีคนไปพบศพสองแม่ลูกเหมือนกับอำพรางคดีเหมือนเกิดอุบัติเหตุ แต่ด้วยนักข่าวไปพบข้อสังเกต ทางสอบสวนของเจ้าหน้าที่เห็นว่า มันไม่น่าจะใช้อุบัติเหตุ คຸຍกันไปก็คຸຍกันมา จนกระทั่งได้ข้อเท็จจริงว่ามันไม่ใช่เรื่องของอุบัติเหตุ แต่มันเป็นเรื่องของการฆาตกรรม และก็นำไปสู่ผลการจับกุมคดีที่ ชลอ เกิดเทศ ถูกตัดสินประหารชีวิต อันนี้ก็สะท้อนให้เห็นว่า คุณค่าของข่าวอาชญากรรม ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความจริงหรือหาความจริงให้กับคดีสำคัญ ต่าง ๆ ได้ (วันชัย วงศ์มีชัย, สัมภาษณ์, 5 พฤศจิกายน 2552)

อย่างไรก็ตาม ภาคภูมิ ป่องภัย (สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552) บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน มีมุมมองที่แตกต่างออกไปว่า หนังสือพิมพ์ข่าวดำ หรือหนังสือพิมพ์การเมืองอย่างมติชนจะนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมตามนโยบายที่ได้นำเสนอไปแล้ว หากแต่ต้องไม่นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่หวือหวาจนเกินไปและจะอยู่ในตำแหน่งและกรอบเล็ก ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนผู้อ่านจำนวนมาก นอกจากนี้ยังได้แสดงทัศนะว่า หนังสือพิมพ์มักบอกถึงวัตถุประสงค์ว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถเป็นอุทาหรณ์ให้ผู้อ่านระวังภัยนั้น ในความเป็นจริงแล้ว การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อการขายหนังสือพิมพ์มากกว่า

สิ่งอื่นใด การเป็นตัวอย่างให้กับสังคมได้รับรู้ถึงภัยอันตรายต่าง ๆ นั้น เป็นเพียงข้ออ้างของหนังสือพิมพ์เท่านั้น

การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม มันก็มักจะเป็นข้ออ้างของคนในวงการหนังสือพิมพ์หัวสีเสมอว่า เป็นตัวอย่างให้กับสังคมได้รับรู้ ได้ระมัดระวัง จะได้ไม่เกิดขึ้นอีก ไม่ไปกระทำผิดอีก เป็นอุทาหรณ์ ซึ่งเหล่านี้มักจะเป็นข้ออ้างเสมอ ทั้ง ๆ ที่จะว่าไปแล้วก็ไม่ได้เป็นอย่างนั้นจริง ๆ มันเหมือนกับเอาเขามาประจาน เอาเขามาขายมากกว่า ผมมองว่าหนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวอาชญากรรมเพระยอดการขาย หนังสือพิมพ์มากกว่า คือ โดยสามัญสำนึกเลยมันไม่ควรจะพาดหัวรุนแรงหรือเสนอข่าวอาชญากรรม แต่ถ้าหนังสือพิมพ์จะอ้างแบบนี้ ก็เหมือนการเอาสีข้างเข้าถู ซึ่งมันก็ถูกที่ทำให้คนระแวงระวังได้ นี่คือข้อที่หนังสือพิมพ์ชอบใช้เป็นข้ออ้าง (ภาคภูมิ ป่องภัย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552)

วัตถุประสงค์การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มติชน เพื่อต้องการแสดงให้ผู้อ่านในสังคมได้ตระหนักถึงผลกระทบจากคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ทั้งยังเป็นอุทาหรณ์ให้ผู้อ่านระแวงระวังภัย อย่างไรก็ตาม ต้องเป็นข่าวอาชญากรรมที่มีผลกระทบในวงกว้างต่อผู้อ่านในสังคม

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ด้านการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ เพื่อเตือนภัยให้ผู้อ่านในสังคม ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความสำคัญกับการบอกเล่าความทารุณโหดร้ายของผู้กระทำความผิด เพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นถึงบทลงโทษที่ผู้กระทำความผิดควรจะได้รับ สอดคล้องกับหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการสะท้อนปัญหาให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเร่งตรวจสอบและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ด้านหนังสือพิมพ์แนวหน้ามักนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่ง เพื่อต้องการเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ให้นำไปสู่การคลี่คลายคดีได้ ในขณะที่ หนังสือพิมพ์มติชนมีทัศนะว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ได้นำเสนอในหน้าหนึ่งส่วนใหญ่เกิดจากวัตถุประสงค์เพื่อต้องการขายหนังสือพิมพ์เท่านั้น

กล่าวโดยสรุป แนวทางการนำเสนอด้านนโยบายในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์นั้น มักขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านคุณค่าความเป็นข่าว ประเภทของหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถแสดงถึงบุคลิกและลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ได้ นอกจากนี้ ยังต้องส่งผลกระทบต่อผู้อ่านจำนวนมากอีกด้วย สำหรับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์นั้น สรุปได้ว่า หนังสือพิมพ์ประเภทเพงปริมาณ

(Popular newspaper) มีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการเตือนภัยและสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพ (Quality newspaper) ที่นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ไปสู่วิศัยคดีคดี ทั้งนี้ ต้องส่งผลกระทบต่อผู้อ่านจำนวนมากในสังคมด้วย

3.2 ความรับผิดชอบต่อการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์

หลังจากที่ผู้ศึกษาทำการให้กลุ่มผู้อ่านจำนวน 5 กลุ่มอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เพื่อศึกษาถึงผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้งผลกระทบในด้านความรู้สึกหลังอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมและความคิดเห็นด้านผลกระทบที่สามารถเกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคมไปแล้วนั้น ผู้ศึกษาจึงนำผลการศึกษาที่ได้จากมุมมองของกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มาตั้งเป็นประเด็นคำถาม เพื่อสัมภาษณ์และให้บรรณาธิการข่าวได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่กลุ่มผู้อ่านได้เห็นถึงผลกระทบและความไม่เหมาะสมของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ดังที่ผู้ศึกษาได้รายงานผลการศึกษาไปแล้วนั้น จากการสัมภาษณ์เชิงลึกบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ผู้ศึกษาสามารถสรุปแนวทางความรับผิดชอบต่อการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

3.2.1 ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอและภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

3.2.2 ความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้อ่านในสังคม

3.2.3 ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้อ่านในสังคม

3.2.4 ความตระหนักถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์

ผู้ศึกษาสามารถสรุปความรับผิดชอบต่อการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

3.2.1 ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอและภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าว อาชญากรรม

สำหรับประเด็นทิศทางการนำเสนอและภาษาที่ใช้ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น ผู้อ่านส่วนใหญ่จากจำนวน 5 กลุ่ม มีความเห็นตรงกันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่ มักนำเสนอความก้าวร้าวและรุนแรง ตลอดจนการเลือกใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงความรุนแรง ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงนำประเด็นดังกล่าวมาตั้งเป็นคำถามเพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรณาธิการอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ พบว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีแนวโน้มที่จะลดระดับความรุนแรงต่าง ๆ ลงและมีความพยายามที่จะรับคำวิพากษ์วิจารณ์จากทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งนี้ ข้อจำกัดด้านพื้นที่ เวลาและองค์ความรู้ด้านภาษาไทย ก็ยังคงเป็นอุปสรรคสำคัญของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างเหมาะสม ตลอดจนการควบคุมให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในส่วนของพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีมาตรฐานอยู่ในระดับเดียวกันนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างควบคุมได้ลำบาก ส่วนใหญ่ก็มีความแตกต่างกัน โดยขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ซึ่ง วันชัย วงศ์มีชัย (สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552) ได้แสดงทัศนะว่า พัฒนาการของการใช้คำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมค่อนข้างดีขึ้นมากหากเปรียบเทียบกับในอดีต หนังสือพิมพ์ที่จะพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง หยาดคาย ล่อแหลม จะค่อย ๆ ลดน้อยลง เพราะกลไกของสังคมเข้ามาควบคุม จับจ้องและวิพากษ์วิจารณ์ค่อนข้างมาก ในขณะเดียวกันสภากาหนังสือพิมพ์ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยก็ได้ทำการยกระดับเรื่องการนำเสนอพาดหัวอาชญากรรมให้มีมาตรฐานมากยิ่งขึ้น ตลอดจนบุคลากรที่จะเข้ามาทำงานหนังสือพิมพ์ก็ต้องมีความรู้ เรียนในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งแตกต่างจากสมัยก่อนที่ไม่ได้มีความรู้มากนัก จึงทำให้พัฒนาการของพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีแนวโน้มการใช้ถ้อยคำต่าง ๆ ที่ดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ควรพาดหัวข่าวอาชญากรรมให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงและถูกต้องมากที่สุด พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ดีไม่ควรจะมีลักษณะยั่วเย้าหรือตอกย้ำให้เกิดการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง รวมถึงไม่ควรใส่ความคิดเห็น อารมณ์และความรู้สึกลงไป ในพาดหัวข่าว เช่น การใช้คำว่า โจรชั่ว เป็นการใส่อารมณ์ความรู้สึกส่วนตัวของบรรณาธิการข่าวลงไป ในพาดหัวข่าว ซึ่งส่งผลกระทบทำให้ผู้อ่านขาดสติและสนใจปรากฏการณ์ที่เลวร้ายของสังคมมากเกินไป แม้ว่าในปัจจุบันการนำเสนอในลักษณะดังกล่าวจะมีค่อนข้างน้อยก็ตาม (วันชัย วงศ์มีชัย, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552)

สอดคล้องกับ วรุฒม์ ลิ้มเจริญ (สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552) ที่ระบุว่า การใช้ถ้อยคำรุนแรงพาดหัวข่าวอาชญากรรมในปัจจุบันค่อนข้างลดน้อยลงมาก แต่ก็ยังคงพบเห็น

อยู่บ้าง เนื่องจากมาตรฐานของแต่ละคนที่รับผิดชอบพาดหัวข่าวอาชญากรรมในแต่ละวันแตกต่างกัน ซึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์จะหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่รุนแรง ไม่เหมาะสม เว้นแต่กรณีรู้อย่างแน่ชัดแล้วว่าผู้ต้องหาคณะทำผิดชัดเจน ก็จะใช้ถ้อยคำที่รุนแรงบ้าง ในขณะที่เดียวกันยังกล่าวเพิ่มเติมอีกว่า หากนำเสนอพาดหัวข่าวที่เรียบเกินไปก็จะทำให้พาดหัวข่าวนั้นทำให้ผู้อ่านหมดความรู้สึกของความเป็นข่าวไปได้

ส่วนใหญ่ผมว่าก็ค่อนข้างโอเค เล่มใหญ่ ๆ ก็จะมีหลุด ๆ ออกมาบ้าง แต่เปอร์เซ็นต์ก็ยังน้อยลงแล้ว ถ้าใช้คำแรง ๆ ผมก็ไม่เห็นด้วย ถ้าเกิดเป็นในส่วนที่ผมรับผิดชอบนะครับ เพราะต้องสลับเวอร์กันไป แต่ก็ดูแลหัวข่าวใหญ่เป็นหลัก ซึ่งหากว่ามีการใช้คำรุนแรง ไม่เหมาะสม ในส่วนตัวผมก็จะหลีกเลี่ยงให้มากที่สุด อย่างเดลินิวส์ถ้าจะมีมากที่สุดก็แค่คำว่า ไร้หีน ส่วนใหญ่ ไร้หีน จะใช้ แต่ถ้าจะใช้คำนี้ก็ดูเคสที่มันแน่ชัดแล้วว่าคนนี้เข้มขึ้นแน่นอน แต่จะมีก็แค่ ไร้หีน ลง ๒.3 ข่มขืน คือไอ้คนนี้ต้องเลวจริง ๆ ซึ่งโดยการใช้คำ ผมก็ต้องยอมรับว่าพาดหัวข่าวอาจจะแรงบ้าง แต่ถามว่าโดยเนื้อข่าว ไปรย เราก็พยายามหลีกเลี่ยง แต่ผมจะเสนอว่า การพาดหัว เช่น ไร้หีน ฟู๊ฟู๊ยา ๒.3 หรือ ไร้หีน ลง ๒.3 ข่มขืน กับ คนร้าย ลง ๒.3 ข่มขืน อย่างหลังนี้ทำให้หมดความรู้สึกของความเป็นข่าวไปเลยนะ (วรุตม์ ลิ้มเจริญ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ (วรุตม์ ลิ้มเจริญ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ค่อนข้างเกินกว่าความเป็นจริง ซึ่งเป็นข้อวิพากษ์วิจารณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมากในสังคมโดยมีความคิดเห็นว่า การนำเสนอข่าวอาชญากรรมของหนังสือพิมพ์ที่เกินจากความเป็นจริงที่ปรากฏในเหตุการณ์ ไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากปัจจุบันผู้อ่านค่อนข้างมีความรู้และรู้เท่าทันสื่อมวลชนมากขึ้น รวมถึงขั้นตอนการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนประเภทอื่น ๆ กล่าวคือ กระบวนการผลิตสื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่ออินเทอร์เน็ต มักจะนำข่าวที่ถูกนำเสนอในหนังสือพิมพ์แล้วมาเผยแพร่อีกทอดหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่การนำเสนอเพียงแค่ช่องทางเดียวเช่นในอดีต ทั้งนี้ สื่อมวลชนแต่ละประเภทก็ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงและความถูกต้องต่าง ๆ ก่อนการนำเสนอด้วยเหตุนี้ จึงถือเป็นการตรวจสอบการทำงานของสื่อหนังสือพิมพ์ในทางอ้อมอีกประการหนึ่งด้วย

“ไม่สังเกตหรอกเวลาข่าวที่มีพาดหัวรุนแรง ข่าวทีวีก็肯定不会เอ่ยถึงหัวข่าวนี้อ่านแล้ว ก็อ่านแค่ภาพรวมเท่านั้น ไม่ได้ดูพาดหัวข่าวมาอ่าน แต่ถ้าพาดหัวข่าวที่ไม่แรง ข่าวทีวีแทบจะอ่าน

ทุกตัวอักษรด้วยซ้ำ ซึ่งก็เป็นเหมือนขั้นตอนของการเซ็นเซอร์กันเองเหมือนกัน” (วุฒม์ ลิมเจริญ, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

ด้าน มานิจ สุขสมจิตร (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552) กล่าวว่า การพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ จึงจำเป็นต้องเลือกใช้คำในการสรุปเหตุการณ์ให้ผู้อ่านได้รับรู้ ทั้งนี้ ได้กล่าวยอมรับว่า การพาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่สามารถนำเสนอให้มีข้อเท็จจริงที่ถูกต้องทั้งหมดได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การใช้คำไม่ถูกต้องตามหลักของภาษาไทยเท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังคงมีความพยายามที่จะพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงสำคัญ แต่ในบางข่าวก็อาจเกิดข้อผิดพลาดได้บ้าง

การพาดหัวข่าวเนื้อที่มันจำกัดนะครับ คราวนี้การเลือกใช้คำนั้นมันก็อาจจะไม่ถูกใจนักภาษาเท่าไรนักหรอก แต่กับบอกให้รู้ว่าคำที่เลือกมาใช้นั้นก็เป็นการสรุปหรือย่อเหตุการณ์ที่มันเกิดขึ้นมาใช้คำ ๆ นั้น ซึ่งก็ต้องยอมรับว่าบางทีมันอาจจะไม่ตรงร้อยเปอร์เซ็นต์หรอก ไม่อยากจะเรียกว่าเป็นวรรณกรรมแรงด่วน แต่ว่าเป็นสิ่งที่มันจะต้องรีบคิด รีบทำขึ้นมา มันไม่มีเวลาไปปรึกษานักภาษาศาสตร์ที่ไหน (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552)

ในขณะที่ ภาคภูมิ ป่องกาย (สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552) กล่าวว่า การใช้ถ้อยคำต่าง ๆ ในพาดหัวข่าวอาชญากรรมก็ยังคงไม่มีความเหมาะสม มีการใช้คำหยาบคายรุนแรง ลามก อนาจาร สองแง่สองงามและเกินกว่าความจริง ส่งผลให้พาดหัวข่าวกับเนื้อหาข่าวไม่มีความสอดคล้องกัน ตลอดจนการเลือกใช้คำกริยาที่ขยายรายละเอียดของเหตุการณ์และใส่ความคิดเห็นลงไปในช่วง จึงทำให้เหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวมีความรุนแรงเกินกว่าความเป็นจริงและเกิดความไม่เหมาะสมขึ้นได้ เนื่องจากปัจจัยด้านยอดขายที่ส่งผลให้มีการนำเสนอที่ใช้ถ้อยคำรุนแรงและซ้ำเติมเหยื่อผู้เสียหายซ้ำเติมผู้ใกล้ชิดหรือคนรอบข้างของเหยื่อ ทั้งนี้ ยังทำให้สังคมหันไปสู่ความแตกแยกของผู้อ่านสังคม หรือแม้แต่ในบางกรณี หนังสือพิมพ์ก็จะพาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยตัดสินบุคคลที่ตกเป็นข่าวผ่านหนังสือพิมพ์ที่มีอิทธิพลต่อสังคมค่อนข้างสูง ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงจิตใต้สำนึกหรือการดึงดูดความสนใจในเชิงจิตวิทยาของผู้อ่านได้ กล่าวคือ หากผู้อ่านที่มีการศึกษาอยู่ในระดับสูง ก็จะแสดงความไม่เห็นด้วยและตำหนิการนำเสนอในคุณลักษณะดังกล่าว ในทางกลับกัน หากผู้อ่านที่ไม่มีระดับการศึกษาที่สูงมากนัก ก็มักจะชื่นชอบการนำเสนอในรูปแบบดังกล่าว ซึ่งสะท้อนให้เห็นพฤติกรรมทางด้านจิตวิทยาและเป็นข้อบ่ง

ชี้ให้เห็นว่า เหตุใดหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด ที่เสนอข่าวหรือหว่า พาดหัวข่าวรุนแรง จึงมียอดการจำหน่ายที่ค่อนข้างสูง

หนังสือพิมพ์หัวข่าวดำหรือหนังสือพิมพ์การเมืองอย่างมติชน ไทยโพสต์และกรุงเทพธุรกิจ ก็มีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมเช่นกัน แต่ก็มีลักษณะการนำเสนอที่แตกต่างกับหนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งปริมาณ โดยจะไม่พาดหัวข่าวที่หือหวาจนเกินไปและการให้ความสำคัญกับข่าวดังกล่าวก็แตกต่างกันด้วยเช่นกัน หนังสือพิมพ์ประเภทคุณภาพจะจัดวางตำแหน่งของข่าวอาชญากรรมให้อยู่ในกรอบเล็ก ๆ หรือไม่ดึงดูดสายตาของผู้อ่าน

อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ก็ยังคงมีข้อจำกัดด้านเนื้อที่และการสื่อความหมายที่ชัดเจนในทันที จึงทำให้เกิดข้อบกพร่องขึ้นได้ นอกจากนี้ ยังกล่าวยอมรับว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์มีส่วนทำให้ความหมายของคำต่าง ๆ ในภาษาไทยผิดเพี้ยนไปอีกด้วย

“บางที่การบอกว่า พันหลาย ๆ ครั้ง มันให้เป็นหัวข่าวลำบาก ก็ใช้ พันละ พัน แหก สั้นหน่อย ซึ่งก็เข้าใจว่าการใช้คำอย่างนี้ ก็ทำให้ภาษามันเพี้ยนไป เพราะว่าการที่พัน 3-4 แผล จะละ แหกได้ยังไง แต่หนังสือพิมพ์ก็มีข้อจำกัดที่หลากหลาย” (ภาคภูมิ ป่องภัย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552)

ทัศนะของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ด้านการนำเสนอความรุนแรงและใช้ภาษาที่แสดงความรุนแรงในพาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่ มีความเห็นว่า หนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งเป็นอุปสรรคที่ทำให้การเลือกใช้ถ้อยคำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมยังมีข้อบกพร่องอยู่ อย่างไรก็ตาม การเลือกใช้ถ้อยคำในพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีแนวโน้มที่ค่อนข้างมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น หากเปรียบเทียบกับในอดีต

3.2.2 ความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้อ่านในสังคม

สำหรับผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้อ่านในสังคมนั้น เมื่อผู้ศึกษาได้นำประเด็นคำถามดังกล่าวไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรณาธิการอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า บรรณาธิการอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชนและแนวหน้า มีมุมมองที่เหมือนกัน คือ พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถมีส่วนกระตุ้นให้ผู้อ่านที่ไม่มีวิจารณญาณ มีวุฒิภาวะต่ำ ขาดประสบการณ์และการยับยั้งชั่งใจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบจากเหตุการณ์ที่ปรากฏเป็นข่าวได้

โดยมีบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชนเพียงคนเดียวที่มีความเชื่อมั่นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถบ่มเพาะอาชญากรและทำให้ผู้อ่านเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากกลุ่มวัยรุ่นในช่วงอายุ 10-19 ปี ทั้งยังตั้งข้อสังเกตว่า แนวโน้มของกลุ่มเสี่ยงที่กระทำความผิด ซึ่งเป็นผลมาจากผลกระทบด้านพฤติกรรมเลียนแบบจากสื่อหนังสือพิมพ์นั้นจะมีอายุลดน้อยลงเรื่อย ๆ อย่างไรก็ตาม ภาคภูมิ ป่องภัย (สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552) ได้แสดงทัศนะถึงผลกระทบต่อจิตใจของผู้อ่านว่า ผู้อ่านทั่วไปไม่น่าที่จะเกิดความรู้สึกหดหู่แต่อย่างใด แต่ในทางกลับกันกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการ องค์กรภาคประชาชน องค์กรเอ็นจีโอ องค์กรสิทธิเด็กและสตรี หนังสือพิมพ์หัวข่าวดำหรือหนังสือพิมพ์การเมืองจะเกิดความรู้สึกหดหู่ใจมากกว่า เนื่องจากกลุ่มผู้อ่านดังกล่าวเป็นองค์กรที่ต้องคอยตรวจสอบและถ่วงดุลนั่นเอง

ผมว่าคนที่อ่านแล้วหดหู่ใจน่าจะเป็นนักวิชาการ องค์กรภาคประชาชน องค์กรเอ็นจีโอ องค์กรสิทธิเด็กและสตรี หนังสือพิมพ์หัวข่าวดำหรือหนังสือพิมพ์การเมืองก็จะต้องหดหู่ใจ เพราะว่าเป็นองค์กรที่ตรวจสอบหรือว่าคอยที่จะถ่วงดุล แต่ว่าสำหรับผู้อ่าน ผู้เสพย์ที่เป็นคนระดับล่างกับคนขายหนังสือพิมพ์หัวสีเขาก็คงไม่ได้คิดอะไรมาก เขาคงคิดว่ามันไม่ได้ไปทำร้าย เขาคงมองแบบแคบ ๆ หรือมองแบบมีกรอบด้านเดียว มิติเดียว เขาก็จะคิดแต่ว่ามันเป็นอุทาหรณ์ มันเป็นประโยชน์ในแง่ของการเตือนให้สังคมเห็นว่ามีภัยอย่างนี้ มีเหตุอย่างนี้ ควรจะพึงระวัง พึงสังวรไว้ แต่การมองแบบนี้ผลกระทบในภาพกว้าง ผลในระยะยาวมันสูงมาก มันทำให้เกิดการเลียนแบบ มันเหมือนสื่อทุกสื่อตอกย้ำความรุนแรงเหล่านี้ หนีไปทางไหนไม่ได้ หนีไม่พ้น การตอกย้ำมากเกินไปคนก็อาจจะเลือกที่จะทำอย่างนั้น” (ภาคภูมิ ป่องภัย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ ยังได้แสดงทัศนะที่ชัดเจนว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการบ่มเพาะอาชญากรขึ้นได้ เนื่องจากกลุ่มผู้อ่านที่ยังไม่มีวุฒิภาวะหรือประสบการณ์ที่สูงพอ มักจะเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่ได้ตอกย้ำความรุนแรงต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเห็นได้อย่างชัดเจนจากข่าวอาชญากรรมประเภทข่าวข่มขืนที่มักก่อเหตุจากการถูกระงับและกระแสดังคมเป็นหลัก ซึ่งถือได้ว่าเป็นอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

บ่มเพาะอาชญากรรมได้เลยครับ คือมันเป็นการตอกย้ำทุกวัน ๆ เหมือนกับที่เราเห็นข่าวแรง ๆ เห็นภาพ มันก็ตอกย้ำ ๆ ถ้าผู้เสพย์หรือผู้บริโภคไม่มีวิจารณญาณหรือมี

วุฒิภาวะต่ำ การศึกษาไม่มาก แล้วก็อาจจะถูกเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น บางทีเขาก็จะเลือกที่จะทำอย่างนั้น เนื่องจากเห็นว่ามันอาจจะเส้นทางออกอีกแบบหนึ่งหรือมันอาจจะตื่นเต้น ทำท่าย โดยเฉพาข่าวรัมโถมหรือการข่มขืน โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่นที่มีข่าวมีคลิปกันอยู่ประจำ เพราะว่าเกิดจากการเลียนแบบ กระตุ้น มันเป็นกระแสสังคม เป็นแฟชั่น ทำแล้วไม่ผิดนิ ทำแล้วเดียวเขาก็ปล่อย นั่นก็เพราะส่วนหนึ่งมาจากอิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ควบคู่กับสื่อในเว็บ (ภาคภูมิ ป่องกาย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552)

ในทางกลับกัน บรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ มีทัศนะที่ตรงกันคือ สมมติฐานที่มองว่ากลุ่มอาชญากรที่จะกระทำความผิดด้วยวิธีการเลียนแบบพฤติกรรมมาจากพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้นมีความเป็นไปได้น้อยมาก เนื่องจากอาชญากรที่จะกระทำความผิดต่าง ๆ ไม่ได้มีปัจจัยจากความรุนแรงหรือโหดร้ายใด ๆ ที่มาจากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์เพียงประการเดียว ดังนั้น การจะที่ผู้อ่านจะกระทำความผิดหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคำแนะนำของหนังสือพิมพ์ ทว่าผู้อ่านจะต้องเป็นผู้ลั่นกรองข่าวสารและใช้วิจารณญาณในการเสพย์สื่อด้วยตนเอง

ถามว่าถ้าสื่อไม่ได้นำเสนอ ผู้ร้ายมันจะทำไม่เป็นเหรห ผมเชื่อว่ามันน้อยมากที่อ่านข่าวแล้วมาทำผิด น้อยมาก ส่วนใหญ่คนที่กระทำความผิดจะเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ สะสมมาพอสมควรอยู่แล้ว ไม่ใช่ว่านั่งอ่านสื่อปุบแล้วไปทำบ้าง ผมว่าไม่มีทาง น้อยมากหรือแทบจะเป็นไปไม่ได้เลย แต่อาจจะเรียนรู้สะสมในส่วนนี้เข้าไปเท่านั้นเอง ถ้าเกิดคนที่คิดจะฆ่าคน เขาไม่ได้เกินความคิดโหดร้ายจากแค่การอ่านหนังสือพิมพ์หรอก มันมีการสะสมเรื่องนิสัยใจคอ ความกดดัน ปัญหาทางจิต สภาพแวดล้อม ผมว่ามันไม่ใช่ว่าเห็นพาดหัวปุบเอาตาม แต่วิธีการที่ลงมันอาจจะแค่ตัวกระตุ้น แต่ผมว่าเป็นส่วนที่น้อยมาก (วรุฒม์ ลิ้มเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

ปัจจัยที่สำคัญของการเกิดพฤติกรรมเลียนแบบของอาชญากรไม่น่าจะมาจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์เพียงประการเดียว ทว่าขึ้นอยู่กับ การเลี้ยงดูและการอบรมสั่งสอนและความรู้จกัยยังซังใจของแต่ละบุคคล อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านที่สภาวะทางจิตใจไม่มั่นคงและไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจก็อาจรับเอาความเลวร้ายของอาชญากรรมที่นำเสนอในหนังสือพิมพ์ไว้ได้

ความเลวร้ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง ไม่ใช่เพราะสื่อ คนที่อยู่บนเขาบนดอยห่างไกลความเจริญก็ก่ออาชญากรรมได้เหมือนกัน ซึ่งก็ไม่ได้เห็นสื่อ อยู่ที่คนรับสื่อว่า

มีความมั่นคงแค่ไหน ภาวะทางอารมณ์ ได้รับการอบรมสั่งสอนมาเป็นยังไง มีความยับยั้งชั่งใจรึเปล่า คนที่ไม่มีความยับยั้งชั่งใจย่อมซึมซับเอาความเลวร้ายของอาชญากรรมไว้เป็นเรื่องปกติ คนที่ไม่มั่นคงพอมันก็ต้องซึมซับเอาสิ่งเหล่านี้ไว้ เหมือนกับคนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมาดีไม่ให้ไปด่าทอคนอื่น แต่ถ้าคนที่ไม่ได้รับการสั่งสอนให้มีความอดทน อดกลั้น ก็ต้องไปด่าเค้าตอบ ไข่ม้อยครับ เช่นเดียวกันคนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนว่าอย่าไปฆ่าสัตว์ตัดชีวิต อย่าไปทำร้ายคนอื่นเขา แม้ว่ามันจะเกิดอะไรขึ้นตรงหน้า มันก็ไม่ได้รู้สึกว่าจะต้องเลียนแบบ จะต้องเอาอย่าง กรณีนี้เป็นกมลสันดาน เป็นความรู้สึกยับยั้งชั่งใจ ความรู้จักคิดของแต่ละคนซึ่งมันไม่เหมือนกัน (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552)

อย่างไรก็ตาม การนำเสนอภาพหัวข่าวอาชญากรรมอาจส่งผลให้อาชญากรเกิดการพัฒนาด้านกลวิธีต่าง ๆ มากขึ้น แต่เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาชญากรส่วนใหญ่มักมีพื้นฐานของการก่ออาชญากรรมอยู่แล้ว ดังนั้น ผลกระทบด้านพฤติกรรมเลียนแบบจากภาพหัวข่าวอาชญากรรม จึงเกิดขึ้นได้ยากมาก

อาจจะทำให้คนร้ายเก่งขึ้น แต่เป็นปัจจัยเล็ก ๆ ถ้าเกิดคนร้ายต้องการที่จะทำผิด เขาคงไม่มีความรู้จากขบถจากสื่อหรอก ส่วนใหญ่ผมเชื่อว่าเขามีพื้นฐานมาอยู่แล้ว และการลงมือของคนร้ายก็อาจจะมีการวางแผนไว้ล่วงหน้ากับความคิดชั่ววูบ ฉะนั้นผมเชื่อว่าผลกระทบที่จะเกิดจากหนังสือพิมพ์น้อยมาก (วรุตม์ ลัมเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

ตรงกันข้ามกับความคิดเห็นด้านผลกระทบต่อจิตใจของผู้อ่าน ซึ่งบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้แสดงทัศนะว่า ภาพหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อความรู้สึกหดหู่ใจของผู้อ่านได้ หนังสือพิมพ์จึงควรหลีกเลี่ยงการนำเสนอที่เป็นการกระตุ้นความรู้สึกของผู้อ่านเพียงประเด็นเดียว แต่ควรจะหาแนวทางหรือวิธีการแก้ไขปัญหาลดและป้องกันภัยอันตรายไม่ให้ผู้อ่านเกิดอันตรายขึ้นได้ ในขณะเดียวกันก็สามารถลดระดับความหดหู่ของจิตใจลงได้อีกด้วย

ในขณะที่ บรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์แนวหน้า มองว่า พฤติกรรมการเลียนแบบจากภาพหัวข่าวอาชญากรรมของผู้อ่านนั้น สามารถเกิดขึ้นได้ แต่เป็นเพียงสิ่งไร้สาระหนึ่งเท่านั้น การอบรมป่มเพาะ การเรียนรู้และปลูกฝังจากครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญมากกว่าอิทธิพลจากสื่อมวลชน โดยได้อธิบายว่า อิทธิพลทางความคิดเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับ

เยาวชนในปัจจุบัน เนื่องจากเยาวชนในปัจจุบันไม่ได้รับการปลูกฝังประสบการณ์จากชีวิตจริงมากเท่าที่ควร จึงทำให้โอกาสในการคล้อยตามอิทธิพลของสื่อมีความเป็นไปได้สูง

ต้องยอมรับว่ารุ่นใหม่ ๆ ส่วนใหญ่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งเร้าต่าง ๆ ได้ง่าย โดยเฉพาะเด็กที่มีวุฒิภาวะที่ยังไม่เพียงพอและการปลูกฝังของคนสมัยนี้อาจจะน้อย ทำให้ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากสื่อมากกว่าที่จะได้จากประสบการณ์หรือจากผู้ใหญ่ ดังนั้นโอกาสในการที่จะคล้อยตามไปกับสื่อหลาย ๆ สื่อ ก็มีอย่างกรณีที่มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมากก็คือ แก๊งค์ปาหิ่นคือ ที่บอกว่าพอมีข่าวตรงนี้ขึ้นมา ปูบเนี่ย คนที่เสพย์สื่อแล้วไปเลียนแบบที่จังหวัดโน้นจังหวัดนี้บ้างเนี่ย บางจังหวัดถึงกับพูดว่า ถ้าจังหวัดของเราไม่มีมันไม่โก้หรืออะไรต่างๆ ซึ่งมันสะท้อนให้เห็นว่า วิจารณ์ญาณในการที่จะมองว่า อะไรที่ควรเลียนแบบหรือไม่ควรเลียนแบบ ไม่มี พูดไปแล้วจริง ๆ มันไม่ใช่อิทธิพลมาจากสื่อ แต่เป็นสิ่งที่มาจากการปลูกฝังหรือจากการเรียนรู้ของตัวเอง ที่ยุคสมัยนี้ ไม่มีการอบรมเด็กมากนัก (วันชัย วงศ์มีชัย, สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552)

กล่าวโดยสรุป ทักษะของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ด้านผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงจิตวิทยาและพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้อ่านในสังคม ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมเป็นเพียงปัจจัยประการหนึ่งเท่านั้นที่สามารถส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบสื่อได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบมโนธรรมและประสบการณ์ของผู้อ่านแต่ละบุคคลมากกว่า โดยมีบรรณาธิการข่าวมติชนเพียงคนเดียวที่ยืนยันว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถบ่มเพาะอาชญากรและทำให้ผู้อ่านเกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้

3.2.3 ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านในสังคม

สำหรับความรับผิดชอบต่อการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านในสังคมนั้น เมื่อผู้ศึกษาได้นำประเด็นคำถามดังกล่าวไปสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรณาธิการอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์และหนังสือพิมพ์มติชน ด้านบรรณาธิการข่าวอีก 2 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์แนวหน้า ไม่ได้แสดงทัศนะต่อความรับผิดชอบในด้านดังกล่าวแต่อย่างใด

บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์มติชน (ภาคภูมิ ป่องภัย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552) ระบุว่า หนังสือพิมพ์ควรจะนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยคำนึงถึงความหลากหลายด้านวัยวุฒิ วุฒิภาวะ ระดับการศึกษา และระดับชนชั้นให้มีความ

เหมาะสมกับผู้อ่านทุกระดับในสังคมมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งความหลากหลายดังกล่าวส่งผลให้หนังสือพิมพ์เกิดการแข่งขันทางด้านธุรกิจค่อนข้างสูง เนื่องจากความต้องการแย่งชิงพื้นที่หรือส่วนแบ่งทางการตลาดให้มากกว่าฉบับอื่น ๆ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญกับการเพิ่มยอดการจำหน่ายให้สูงขึ้น ดังนั้น พาดหัวข่าวอาชญากรรมจึงมีลักษณะที่ก้าวร้าวและรุนแรง หรือหยาบ เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคม ผู้ที่อ่อนด้อยทางสังคม วุฒิภาวะและวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ก็จะกลายเป็นเหยื่อหรือกลุ่มผู้อ่านที่จะได้รับผลกระทบจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะนี้ จะเห็นได้ว่าผู้อ่านกลุ่มนี้มีจำนวนมากของประเทศ ซึ่งเป็นรากฐานที่อยู่ในวงกว้างกว่าผู้อ่านในกลุ่มอื่น ๆ ของสังคม

ด้าน วรุตม์ ลิ้มเฉลิม (สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552) กล่าวว่า การนำเสนอข่าวความรุนแรงต่าง ๆ ในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านในสังคม โดยเฉพาะกับเด็กและเยาวชนเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยาก อีกทั้งกล่าวยอมรับว่า หนังสือพิมพ์หลีกเลี่ยงการนำเสนอความรุนแรงในหน้าหนึ่งได้ค่อนข้างยากด้วยเช่นกัน เนื่องจากต้องการสร้างดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคม อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ พยายามนำเสนอระดับความรุนแรงต่าง ๆ ให้น้อยลง และไม่เคยคิดว่าจะพาดหัวข่าวเฉพาะผู้ใหญ่เพียงกลุ่มเดียว เพราะนโยบายของเดลินิวส์ก็คือ การให้ความสำคัญกับครอบครัว จะเห็นได้จากการหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ในวันอาทิตย์ ปัจจุบันไม่มีการนำเสนอภาพโป๊เปลือยหรือภาพที่ยั่วยุอารมณ์ทางเพศแล้ว ซึ่งก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์แต่อย่างใด จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอภาพในลักษณะดังกล่าวในหน้าหนึ่ง นอกจากนี้ บรรณาธิการหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ คือ ยังได้กล่าวเสริมว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์เป็นหนังสือพิมพ์ที่เหมาะสมกับทุกคนในครอบครัว ทั้งยังแสดงความมั่นใจว่า การนำเสนอข่าวของเดลินิวส์ได้คำนึงถึงเด็กและเยาวชนมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ๆ อย่างแน่นอน

กล่าวโดยสรุป หนังสือพิมพ์ควรมีความรับผิดชอบต่อการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านในสังคม ไม่ว่าจะเป็นด้านวัยวุฒิ วุฒิภาวะ ระดับการศึกษาและระดับชนชั้น แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากก็ตาม อย่างไรก็ตาม ได้มีความพยายามที่จะคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเด็กและเยาวชนเป็นประการสำคัญ โดยการลดระดับความรุนแรงในพาดหัวข่าวอาชญากรรม

3.2.4 ความตระหนักถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์

กลุ่มผู้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้ง 5 กลุ่ม ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมยังคงไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร ทั้งยังไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมมากนัก

เนื่องจากตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่จะมุ่งนำเสนอแง่มุมความรุนแรง เพื่อผลประโยชน์ด้านยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์เป็นสำคัญ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงนำทัศนะดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ 4 ฉบับ พบว่า บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดกล่าวถึงจริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า ไม่มีหลักจริยธรรมที่ระบุไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับหลักปฏิบัติที่หนังสือพิมพ์ควรจะยึดถือเป็นแบบอย่างในเรื่องพาดหัวข่าว ทว่าหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะยึดหลักข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ที่ออกโดยสภาการหนังสือพิมพ์เป็นกฎเกณฑ์ในการนำเสนอข่าวโดยรวม

ภาคภูมิ ป่องภัย (สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552) มองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมโดยทั่ว ๆ ไปค่อนข้างเหมาะสม แต่พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เกี่ยวกับเด็ก สตรี หรืออาชญากรรมในเชิงทารุณทางเพศและการฆาตกรรม ยังไม่มีความเหมาะสมเท่าที่ควร เนื่องจากการใช้ถ้อยคำในพาดหัวข่าวยังคงอยู่ในระดับที่รุนแรงมาก ในความเป็นจริงแล้ว หนังสือพิมพ์สามารถหลีกเลี่ยงคำเหล่านั้นได้ทั้งยังสอดคล้องกับเนื้อหาในข่าวอีกด้วย แต่เหตุผลที่จะต้องนำเสนอพาดหัวข่าวที่รุนแรงก็เพราะว่าต้องการดึงดูดสายตาผู้อ่าน นอกจากนี้ ข่าวดังกล่าวยังไม่มีความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

ด้านการตระหนักถึงจริยธรรมในการพาดหัวข่าวอาชญากรรม บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน แสดงทัศนะว่า จริยธรรมและจรรยาบรรณไม่ได้ระบุเรื่องของการพาดหัวข่าวไว้อย่างชัดเจน แต่ก็สามารถนำมาปรับใช้ได้ในแง่ของหลักในการนำเสนอข่าว โดยกล่าวยอมรับว่า จรรยาบรรณเป็นเรื่องที่คล้ายคลึงกับมโนสำนึกที่ผู้ประกอบการวิชาชีพสื่อมวลชนจะต้องมี แต่ก็ไม่สามารถเห็นได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับสามัญสำนึกในการถ่ายทอดกันเองภายในองค์กร ซึ่งหากองค์กรใดมีการหล่อหลอมบุคลากรให้ยึดถือจรรยาบรรณ จริยธรรม ก็จะมีแนวทางในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างชัดเจน ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ผู้ประกอบวิชาชีพหนังสือพิมพ์ตระหนักรู้ถึงหลักจริยธรรมดังกล่าว ว่าสิ่งใดที่ควรหรือไม่ควรกระทำ ทว่ามีปัจจัยด้านยอดการจำหน่าย ปัจจัยด้านคู่แข่ง เข้ามาเกี่ยวข้องเป็นปัจจัยสำคัญนั่นเอง

เขารู้อยู่แล้วแต่ว่าระดับของการรับรู้กับระดับของการนำมาปฏิบัติใช้มันเข้มข้นต่างกัน บางทีก็ไม่ได้ทำอะไรเลย บางทีก็ยึดสูง ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับกรอบของกองบรรณาธิการ บรรณาธิการข่าว โดยบรรณาธิการผู้พิมพ์โฆษณาจะให้แนวหรือให้ไกด์ไว้ว่าจะต้องทำอย่างนี้ ๆ นะ และไม่ควรทำอย่างนี้ ๆ แล้วทุกคนทุกโต๊ะที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะโต๊ะอาชญากรรมก็ต้องยึดถือ ต้องดูว่าหนังสือพิมพ์ตัวเองเน้นไปทาง

ไหน เราก็ต้องมีเกณฑ์อยู่ แต่ถ้าเป็นของไทยรัฐ เดลินิวส์ ถ้ามันไม่ได้กระทบกับ ยอดขาย แล้วก็ได้ถูกตำมาก ไม่ได้รุนแรงมาก เค้าก็คงปล่อยให้ทำไป ปล่อยให้ (ภาคภูมิ ป่องกาย, สัมภาษณ์, 21 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ ยังได้เรียกร้องให้สื่อหนังสือพิมพ์ยกระดับมาตรฐานของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยมองว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในปัจจุบันยังคงมีความล้าหลัง หนังสือพิมพ์หัวสีที่มียอดขายสูง ๆ ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้พาดหัวข่าวในลักษณะที่เป็นอยู่ก็ได้ เนื่องจากหนังสือพิมพ์ก็ยังคงขายได้และมียอดการจำหน่ายสูงเช่นเดิม เพราะหนังสือพิมพ์ก็ยังคงยังได้รับความนิยมจากผู้อ่านในสังคมอย่างต่อเนื่อง

ด้าน วันชัย วงศ์ชัย (สัมภาษณ์, 15 พฤศจิกายน 2552) กล่าวว่า ในปัจจุบันทิศทางของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีความเหมาะสมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่รุนแรงและหยาดคายลดน้อยลงไปเรื่อย ๆ หากเกิดการพาดหัวในลักษณะดังกล่าวก็ จะได้รับการท้วงติง แม้กระทั่งถูกรุมประนามจากสังคมและองค์กรสื่อมวลชนด้วยกันเอง ซึ่งแนวทางเดียวที่จะสามารถควบคุมให้จริยธรรม จรรยาบรรณถูกนำมาใช้เป็นหลักให้การพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีความเหมาะสมและอยู่ในแนวทางที่ดีมากขึ้น

ในขณะที่ วรุตม์ ลิ้มเฉลิม (สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552) เสนอแนะว่า ในแง่ของการตระหนักถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น ต้องกล่าวถึงในสองมุมมอง กล่าวคือ หากกล่าวถึงมุมของการขาย หากพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เรียบง่ายเกินไปก็ไม่สามารถขายได้ หากต้องการขายหนังสือพิมพ์ต้องพาดหัวข่าวที่หวือหวา ตื่นเต้น เร้าใจ ดึงดูดและน่าสนใจ ในบางครั้งอาจเกินความจริงบ้าง ซึ่งหากมองถึงความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ก็เป็นสิ่งที่ดี ในทางกลับกัน หากมองในด้านความรับผิดชอบต่อสังคมก็จะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมต้องพาดหัวข่าวให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงมากที่สุด ซึ่งต้องเกิดผลกระทบด้านยอดขาย นอกจากนี้ บรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์เดลินิวส์กล่าวยอมรับว่า การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและทำให้ไม่กระทบกับยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากมาก แม้ว่าในปัจจุบันพาดหัวข่าวอาชญากรรมจะยังมีความเหมาะสมที่ไม่อยู่ในระดับที่เป็นที่น่าพอใจ ทว่าข้อจำกัดระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคม จรรยาบรรณและจริยธรรมกับความอยู่รอดในภาคธุรกิจของหนังสือพิมพ์ก็ต้องดำเนินควบคู่กันไป ดังนั้นสังคมจึงต้องยอมรับกับข้อจำกัดดังกล่าว หากไม่เป็นเช่นนั้น สังคมก็จะมีสื่อมวลชนที่ดีมีคุณภาพเช่นกัน นอกจากนี้ยังได้เน้นย้ำว่า หนังสือพิมพ์เดลินิวส์พยายามพาดหัวข่าวอาชญากรรม

ที่เป็นกลางมากที่สุดแล้ว ลดความรุนแรงต่าง ๆ ลง เพื่อเป็นหนังสือพิมพ์ของครอบครัวสามารถอ่านได้ทุกเพศทุกวัย

พาดหัวเป็นกลาง เรียบง่าย แต่ว่ามันขายไม่ได้แน่นอน เราทำสื่อบางที่จรรยาบรรณกับธุรกิจมันต้องไปด้วยกันได้ ถ้าถามว่าถ้าพาดหัวข่าวอย่างหลังเรียบ ๆ ง่าย ๆ ขายไม่ได้หนังสือพิมพ์เจ๊งหมด แล้วคนอ่านก็จะไม่มีสื่อสารมวลชนที่ดี เพราะสื่อสารมวลชนที่ดีจะตายไปหมด เพราะขายไม่ได้ ดังนั้น ต้องพบกันครึ่งทาง (วรุตม์ ลัมเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวว่า ไม่มีการบัญญัติจริยธรรมของการพาดหัวข่าว อาชญากรรมเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจน ซึ่งไม่มีกฎระเบียบตายตัว ผู้ปฏิบัติวิชาชีพหนังสือพิมพ์ต้องใช้จิตสำนึกและวิจารณญาณส่วนตนมากำหนดความรับผิดชอบต่อสังคมว่าจะมีมากน้อยเพียงใด

ไม่มีการบัญญัติจริยธรรมของพาดหัวข่าวไว้นั่นเอง ผมมองว่า ทุกข่าว ไม่เฉพาะข่าวอาชญากรรม การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ก็มีความรุนแรงขึ้นมาได้ อับปรีย์ จัญไร ขึ้นหัวข่าวหน้าหนึ่ง มันก็ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบต่อคนให้หัวข่าวมากกว่า มันจึงไม่มีกฎระเบียบตายตัว เราต้องใช้จิตสำนึกของตัวเองว่าเราจะมีผลกระทบต่อสังคมมากน้อยแค่ไหน (วรุตม์ ลัมเฉลิม, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2552)

สำหรับ มานิจ สุขสมจิตร (สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐยึดถือและปฏิบัติตามหลักข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ออกโดยสภาการหนังสือพิมพ์เป็นกฎเกณฑ์ในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม โดยยึดหลักการคำนึงถึงศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์เป็นสำคัญ อย่างไรก็ตาม ไม่สามารถสร้างระดับมาตรฐานให้เท่ากันทั้งหมดได้ เนื่องจากผู้ที่ทำหน้าที่โดยตรงในการรับผิดชอบดูแลและพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งนั้นไม่ได้มีเพียงแค่คนเดียว จึงมีความหลากหลายและแตกต่างกัน

พาดหัวข่าวของไทยรัฐ ไม่ใช่ว่าเป็นการสมน้ำหน้า ไม่ใช่การซ้ำเติมความทุกข์ความยากอะไร แต่มันก็ต่างคนต่างทำ จะให้เป็นมาตรฐานเหมือนกันหมดทุกแห่งก็คงเป็นไปได้ แม้แต่หนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกัน มีคนพาดหัวข่าวที่เรียกว่าหัวหน้าข่าวเปลี่ยนเวอร์กัน อย่างที่นี้มี 4 คน พื้นฐานความคิดก็อาจจะแตกต่างกันนิดหน่อย ความรู้อาจจะเท่ากัน มันก็อาจจะไม่ตรงกันบ้าง แต่ยังไงก็ตามเราก็ได้บอกไปว่าต้องยึดถือหลักจริยธรรมเอาไว้เป็นหลัก เพราะฉะนั้นการทำให้เยื่อใยต่อความเป็นมนุษย์ไปเป็นสิ่งซึ่งไม่พึงกระทำ ที่ไทยรัฐถ้าทำกันก็ต้องมีการต่อกัน ว่ากล่าว

ตกเดือนกัน สำหรับบทลงโทษที่ไทยรัฐยังไม่เคยมีระบุไว้ถึงขนาดนั้น เพราะโต ๆ กันแล้ว ก็อาจจะบอกว่าอย่าไปทำอย่างนี้อีกนะ แต่ว่าถ้าหนักเข้า หนักเข้ามาก ๆ ก็คงต้องเปลี่ยนตัวหัวหน้าข่าว ก็เคยมีเปลี่ยนชุดกันไป (มานิจ สุขสมจิตร, สัมภาษณ์, 27 พฤศจิกายน 2552)

นอกจากนี้ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความรับผิดชอบต่อสังคมแน่นอน แต่ในด้านความเหมาะสมในบางวันก็อาจจะเกิดข้อตำหนิและถูกวิพากษ์วิจารณ์ได้ ซึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐก็ได้หาแนวทางการแก้ไขจุดบกพร่องดังกล่าว ด้วยเปิดรับคำวิพากษ์จากทุกช่องทางและนำคำวิจารณ์เหล่านั้นเข้าที่ประชุมเพื่อว่ากล่าวตักเตือน ซึ่งบทลงโทษไม่ได้ระบุไว้เป็นลายลักษณ์อักษรแต่อย่างใด

บทสรุปจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบรรณาธิการอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับนั้น ได้ข้อสรุปว่าหนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง ซึ่งหนังสือพิมพ์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดก็กล่าวยอมรับว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่น่าเสนอในบางวันอาจจะเกิดความไม่เหมาะสมได้ เนื่องจากระดับมาตรฐานของผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามหนังสือพิมพ์จะยังคงค้นหาแนวทางในการปรับปรุงให้การพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งเกิดความเหมาะสมและมีความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและความอยู่รอดทางธุรกิจควบคู่กันไป

ผู้ศึกษาสามารถสรุปทัศนคติด้านคุณลักษณะของความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมจากทัศนะของกลุ่มผู้อ่านทั้ง 5 กลุ่มที่ผู้ศึกษาได้นำไปเป็นคำถาม เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกับบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์สามารถแบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ ซึ่งสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

แนวทางการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีลักษณะรุนแรง เพื่อวัตถุประสงค์ด้านยอดขายหนังสือพิมพ์ ในขณะที่ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเตือนภัยให้กับสังคม มีเพียงบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชนที่แสดงทัศนะว่า การนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรง มักอ้างถึงวัตถุประสงค์ด้านการเตือนภัย แต่ในความเป็นจริงแล้วเพื่อต้องการดึงดูดความสนใจจากผู้อ่านเท่านั้น

ความรับผิดชอบต่อการนำเสนอและการใช้ภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมักนำเสนอแต่แง่มุมของความก้าวร้าว รุนแรง ทั้งยังใช้ถ้อยคำที่ตอกย้ำให้เหตุการณ์มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับบรรณาธิการข่าว

หนังสือพิมพ์มติชนเพียงคนเดียวที่เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมยังคงใช้คำที่ก้าวร้าวและรุนแรง ทั้งยังสามารถส่งผลให้หลักการใช้ภาษาไทยผิดเพี้ยนไป ในขณะที่ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มีทัศนะว่า ข้อจำกัดด้านเนื้อที่หนังสือพิมพ์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเลือกใช้คำเกิดความไม่เหมาะสมอยู่บ้าง นอกจากนี้ ความเร่งรีบด้านเวลาก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีข้อบกพร่อง อย่างไรก็ตาม ยังอยู่ในระดับที่ดีขึ้น หากเปรียบเทียบกับในอดีต นอกจากนี้ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ทั้งหมดได้แสดงเหตุผลเกี่ยวกับข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งยังมีข้อตำหนิอยู่บ้าง

ความรับผิดชอบต่อผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงจิตวิทยา และพฤติกรรมเลียนแบบต่อผู้อ่านในสังคม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ โดยเฉพาะเยาวชน ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ภูมิหลัง การศึกษาและบริบทของผู้อ่านด้วย ด้านบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ครึ่งหนึ่งมีทัศนะว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ในทันทีนั้น มีความเป็นไปได้ยาก ในขณะที่กลุ่มบรรณาธิการข่าวอีกครั้งหนึ่งกล่าวว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สามารถส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบได้ โดยเฉพาะกับผู้ที่ขาดประสบการณ์และการศึกษา ซึ่งบรรณาธิการอาวุโสหนังสือพิมพ์แนวหน้าแสดงทัศนะว่า สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อความคิดของสังคมค่อนข้างสูง โอกาสที่จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบพาดหัวข่าวอาชญากรรมก็มีความเป็นไปได้เช่นกัน

ประการสุดท้าย ด้านการตระหนักถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความเห็นว่า หนังสือพิมพ์มักคำนึงถึงผลกระทบต่อองค์กรมากกว่าที่จะที่ความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเห็นได้จากการนำเสนอข่าวที่สามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านในสังคมได้ ทั้งยังมองว่า หนังสือพิมพ์มีมาตรฐานด้านจริยธรรมอยู่ในระดับต่ำ โดยมีสาเหตุมาจากการคำนึงถึงยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์เป็นสำคัญ ในขณะที่ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ทั้งหมดระบุว่า ไม่มีการระบุจริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมไว้อย่างชัดเจน หากแต่ต้องยึดหลักข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมที่ออกโดยสภาการหนังสือพิมพ์มาเป็นกฎเกณฑ์ในการนำเสนอข่าว ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มบรรณาธิการข่าวส่วนใหญ่ต่างยืนยันว่า มีความรับผิดชอบต่อสังคม อย่างไรก็ตาม ด้านความเหมาะสมอาจเกิดข้อตำหนิได้บ้าง เนื่องจากไม่สามารถสร้างมาตรฐานให้ผู้ปฏิบัติวิชาชีพหนังสือพิมพ์ทุกคนอยู่ในระดับที่เท่าเทียมกันได้ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์เพียงคนเดียว ที่กล่าวยอมรับว่า การพาดหัวข่าวอาชญากรรมเพื่อให้มีความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและความอยู่รอดของธุรกิจเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากการ

นำเสนอของทั้งสองแนวทางแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงเรียกร้องให้สังคมยอมรับข้อจำกัดของหนังสือพิมพ์ ไม่เช่นนั้น หนังสือพิมพ์ก็ไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้อยู่รอดได้ สังคมก็จะมีสื่อมวลชนที่มีคุณภาพเช่นกัน